

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (Σ.Δ.Ο.)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Τίτλος Εργασίας

**ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΤΥΠΩΝ**

Της
Γραμμένου Μαίρης

Επιβλέπων καθηγητής:
Διακομιχάλης Μιχάλης

Πρέβεζα, Μάιος 2009

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή

Πρέβεζα, Μάϊος 2009

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- 1. Ονοματεπώνυμο, Υπογραφή**

- 2. Ονοματεπώνυμο, Υπογραφή**

- 3. Ονοματεπώνυμο, Υπογραφή**

Ο Προϊστάμενος του τμήματος

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Καθηγητή μου κ. Διακομιχάλη Μιχάλη για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε δίνοντας μου την δυνατότητα να εκπονήσω την πτυχιακή εργασία μου στον επιστημονικό τομέα που επιθυμούσα. Επίσης θα ήθελα να τον ευχαριστήσω για την άριστη καθοδήγηση και την αδιάκοπη βοήθεια που μου έδωσε σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας μου, πάντα διαθέσιμος και προσιτός.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στον σύζυγο για την συμπαράσταση και κατανόηση που έδειξε όλο αυτό το διάστημα. Επίσης, θερμές ευχαριστίες στην φίλη μου Κωνσταντίνα για την αμέριστη συμπαράσταση, την συναισθηματική και όχι μόνο υποστήριξη εκ μέρους της, ώστε να ολοκληρωθεί επιτυχώς αυτή η εργασία. Τέλος, τις θερμότερες ευχαριστίες μου στην οικογένεια μου για την ολόπλευρη υποστήριξή τους όχι μόνο κατά την περίοδο εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας, αλλά και καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών μου. Χωρίς τη δική τους υποστήριξη δεν θα βρισκόμουν εδώ σήμερα!

Πρέβεζα, Μάιος 2009

Γραμμένου Μαίρη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εγκαθίδρυση ενιαίας αγοράς κεφαλαίου, το απρόσκοπτο άνοιγμα των εθνικών αγορών στο Ευρωπαϊκό και κατ' επέκταση στο παγκόσμιο περιβάλλον γεννά την ανάγκη εφαρμογής ενιαίων χρηματοοικονομικών κανόνων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με τον κανονισμό 1606/2002, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και στην προσπάθειά της να εναρμονίσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που παρέχουν οι εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες αποφασίζει την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων προκειμένου να εξασφαλισθεί η προστασία των επενδυτών.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα καθιερώνουν τους λογιστικούς κανόνες, τις αρχές και πρακτικές που καλύπτουν την ανάγκη για ομοιόμορφη παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων των εταιρειών. Με βάση τον κανονισμό της Ευρωπαϊκής κοινότητας 1606/2002 και τον νόμο 2992/2002 εφαρμόζονται και στην Ελλάδα για πρώτη φορά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα κατά την κατάρτιση των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων και συγκεκριμένα εφαρμόζονται για πρώτη φορά στις οικονομικές καταστάσεις που αφορούν την χρήση 01/01/2005 έως 31/12/2005. Με την εφαρμογή τους προσδοκούμε σε οφέλη όπως :

1. Διαφάνεια στις οικονομικές καταστάσεις και επομένως καλύτερη πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού για την χρηματιστηριακή αγορά (εγχώρια και ευρωπαϊκή)

2. Δημιουργία ενιαίας αγοράς κεφαλαίου και ευκολότερη πρόσβαση σε αυτή .

3. Αξιολόγηση εταιρειών όσον αφορά τα εσωτερικά συστήματα , τις διαδικασίες και την στρατηγική που θέλουν να ακολουθήσουν καθώς επίσης και αύξησης της ανταγωνιστικότητας μεταξύ των εταιρειών.

4. Βελτίωση της εμπιστοσύνης των επενδυτών

5. Αύξηση στα προς επένδυση κεφάλαια εφόσον θα προσελκυσθούν και ξένοι επενδυτές που έχουν γίνει στα ίδια κεφάλαια των εταιρειών με την πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών προτύπων έχουν γίνει κάποιες

προσαρμογές για να μπορέσουν να απεικονισθούν τα δεδομένα των οικονομικών καταστάσεων με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Η εργασία αυτή ασχολείται με τις προσαρμογές που πραγματοποιήθηκαν στους Ισολογισμούς και κυρίως στα περιουσιακά στοιχεία των εισηγμένων στο Χ. Α. Α , ανά κλάδο, μετά την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΔΕΣ
Ευχαριστίες	iii
Περίληψη	iv
Εισαγωγή	ix
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.	1
1.1 Ιστορική αναδρομή του Ε.Γ.Λ.Σ.	1
1.2 Αρχές και μέρη του Ε.Γ.Λ.Σ.	2
1.3 Αριθμητική ταξινόμηση των λογαριασμών	3
Ομάδα 1 ^η : Πάγιο ενεργητικό	3
Ομάδα 2 ^η : Αποθέματα	4
Ομάδα 3 ^η : Απαιτήσεις και διαθέσιμα	4
Ομάδα 4 ^η : Καθαρή θέση – προβλέψεις – μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	5
Ομάδα 5 ^η : Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	5
Ομάδα 6 ^η : Οργανικά έξοδα κατ' είδος	6
Ομάδα 7 ^η : Οργανικά έσοδα κατ' είδος	6
Ομάδα 8 ^η : Λογαριασμοί αποτελεσμάτων	7
Ομάδα 9 ^η : Αναλυτική λογιστική εκμεταλλεύσεως	7
Ομάδα 10 ^η (0) : Λογαριασμοί τάξεως	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	9
2.1 Κύρια όργανα κατάρτισης Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π.	10
2.2 Τα Δ.Λ.Π., τα Δ.Π.Χ.Π. και οι εν ισχύ διερμηνείες	11
2.2.1 Τα Δ.Λ.Π. σε ισχύ	11
2.2.2 Τα Δ.Π.Χ.Π. σε ισχύ	13
2.2.3 Διερμηνείες σε ισχύ και οι αντιστοιχίες με τα Δ.Λ.Π.	13
2.3 Οι οικονομικές καταστάσεις με βάση τα Δ.Λ.Π. ή τα Δ.Π.Χ.Π.	15
2.3.1 Τα στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων	15
2.3.2 Υποδείγματα των Οικονομικών Καταστάσεων	16
2.3.3 Ισολογισμός	27
2.3.4 Αποτελέσματα Χρήσεως	28
2.3.5 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	29

2.3.6 Κατάσταση Ταμειακών Ροών	30
2.3.5 Προσάρτημα	32
2.4 Η υποχρεωτική εφαρμογή των Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π. από την 01.01.2005 στην Ε.Ε. και την Ελλάδα	32
2.5 Οι κυριότερες διαφορές μεταξύ των Δ.Λ.Π. και των προερχόμενων από τις λογιστικές οδηγίες της Ε.Ε. Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ε.Λ.Π.)	34
2.6 Οι κυριότερες δυσκολίες των Ελληνικών επιχειρήσεων κατά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π.	35
2.7 Τα συνηθέστερα σφάλματα κατά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π.	37
2.8 Τα Δ.Λ.Π. και οι βασικές διαφορές τους με την ελληνική νομοθεσία και το Ε.Γ.Λ.Σ.	37
2.9 Η έννοια της Καθαρής Θέσης	42
2.10 Αποτίμηση	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	46
3.1 Αποτίμηση Κεφαλαίου με εγγυημένες Ταμειακές Ροές	47
3.2 Ο ρόλος της αβεβαιότητας της αποτίμησης κεφαλαίων	49
3.3. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΗΣ (- ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΗΣ – DISCOUNT RATES)	50
3.4. Υπολογισμός επιτοκίων προεξόφλησης ιδίων κεφαλαίων	51
3.5 Υπολογισμός προεξόφλησης συνόλου κεφαλαίων	54
3.6.Κατηγορίες ταμειακών ροών	55
3.7 Σταθμίσεις υπολογισμών ταμειακών ροών	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ Δ.Π.Χ.Π.	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	73
6.1 Ανάλυση των επιχειρήσεων στον κλάδο αεροπορικών εταιρειών	73
6.1.1 Αεροπορία Αιγαίου Α.Ε.	73
6.1.2 Συμπερασματικές παρατηρήσεις του κλάδου αεροπορικών επιχειρήσεων	77
6.2 Ανάλυση των επιχειρήσεων στον κλάδο ξενοδοχειακών επιχειρήσεων	78
6.2.1 Ιονική Ξενοδοχειακαί Επιχειρήσεις	78

6.2.2 Λάμψα Α.Ε. Ελληνικών Ξενοδοχείων	81
6.2.3 Αστήρ Παλάς Βουλιαγμένης Α.Ξ.Ε.	83
6.2.4 Γ.Ε.Κ.Ε. Α.Ε.	85
6.2.5 Συμπερασματικές παρατηρήσεις του κλάδου ξενοδοχειακών επιχειρήσεων	90
6.3 Ανάλυση των επιχειρήσεων στον κλάδο εταιρειών εστίασης	91
6.3.1 Olympic Catering Α.Ε.	91
6.3.2 Συμπερασματικές παρατηρήσεις του κλάδου εταιρειών εστίασης	95
6.4 Ανάλυση των επιχειρήσεων στον κλάδο ταξίδια και τουρισμός	96
6.4.1 Ναυτιλιακή Εταιρεία Λέσβου Α.Ε. (Ν.Ε.Λ. Α.Ε.)	96
6.4.2 Κυριακούλης Μ.Κ.Ν. Α.Ε.	97
6.4.3 Μινωικές Γραμμές Α.Ε.	99
6.4.4 Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία Κρήτης Α.Ε. (Α.Ν.Ε.Κ. Α.Ε.)	102
6.4.5 AUTOHELLAS Ανώνυμος τουριστική και εμπορική εταιρεία (HERTZ)	105
6.4.6 ΑΤΤΙΚΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	106
6.4.7 Συμπερασματικές παρατηρήσεις του κλάδου ταξίδια και τουρισμός	112
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	113
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	118

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των διαφορών οι οποίες προκύπτουν στα μεγέθη των ισολογισμών των ναυτιλιακών, αεροπορικών και ξενοδοχειακών εταιριών, των εταιρειών εστίασης, και γενικότερα των κλάδων που ανήκουν στην κατηγορία τουριστικών και μεταφορικών επιχειρήσεων, σύμφωνα με την κατάταξη την οποία έχει προσδώσει το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.), μετά την πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων τα οποία που καθιερώθηκαν στις ελληνικές επιχειρήσεις την 01.01.2005. Ειδικότερα η εργασία δομείται ως εξής:

Στα πρώτα κεφάλαια γίνεται μια ανασκόπηση σχετικά με την λειτουργία του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, κάνοντας μια ιστορική αναδρομή ώστε να καταγραφούν οι λόγοι που οδήγησαν στη δημιουργία του και παρουσιάζονται αναλυτικά οι αρχές στις οποίες στηρίζεται, τα μέρη από τα οποία αποτελείται καθώς και η αριθμητική ταξινόμηση των λογαριασμών ανά ομάδα. Ακολούθως παρουσιάζονται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα(Δ.Λ.Π.), όπου καταγράφονται τα αίτια που οδήγησαν στην υποχρεωτική εφαρμογή τους τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και την Ελλάδα ειδικότερα, τα όργανα που συντελούν στην κατάρτιση των προτύπων αυτών και οι κυριότερες διαφορές μεταξύ των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων. Επίσης αναφέρονται οι κυριότερες δυσκολίες και τα λάθη τα οποία χρειάστηκαν να αντιμετωπίσουν οι ελληνικές επιχειρήσεις μετά την πρώτη εφαρμογή τους. Τέλος αποσαφηνίζονται σχετικοί όροι όπως οι οικονομικές καταστάσεις με τα υποδείγματά τους σε σύγκριση με τα αντίστοιχα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.

Στη συνέχεια της εργασίας περιλαμβάνονται οι οικονομικές καταστάσεις και οι τύποι οι οποίοι είναι απαραίτητοι για των υπολογισμό βασικών στοιχείων των κεφαλαίων και των ταμειακών ροών. Επίσης αναλύονται οι λογαριασμοί που επηρεάζουν και επηρεάζονται από τις μεταβολές που επιφέρουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοπιστωτικής

Πληροφόρησης.

Στα επόμενα κεφάλαια διερευνώνται οι εταιρείες που ανήκουν στην γενικότερη κατηγορία ταξίδια και αναψυχή και συγκεκριμένα στους κλάδους των αεροπορικών και των ξενοδοχειακών εταιρειών, των εταιριών εστίασης, των ταξιδιών και τουριστικών επιχειρήσεων. Προαπαιτούμενο στοιχείο για την επιλογή και εξέταση των εταιρειών ήταν να είναι εισηγμένες όλες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Το μικρό μέγεθος του δείγματος για τον κάθε κλάδο χωριστά οδήγησε στην επιλογή των τεσσάρων κλάδων και στην εξέτάσή τους συνολικά ώστε να οδηγηθούμε σε ασφαλή και ενδεικτικά συμπεράσματα. Η επιλογή των κλάδων αυτών έγινε βάσει του μικρού μεγέθους δείγματος για τον κάθε κλάδο χωριστά. Βεβαίως, οι κλάδοι αυτοί έχουν άμεση σχέση μεταξύ τους, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη άποψη σχετικά με την επίδραση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων κατά την πρώτη εφαρμογή τους στις ελληνικές επιχειρήσεις.

Τα υπό εξέταση στοιχεία αντλήθηκαν τόσο από τις ηλεκτρονικές σελίδες της εκάστοτε επιχείρησης όσο και από τις αντίστοιχες σελίδες του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών όπου είναι δημοσιευμένες. Οι οικονομικές καταστάσεις οι οποίες αναλύθηκαν είναι του οικονομικού έτους 2004, διότι το έτος αυτό δημοσιεύτηκαν όλες οι καταστάσεις των εταιρειών και με τα δύο πρότυπα (Ε.Λ.Π. και Δ.Λ.Π.) και αυτό παρέχει τη δυνατότητα της σύγκρισης η οποία είναι απαραίτητη για κάθε εταιρεία και συνεπώς για κάθε κλάδο, ώστε να εντοπιστούν οι διαφορές που επήλθαν στις οικονομικές καταστάσεις και συγκεκριμένα στους ισολογισμούς μετά την πρώτη εφαρμογή των Δ.Λ.Π. Σε κάποιες εταιρείες, οι οποίες είναι όμιλοι επιχειρήσεων, όπως στην Attica A.E., εξετάσθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις του ομίλου και όχι των επιμέρους εταιρειών της Blue Star Ferries και Strintzis Ferries, αν και έχουν άμεση σχέση με τον κλάδο ταξίδια και τουρισμός. Σκοπός της χρήσης του δείγματος αυτού είναι να καταγραφούν οι διαφορές καθώς και οι ποσοστιαίες μεταβολές που υπέστησαν οι εταιρείες στους ισολογισμούς τους μετά την πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων παρουσιάζοντας τις μεταβολές αυτές

τόσο σε αριθμητικούς πίνακες όσο και σε γραφήματα.

Τέλος, στο έβδομο κεφαλαίο παρατίθενται τα συμπεράσματα σχετικά με τον επηρεασμό ή όχι των επιχειρήσεων τα στοιχεία των οποίων ερευνήθηκαν, από την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ¹

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.

Μέχρι και τα πρώτα μεταπελευθερωτικά χρόνια στην Ελλάδα, δεν υπήρχε σχετική νομοθεσία όσον αφορά την τήρηση λογιστικών βιβλίων. Με το πέρας των ετών κρίθηκε αναγκαία η κατάρτιση ενός λογιστικού προτύπου ώστε να αποφευχθεί η λογιστική ανομοιογένεια και ο αυτοσχεδιασμός από τα λογιστήρια που υπήρχε μέχρι τότε.

Η πρώτη προσπάθεια για την σύνταξη ενός λογιστικού προτύπου πραγματοποιήθηκε το 1954 με την σύσταση ειδικής επιτροπής, η οποία δεν ολοκληρώθηκε. Στα έτη 1963, 1967, 1972 έγιναν εκ νέου προσπάθειες από νέες επιτροπές αλλά και πάλι παρέμεινε ανολοκλήρωτο το πρότυπο αυτό εξαιτίας των πολιτικών και κυβερνητικών μεταβολών την περίοδο αυτή. Η τελική προσπάθεια για τη σύνταξη λογιστικού προτύπου ξεκίνησε το 1976 με απόφαση του τότε Υπουργού Συντονισμού με την σύσταση μιας πολυμελούς ομάδας εργασίας, η οποία μετά το πέρας των τετραετή εργασιών της, εκπόνησε το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Ε.Γ.Λ.Σ.), το οποίο καθιερώθηκε με το άρθρο 47 του Ν.1041/1980 «περί αυξήσεως των αποδοχών των δημοσίων εν γένει υπαλλήλων ... και καθιερώσεως του Ε.Γ.Λ.Σ.»² καθώς και με τα άρθρα 48 και 49 του ίδιου νόμου τα οποία ορίζουν την έννοια και τον σκοπό του σχεδίου και το περιεχόμενο του αντίστοιχα.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 1123/1980 «περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως προαιρετικής εφαρμογής του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου»³ καθιερώνεται ως ημερομηνία έναρξης της προαιρετικής εφαρμογής του Ε.Γ.Λ.Σ. η 1^η Ιανουαρίου του 1982. Αργότερα όμως με το άρθρο 7 του Ν. 1882/1990 ορίζεται ως υποχρεωτική η εφαρμογή του Ε.Γ.Λ.Σ. από όλες τις εταιρείες η 1^η Ιανουαρίου του 1991 και υπόκεινται σε υποχρεωτικό έλεγχο από το Σώμα των Ορκωτών Λογιστών.

¹ Στο εξής στο κείμενο Ε.Γ.Λ.Σ.

² Αν. Παπαναστασάτος, (1992). *Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο*, Πειραιάς: Σταμούλη, σ.30

³ Αν. Παπαναστασάτος, (1992), ό.π. σ. 32

1.2 ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.

Το Ε.Γ.Λ.Σ. διέπεται από τρεις βασικές αρχές οι οποίες αναπτύσσονται παρακάτω:

- Η αρχή της αυτονομίας: Σύμφωνα με την αρχή αυτή η Γενική Λογιστική, η Αναλυτική Λογιστική της Εκμετάλλευσης και οι Λογαριασμοί Τάξεως κινούνται ξεχωριστά ο ένας από τον άλλον, δηλαδή με διαφορετικές εγγραφές.
- Η αρχή της κατ' είδος συγκεντρώσεως των αποθεμάτων, των εξόδων και των εσόδων: Σύμφωνα με την παραπάνω αρχή οι λογαριασμοί οι οποίοι σχετίζονται με τα αποθέματα, τα οργανικά έξοδα και τα οργανικά έσοδα δεν μεταφέρονται σε άλλους λογαριασμούς και τα χρεωστικά ή πιστωτικά τους υπόλοιπα στο τέλος της χρήσης μεταφέρονται στο λογαριασμό της Γενικής Εκμετάλλευσης.
- Η αρχή της κατάρτισεως του Λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές: Ο λογαριασμός της Γενικής Εκμετάλλευσης είναι συνθετικός λογαριασμός στον οποίο σχετίζονται τα οργανικά έσοδα με τα στοιχεία κατά είδος τα οποία συγκροτούν το συνολικό κόστος των εσόδων. Από τα παραπάνω προκύπτει το αποτέλεσμα εκμετάλλευσης. Η αρχή αυτή επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα των παραπάνω αρχών.

Το Ε.Γ.Λ.Σ. διαιρείται σε έξι μέρη στα οποία περιλαμβάνονται τα εξής:

- Πρώτο Μέρος: Βασικές αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ.- Διάρθρωση του Σχεδίου Λογαριασμών
- Δεύτερο Μέρος : Γενική Λογιστική
- Τρίτο Μέρος: Λογαριασμοί Τάξεως
- Τέταρτο Μέρος: Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις - Αριθμοδείκτες
- Πέμπτο Μέρος: Αναλυτική Λογιστική Εκμεταλλεύσεως
- Έκτο Μέρος: Παράρτημα της Αναλυτικής Λογιστικής Εκμεταλλεύσεως στο οποίο αναφέρεται η κατάρτιση του προγράμματος δράσεως των επιχειρήσεων, η πρότυπη κοστολόγηση και ο προϋπολογιστικός έλεγχος

1.3 ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Στο Ε.Γ.Λ.Σ. οι λογαριασμοί ταξινομούνται σε όλες τις βαθμίδες σύμφωνα με το δεκαδικό σύστημα. Υπάρχουν δέκα ομάδες λογαριασμών με μονοψήφιο αριθμό από το 1 έως το 9 και η δέκατη ομάδα με μονοψήφιο αριθμό το 0 (μηδέν). Στις ομάδες από 1 έως 5 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί που συνθέτουν τον Ισολογισμό με χρεωστικά ή πιστωτικά υπόλοιπα. Οι ομάδες από 1 έως 3 περιλαμβάνουν τους λογαριασμούς του Ενεργητικού ενώ οι ομάδες από 4 έως 5 περιλαμβάνουν τους λογαριασμούς του Παθητικού. Η ομάδα 6 περιλαμβάνει τους λογαριασμούς των Οργανικών Εξόδων ενώ η ομάδα 7 περιλαμβάνει τους λογαριασμούς των Οργανικών Εσόδων. Στην ομάδα 7 περιλαμβάνονται τα ανόργανα αποτελεσματικά στοιχεία και οι συνθετικοί λογαριασμοί, δηλαδή τα έκτακτα και ανόργανα έξοδα, έσοδα και αποτελέσματα, η Γενική Εκμετάλλευση, τα Αποτελέσματα Χρήσεως, η Διάθεση των Αποτελεσμάτων και ο Ισολογισμός. Στην ομάδα 9 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί της Αναλυτικής λογιστικής και τέλος στην ομάδα 10 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί με κωδικό αριθμό 0(μηδέν), οι λογαριασμοί τάξεως.

Σε κάθε ομάδα υπάρχουν 10 πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί με διψήφιο αριθμό που το πρώτο ψηφίο δηλώνει την ομάδα και το δεύτερο την τάξη του λογαριασμού μέσα στην ομάδα. Τέλος κάθε πρωτοβάθμιος λογαριασμός αναλύεται σε 100 δευτεροβάθμιους, τριτοβάθμιους, τεταρτοβάθμιους κ.λ.π. λογαριασμούς.

Παρακάτω ακολουθεί η παρουσίαση των ομάδων, των λογαριασμών και των υπολογαριασμών τους σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. :

ΟΜΑΔΑ 1^η : ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

10. Εδαφικές εκτάσεις
11. Κτίρια – Εγκαταστάσεις κτιρίων – Τεχνικά έργα
12. Μηχανήματα – Τεχνικές εγκαταστάσεις – Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός
13. Μεταφορικά μέσα
14. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός
15. Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσεως παγίων στοιχείων
16. Ασώματες ακίνητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς αποσβέσεως

17.
18. Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις
19. Πάγιο ενεργητικό υποκαταστημάτων ή άλλων κεντρών

ΟΜΑΔΑ 2^η : ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

20. Εμπορεύματα
21. Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή
22. Υποπροϊόντα και υπολείμματα
23. Παραγωγή σε εξέλιξη
24. Πρώτες και βοηθητικές ύλες – Υλικά συσκευασίας
25. Αναλώσιμα υλικά
26. Ανταλλακτικά παγίων στοιχείων
27.
28. Είδη συσκευασίας
29. Αποθέματα υποκαταστημάτων ή άλλων κεντρών

ΟΜΑΔΑ 3^η : ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

30. Πελάτες
31. Γραμμάτια εισπρακτέα
32. Παραγγελίες στο εξωτερικό
33. Χρεώστες διάφοροι
34. Χρεόγραφα
35. Λογαριασμοί διαχείρισεως και προκαταβολών και πιστώσεων
36. Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού
37.
38. Χρηματικά διαθέσιμα
39. Απαιτήσεις και διαθέσιμα υποκαταστημάτων ή άλλων κεντρών

**ΟΜΑΔΑ 4^η : ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ – ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ – ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**

- 40. Κεφάλαιο
- 41. Αποθέματα – Διαφορές αναπροσαρμογής – Επιχορηγήσεις επενδύσεων
- 42. Αποτελέσματα εις νέο
- 43. Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου
- 44. Προβλέψεις
- 45. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις
- 46.
- 47.
- 48. Λογαριασμοί συνδέσμου με τα υποκαταστήματα
- 49. Προβλέψεις – Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις υποκαταστημάτων ή άλλων κεντρών

ΟΜΑΔΑ 5^η : ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

- 50. Προμηθευτές
- 51. Γραμμάτια πληρωτέα
- 52. Τράπεζες – Λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων
- 53. Πιστωτές διάφοροι
- 54. Υποχρεώσεις από φόρους – τέλη
- 55. Ασφαλιστικοί οργανισμοί
- 56. Μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού
- 57.
- 58. Λογαριασμοί περιοδικής κατανομής
- 59. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υποκαταστημάτων ή άλλων κεντρών

ΟΜΑΔΑ 6^η : ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ

- 60. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού
- 61. Αμοιβές και έξοδα τρίτων
- 62. Παροχές τρίτων
- 63. Φόροι – τέλη
- 64. Διάφορα έξοδα
- 65. Τόκοι και συναφή έξοδα
- 66. Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος
- 67.
- 68. Προβλέψεις εκμεταλλεύσεως
- 69. Οργανικά έξοδα κατ' είδος υποκαταστημάτων ή άλλων κεντρών

ΟΜΑΔΑ 7^η : ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ

- 70. Πωλήσεις εμπορευμάτων
- 71. Πωλήσεις προϊόντων έτοιμων και ημιτελών
- 72. Πωλήσεις λοιπών αποθεμάτων και άχρηστου υλικού
- 73. Πωλήσεις υπηρεσιών
- 74. Επιχορηγήσεις και διάφορα έσοδα πωλήσεων
- 75. Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών
- 76. Έσοδα κεφαλαίων
- 77.
- 78. Ιδιοπαραγωγή παγίων και χρησιμοποιημένες προβλέψεις εκμεταλλεύσεως
- 79. Οργανικά έσοδα κατ' είδος υποκαταστημάτων ή άλλων κεντρών

ΟΜΑΔΑ 8^η : ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- 80. Γενική εκμετάλλευση
- 81. Έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα
- 82. Έξοδα και έσοδα προηγούμενων χρήσεων
- 83. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους
- 84. Έσοδα και προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων
- 85. Αποσβέσεις παγίων μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος
- 86. Αποτελέσματα χρήσεως
- 87.
- 88. Αποτελέσματα προς διάθεση
- 89. Ισολογισμός

ΟΜΑΔΑ 9^η : ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ

- 90. Διάμεσοι – Αντικριζόμενοι λογαριασμοί
- 91. Ανακατάταξη εξόδων – Αγορών και εσόδων
- 92. Κέντρα (θέσεις) κόστους
- 93. Κόστος παραγωγής
- 94. Αποθέματα
- 95. Αποκλίσεις από το πρότυπο κόστος
- 96. Έσοδα – Μικτά αναλυτικά αποτελέσματα
- 97. Διαφορές ενσωματώσεως και καταλογισμού
- 98. Αναλυτικά αποτελέσματα
- 99. Εσωτερικές διασυνδέσεις ή Αναλυτικοί Λογαριασμοί υποκαταστημάτων ή άλλων κεντρών

ΟΜΑΔΑ 10^η (0) : ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ

- 00. Δεν χρησιμοποιείται
- 01. Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία
- 02. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων λογαριασμών
- 03. Απαιτήσεις από αμοτεροβαρείς συμβάσεις
- 04. Διάφοροι λογαριασμοί πληροφοριών χρεωστικοί
- 05. Δικαιούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχείων
- 06. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων λογαριασμών
- 07. Υποχρεώσεις από αμοτεροβαρείς συμβάσεις
- 08. Διάφοροι λογαριασμοί πληροφοριών πιστωτικοί
- 09. Λογαριασμοί τάξεως υποκαταστημάτων ή άλλων κεντρών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ⁴ ΚΑΙ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Διαχρονικά οι δυνατότητες δανεισμού των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας έχουν διεθνοποιηθεί, λόγω του ανοίγματος των κεφαλαιαγορών και των χρηματαγορών, με αποτέλεσμα την ανάγκη κατάρτισης των λογιστικών προτύπων για τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις τέλους χρήσης της επιχείρησης εξετάζονται από διάφορες χώρες, όπου ισχύουν διαφορετικοί κανόνες. Για την αποφυγή όμως της ανομοιογένειας, των αντιφάσεων και των αντιθέσεων μεταξύ των οικονομικών των διαφόρων χωρών κρίθηκε απαραίτητη η δημιουργία των Δ. Λ. Π., τα οποία αποτελούν μια κωδικοποιημένη μορφή λογιστικών αρχών και κανόνων που θα πρέπει να εφαρμόζονται για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Ως εκτούτου προκύπτει ο ορισμός των Δ.Λ.Π., ο οποίος ορίζει ότι :

*«Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ή Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης⁵ είναι το σύνολο των Λογιστικών Αρχών, Κανόνων, Μεθόδων και Διαδικασιών γενικά αποδεκτών, η καθιέρωση των οποίων οδηγεί σε ομοιομορφία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων και συνεπώς σε ακριβή, αληθή και ομοιόμορφη πληροφόρηση των χρηστών των Οικονομικών Καταστάσεων (Επενδυτών, Μετόχων, Πιστωτών, Εργαζομένων, Δημοσίου Τομέα κ.λ.π.)».*⁶

Τα Δ.Λ.Π. κατά την περίοδο 1973-2000 αλλά από το Μάρτιο του 2001 μετονομάστηκαν σε Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

Κάθε χώρα μπορεί να έχει τα δικά της Λογιστικά Πρότυπα τα οποία διαμορφώνονται είτε από Λογιστικά Σώματα είτε από τις Νομοθετικές Αρχές της κάθε χώρας. Στην Ελλάδα έχουν προσαρμοστεί στις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) έχει εκδώσει τα δικά της Λογιστικά Πρότυπα, τα οποία αποτελούνται από Λογιστικές Οδηγίες, βάσει των οποίων οι χώρες-μέλη και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των οικονομιών τους,

⁴ Στο εξής στο κείμενο ως Δ.Λ.Π.

⁵ Στο εξής στο κείμενο ως Δ.Π.Χ.Π.

⁶ Π. Βρουστούρης & Ν. Πρωτογάλης (2002). *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες: Πρακτική ανάλυση και ερμηνεία με Λογιστικά Παραδείγματα εφαρμογής*, Πειραιάς: Σ.Ο.Ε.Λ., σ.28

συντάσσουν τα Γενικά Λογιστικά Σχέδια και τα Κλαδικά Λογιστικά Σχέδια τους.

2.1.ΚΥΡΙΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ Δ.Λ.Π. Ή Δ.Π.Χ.Π.

Τα κυριότερα όργανα κατάρτισης των Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π. σε διεθνές επίπεδο είναι τα εξής:

i. Η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων International Accounting Standards Committee ή I.A.S.C.. Η I.A.S.C. ιδρύθηκε στις 29 Ιουνίου του 1973, μετά από συμφωνία των Επαγγελματικών Λογιστικών Σωμάτων δέκα χωρών⁷. Αποτελούνταν από 22 μέλη Επιτρόπους (Trustees) από διάφορες χώρες με διαφορετικό επαγγελματικό και λειτουργικό υπόβαθρο με τριετή θητεία. Ως αρμοδιότητες των επιτρόπων ορίζονταν οι παρακάτω⁸:

- Να διορίζουν τα μέλη του Συμβουλίου, της Μόνιμης Επιτροπής Διερχομένων και του Συμβουλευτικού Συμβουλίου.
- Να καταγράφουν την αποτελεσματικότητα του Συμβουλίου.
- Να εγκρίνουν τον προϋπολογισμό.
- Να τροποποιούν το καταστατικό.

Σκοποί της I.A.S.C. ήταν η δημιουργία και η δημοσίευση των Λογιστικών Προτύπων με βάση τα οποία θα συντάσσονταν οι οικονομικές καταστάσεις, η παγκόσμια αποδοχή και τήρησή τους, όπως επίσης η βελτίωση και εναρμόνιση των Λογιστικών Προτύπων και διαδικασιών με την παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων.

Από τον Απρίλιο του 2001 η I.A.S.C. μετονομάστηκε σε Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.)⁹ το οποίο αποτελεί το δεύτερο κύριο όργανο των Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π..

ii. Το Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B. ή International Accounting Standards Boards), το οποίο αποτελείται από 14 μέλη. Τα 12 μέλη είναι πλήρους απασχόλησης ενώ τα 2 μέλη μερικής απασχόλησης, τα οποία επιλέγονται από την I.A.S.C. και ως

⁷ Οι δέκα χώρες ήταν οι εξής: Αυστραλία, Γαλλία, Γερμανία, Αγγλία, Καναδάς, Μεξικό, Ολλανδία, Ιρλανδία, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και Ιαπωνία.

⁸ Π. Βρουστούρης & Ν. Πρωτοψάλτης (2002), ό.π.σ. 38

⁹ Grant Thornton, (2004) ό.π. τ. Α', σ. 19

αρμοδιότητά τους έχουν την ανάπτυξη και έκδοση των Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π. καθώς και τα προσχέδια αυτών που δημοσιεύονται πριν από την έκδοση του κάθε προϊόντος.

- iii. Η Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων (S.A.C. ή Standards Advisory Council), η οποία αποτελείται από πενήντα περίπου μέλη. Για την επίτευξη των σκοπών της προβλέπονται τρεις τακτικές δημόσιες συνεδριάσεις με το I.A.S.B. ανά έτος, που έχουν ως σκοπό την παροχή συμβουλών προς το I.A.S.B. σχετικά με τα τρέχοντα έργα και τις επιπτώσεις των προτεινόμενων προτύπων στους χρήστες αυτών.
- iv. Η Επιτροπή Διερμηνειών Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π.(I.F.R.I.C. ή International Financial Reporting Internations Committee), η οποία είναι δωδεκαμελής Επιτροπή και τα μέλη της διορίζονται από τους Επιτρόπους με τριετή θητεία. Η Επιτροπή συνεδριάζει κάθε δεύτερο μήνα και αρμοδιότητά της είναι η ερμηνεία των Προτύπων και η παροχή οδηγιών στα θέματα τα οποία δεν καλύπτονται επαρκώς από τα εκδοθέντα λογιστικά πρότυπα (Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π.). Από το 1973 μέχρι σήμερα έχει εκδώσει συνολικά 41 Πρότυπα.

2.2 ΤΑ Δ.Λ.Π., ΤΑ Δ.Π.Χ.Π. ΚΑΙ ΟΙ ΕΝ ΙΣΧΥ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ

2.2.1 Τα Δ.Λ.Π. σε ισχύ

διερμηνείες

- Δ.Λ.Π. 1 : Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων
- Δ.Λ.Π. 2 : Αποθέματα
- Δ.Λ.Π. 7 : Καταστάσεις Ταμειακών Ροών
- Δ.Λ.Π. 8 : Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις
- Δ.Λ.Π. 10 : Γεγονότα μετά την Ημερομηνία του Ισολογισμού
- Δ.Λ.Π. 11 : Κατασκευαστικές Συμβάσεις
- Δ.Λ.Π. 12 : Φόροι Εισοδήματος
- Δ.Λ.Π. 14 : Οικονομικές Καταστάσεις κατά Τομέα
- Δ.Λ.Π. 16 : Ενσώματες Ακινητοποιήσεις
- Δ.Λ.Π. 17 : Μισθώσεις
- Δ.Λ.Π. 18 : Έσοδα
- Δ.Λ.Π. 19 : Παροχές σε Εργαζομένους
- Δ.Λ.Π. 20 : Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίησης της

Κρατικής Υποστήριξης

- Δ.Λ.Π. 21 : Οι Επιδράσεις των Μεταβολών στις Τιμές Συναλλάγματος
- Δ.Λ.Π. 22 : Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων
- Δ.Λ.Π. 23 : Κόστος Δανεισμού
- Δ.Λ.Π. 24 : Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών
- Δ.Λ.Π. 26 : Λογιστική και Πληροφόρηση Προγραμμάτων παροχών Αποχώρησης από την Υπηρεσία
- Δ.Λ.Π. 27 : Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και Λογιστική Επενδύσεων σε Θυγατρικές Επιχειρήσεις
- Δ.Λ.Π. 28 : Λογιστική Επενδύσεων σε Συγγενείς Επιχειρήσεις
- Δ.Λ.Π. 29 : Οικονομικές Καταστάσεις σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες
- Δ.Λ.Π. 30 : Γνωστοποιήσεις με τις Οικονομικές Καταστάσεις των Τραπεζών και των όμοιων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων
- Δ.Λ.Π. 31 : Λογιστική των Δικαιωμάτων σε Κοινοπραξίες
- Δ.Λ.Π. 32 : Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση
- Δ.Λ.Π. 33 : Κέρδη ανά Μετοχή
- Δ.Λ.Π. 34 : Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση
- Δ.Λ.Π. 35 : Διακοπτόμενες Εκμεταλλεύσεις¹⁰
- Δ.Λ.Π. 36 : Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων
- Δ.Λ.Π. 37 : Προβλέψεις Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις
- Δ.Λ.Π. 38 : Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία
- Δ.Λ.Π. 39 : Χρηματοπιστωτικά Μέσα: Καταχώρηση και Αποτίμηση με Εξαίρεση των Διατάξεων για τη χρησιμοποίηση της εύλογης αξίας και ορισμένων διατάξεων
- Δ.Λ.Π. 40 : Επενδύσεις σε Ακίνητα
- Δ.Λ.Π. 41 : Γεωργία¹¹

¹⁰ Το Δ.Λ.Π. 35 αναμορφώθηκε το 1994 και αναγράφεται ως Δ.Λ.Π. 35: Πληροφορίες που εμφανίζουν τις επιδράσεις από τις μεταβολές των τιμών.

¹¹ Π. Βρουστούρης & Ν. Πρωτοψάλτης (2002), ό.π. σ.33 - 34

2.2.2 Τα Δ.Π.Χ.Π. σε ισχύ

Δ.Π.Χ.Π. 1 : Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων

Χρηματοοικονομικής Παρουσίασης¹²

Δ.Π.Χ.Π. 2 : Πληροφορίες Βασιζόμενες σε Συμμετοχικούς Τίτλους¹³

Δ.Π.Χ.Π. 3 : Ενοποιημένες Επιχειρήσεις¹⁴

Δ.Π.Χ.Π. 4 : Ασφαλιστικές Συμβάσεις¹⁵

Δ.Π.Χ.Π. 5 : Πάγια στοιχεία του Ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση
διακοπείσες δραστηριότητες¹⁶

2.2.3 Διερμηνείες σε ισχύ και οι αντιστοιχίες με τα Δ.Λ.Π.

Διερμηνεία 1 : Συνέπεια-Διαφορετικοί Τύποι Κόστους για Αποθέματα (Δ.Λ.Π. 2)

Διερμηνεία 2 : Συνέπεια- Κεφαλαιοποίηση Δανειακού Κόστους (Δ.Λ.Π. 23)

Διερμηνεία 3 : Απάλειψη μη πραγματοποιηθέντων Κερδών και Ζημιών από
Συναλλαγές σε Συγγενείς Εταιρείες (Δ.Λ.Π. 28)

Διερμηνεία 5 : Ταξινόμηση Χρηματοοικονομικών Μέσων – Προβλέψεις
Ενδεχόμενου Διακανονισμού (Δ.Λ.Π. 32)

Διερμηνεία 6 : Δαπάνες Τροποποίησης Υπάρχοντος Λογισμικού (Δ.Λ.Π. 38)

Διερμηνεία 7 : Εισαγωγή του Ευρώ (Δ.Λ.Π. 21)

Διερμηνεία 8 : Πρώτη Εφαρμογή Δ.Λ.Π. ως βασική Λογιστική αρχή (Δ.Λ.Π. 18)

Διερμηνεία 9 : Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων Ταξινόμηση είτε ως αγορές είτε ως
Συνενώσεις Δικαιωμάτων (Δ.Λ.Π. 22)

Διερμηνεία 10 : Κρατική Υποστήριξη – Καμία Ειδική Σχέση με Επιχειρηματικές
Δραστηριότητες (Δ.Λ.Π. 20)

Διερμηνεία 11 : Συνάλλαγμα – Κεφαλαιοποίηση Ζημιών που προέρχονται από
σοβαρές αποτιμήσεις του Νομίσματος (Δ.Λ.Π. 21)

¹² Grant Thornton, (2004). *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα*, Αθήνα: Grant Thornton, τ. Β', σ. 1021

¹³ Στο ίδιο σ. 1063

¹⁴ Στο ίδιο σ. 1089

¹⁵ Στο ίδιο σ. 1137

¹⁶ Στο ίδιο σ. 1155

- Διερμηνεία 12 : Ενοποίηση – Ειδικού Σκοπού Οικονομικές Μονάδες (Δ.Λ.Π. 27)
- Διερμηνεία 13 : Από Κοινού Ελεγχόμενες Οικονομικές Μονάδες – Μη νομισματικές συνεισφορές από Κοινοπρακτούντες (Δ.Λ.Π. 31)
- Διερμηνεία 14 : Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις – Αποζημίωση για Απομείωση ή Ζημία Στοιχείων (Δ.Λ.Π. 16)
- Διερμηνεία 15 : Λειτουργικές Μισθώσεις – Κίνητρα (Δ.Λ.Π. 17)
- Διερμηνεία 16 : Μετοχικό Κεφάλαιο – Επαναπόκτηση Ιδίων Μετοχών (Δ.Λ.Π. 32)
- Διερμηνεία 17 : Καθαρή Θέση – Δαπάνες μιας Συναλλαγής Καθαρής Θέσης (Δ.Λ.Π. 32)
- Διερμηνεία 18 : Συνέπεια – Εναλλακτικές Μέθοδοι (Δ.Λ.Π. 1)
- Διερμηνεία 19 : Τηρούμενο Νόμισμα – Αποτίμηση και Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π. 21 και 29 (Δ.Λ.Π. 21, 29)
- Διερμηνεία 20 : Λογιστική Μέθοδος Καθαρής Θέσης – Καταχώρηση Ζημίας (Δ.Λ.Π. 28)
- Διερμηνεία 21 : Φόροι Εισοδήματος – Ανάκτηση Αναπροσαρμοσμένων μη Αποσβέσιμων Περιουσιακών Στοιχείων (Δ.Λ.Π. 12)
- Διερμηνεία 22 : Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων – Μεταγενέστερη Αναπροσαρμογή Πρακτικών Αιών και Υπεραξίας Αρχικώς Καταχωρηθέντων (Δ.Λ.Π. 22)
- Διερμηνεία 23 : Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις – Έξοδα Σημαντικής Επιθεώρησης ή Γενικών Επισκευών (Δ.Λ.Π. 16)
- Διερμηνεία 24 : Κέρδη κατά Μετοχή – Χρηματοπιστωτικά Μέσα και άλλες συμβάσεις που μπορούν να Διακανονισθούν σε Μετοχές (Δ.Λ.Π. 33)
- Διερμηνεία 25 : Φόροι Εισοδήματος – Μεταβολές στο Φορολογικό καθεστώς μιας Επιχείρησης ή των Μετόχων της (Δ.Λ.Π. 12)¹⁷

¹⁷ Π. Βρουστούρης & Ν. Πρωτοψάλτης (2002),ό.π. σ. 35-36

2.3 ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. Ή ΤΑ Δ.Π.Χ.Π.

Οι οικονομικές καταστάσεις, που καθορίζονται από το Δ.Λ.Π. 1 «Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων», είναι μια δεδομένη απεικόνιση της οικονομικής θέσεως μιας επιχείρησης και των συναλλαγών που έχουν αναληφθεί από αυτήν, οι οποίες επιδιώκουν την παροχή πληροφοριών στους εξωτερικούς χρήστες σχετικά με την οικονομική θέση, την απόδοση και τις ταμειακές ροές¹⁸.

Μια πλήρης σειρά οικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνει¹⁹:

- i. τον Ισολογισμό (Balance Sheet)
- ii. την Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (Income Statement)
- iii. την Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Statement of Changes in Equity)
- iv. την Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Cash Flow Statement)
- v. τις επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με τις χρησιμοποιούμενες λογιστικές πολιτικές και αναγκαίες επεξηγηματικές πληροφορίες των Οικονομικών Καταστάσεων ή Προσάρτημα (Notes to the Financial Statements)

2.3.1 Τα στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν πέντε (5) κατηγορίες στοιχείων οι οποίες είναι οι εξής :

- α) Τα **Περιουσιακά στοιχεία (Assets)**, είναι ελεγχόμενοι από την επιχείρηση πόροι, ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, από τους οποίους αναμένεται να εισρεύσουν οικονομικά οφέλη στην επιχείρηση.
- β) Οι **Υποχρεώσεις (Liabilities)**, είναι παρούσες δεσμεύσεις, οι οποίες προκύπτουν από γεγονότα του παρελθόντος, ο διακανονισμός των οποίων αναμένεται να καταλήξει σε εκροή πόρων από την επιχείρηση, οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη.
- γ) Η **Καθαρή θέση (Equity)**, είναι η διαφορά μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων.
- δ) Το **Εισόδημα (Εσοδα – Κέρδη) [Income (Revenue – Gains)]**, είναι οι αυξήσεις στα

¹⁸Π. Βρουστούρης & Ν. Πρωτοψάλτης (2002),ό.π. σ. 53

¹⁹ Γ. Φίλου,(2002) «Ανάλυση (των κατά Δ.Λ.Π.) οικονομικών καταστάσεων», *Λογιστής*, τ. 567

οικονομικά οφέλη κατά την διάρκεια μιας λογιστικής περιόδου, υπό την μορφή εισροών, αύξησης των περιουσιακών στοιχείων ή μείωσης των υποχρεώσεων, τα οποία καταλήγουν σε αύξηση της καθαρής θέσης, με εξαίρεση τις αυξήσεις της καθαρής θέσης που προέρχονται από εισροές εκ μέρους των ιδιοκτητών.

ε) Τα **Έξοδα (Expenses)**, είναι μειώσεις στα οικονομικά οφέλη κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου, υπό την μορφή εκροών, μείωσης των περιουσιακών στοιχείων ή αύξησης των υποχρεώσεων τα οποία καταλήγουν σε μείωση της καθαρής θέσης που αφορούν διανομές στους ιδιοκτήτες.

2.3.2 Υποδείγματα των Οικονομικών Καταστάσεων

Πίνακας 1 : Υπόδειγμα Ισολογισμού κατά τα Δ.Λ.Π.

	2003		2002	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία				
Ενσώματα πάγια	X		X	
Υπεραξία επιχειρήσεως	X		X	
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	X		X	
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	X		X	
Άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία	X		X	
Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος	X		X	
Κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία				
Αποθέματα	X		X	
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	X		X	

Χρηματοοικονομικά στοιχεία	X		X	
Προκαταβολές	X		X	
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	X		X	
Μεταβατικοί λογαριασμοί	X		X	
	X		X	
Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων		<u>X</u>		<u>X</u>
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Κεφάλαιο και αποθεματικά				
Εκδοθέν κεφάλαιο	X		X	
Υπέρ το άρτιο έκδοση	X		X	
Αποθεματικά	X		X	
Σωρευμένα Κέρδη (Ζημίες)	X		X	
	X		X	
Δικαιώματα Μειοψηφίας	X		X	
Σύνολο καθαρής θέσης		<u>X</u>		<u>X</u>
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Έντοκα δάνεια	X		X	
Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος	X		X	
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	X		X	
		<u>X</u>		<u>X</u>
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	X		X	
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	X		X	
Βραχυπρόθεσμο μέρος έντοκων δανείων	X		X	

Τρέχων φόρος εισοδήματος	X		X	
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	X		X	
		<u>X</u>		<u>X</u>
Σύνολο Καθαρής Θέσης και Υποχρεώσεων		<u>X</u>		<u>X</u>

Πίνακας 2 : Υπόδειγμα Κατάστασης Αποτελεσμάτων (έξοδα κατ' είδος) κατά τα Δ.Α.Π.

(ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ X)

	2003		2002	
Έσοδα	X		X	
Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	X		X	
Μεταβολές στα αποθέματα	(X)		X	
Παγιοποιήσεις ιδιοκατασκευών	X		X	
Αναλώσεις πρώτων υλών και υλικών	(X)		(X)	
Παροχές σε εργαζομένους	(X)		(X)	
Αποσβέσεις	(X)		(X)	
Απομειώσεις ενσώματων παγίων	(X)		(X)	
Άλλα έξοδα εκμεταλλεύσεως	(X)		(X)	
Κόστος χρηματοοικονομικό	(X)		(X)	
Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	X		X	
Κέρδος προ φόρων	X		X	
Φόρος εισοδήματος	(X)		(X)	
Κέρδος περιόδου	X		X	
Κατανεμόμενο σε:				

Μετόχους της μητρικής	X		X	
Δικαιώματα μειοψηφίας	X		X	
Καθαρό κέρδος χρήσεως		<u>X</u>		<u>X</u>

Πίνακας 3 : Υπόδειγμα Κατάστασης Αποτελεσμάτων (έξοδα κατά λειτουργία) κατά τα Δ.Λ.Π.

(ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ X)

	2003		2002	
Έσοδα	X		X	
Κόστος πωληθέντων	(X)		(X)	
Μικτό κέρδος	X		X	
Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	X		X	
Έξοδα διαθέσεως	(X)		(X)	
Έξοδα διοικήσεως	(X)		(X)	
Άλλα έξοδα εκμεταλλεύσεως	(X)		(X)	
Κόστος χρηματοοικονομικό	(X)		(X)	
Έσοδα από συγγενείς επιχειρήσεις	X		X	
Κέρδος προ φόρων	X		X	
Φόρος εισοδήματος	(X)		(X)	
Κέρδος περιόδου	X		X	
Κατανεμόμενο σε:				
Μετόχους της μητρικής	X		X	
Δικαιώματα μειοψηφίας	(X)		(X)	
Καθαρό κέρδος χρήσεως		<u>X</u>		<u>X</u>

Πίνακας 4 : Υπόδειγμα μεταβολών Καθαρής Θέσης (πλήρη μορφή) κατά τα Δ.Λ.Π.

(ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ X)

	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Συν/κές Διάφορες	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Δικαιώματα Μειοψηφίας	Σύνολο Καθαρής Θέσης
• Υπόλοιπο κατά την 31 Δεκεμβρίου 200X	X	X	(X)	X	X	X	X
• Μεταβολές λογιστικών αρχών				(X)	(X)	(X)	(X)
• Επαναδιατυπωμένα υπόλοιπα	X	X	(X)	X	X	X	X
• Πλεόνασμα αναπροσαρμογής ενσώματων παγίων		X			X	X	X
• Διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά Περιουσιακά στοιχεία:							
- Κέρδη/ (ζημίες) επιμέτρησης		(X)			(X)		(X)
- Μεταφορές στα κέρδη ή τις ζημίες		(X)			(X)		(X)
• Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών:							
- Κέρδη/ (ζημίες)		X			X	X	X

- Μεταφορές στα κέρδη ή τις ζημίες περιόδου		X			X	X	X
- Μεταφορές στην αρχική λογιστική αξία των αντισταθμισμένων στοιχείων		(X)			(X)		(X)
• Συναλλαγματικές διαφέρειες από μετατροπή εκμεταλλεύσεων εξωτερικού			(X)		(X)	(X)	(X)
• Φόρος εισοδήματος προς και από την καθαρή θέση		(X)	X		(X)	(X)	(X)
• Καθαρό εισόδημα καταχωρούμενο κατ' ευθείαν στην καθαρή θέση		X	(X)		X	X	X
• Αποτελέσματα περιόδου				X	X	X	X
• Σύνολο καταχωρηθέντων κερδών και		X	(X)	X	X	X	X

ζημιών περιόδου							
• Μερίσματα				(X)	(X)	(X)	(X)
• Έκδοση Κεφαλαίου	X				X		X
• Δικαιώματα προαίρεσης μετοχών		X			X		X
• Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 200X+1	X	X	(X)	X	X	X	X

Πίνακας 5 : Υπόδειγμα Μεταβολών Καθαρής Θέσης (Κατάσταση αναγνωρισμένων κερδών και ζημιών) κατά τα Δ.Λ.Π.

(ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ X)

	2003		2002	
Κέρδος/(ζημία) από αναπροσαρμογή ενσώματων παγίων	(X)		X	
Διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία:				
Κέρδη/(ζημιές) επιμέτρησης	(X)		X	
Μεταφορές στα κέρδη ή τις ζημιές	X		(X)	
Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών:				
Κέρδη/(ζημιές) επιμέτρησης	X		X	
Μεταφορές στα κέρδη ή τις ζημιές	(X)		X	
Μεταφορές στην αρχική λογιστική αξία των αντισταθμισμένων στοιχείων	(X)		(X)	

Συναλλαγματικές διαφορές από μετατροπή εκμεταλλεύσεων εξωτερικού	(X)		(X)	
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες) από προγράμματα καθορισμένων παροχών	X		(X)	
Φόροι εισοδήματος προς και από την καθαρή θέση	X		(X)	
Καθαρό εισόδημα που αναγνωρίστηκε στην καθαρή θέση	X		X	
Κέρδος/(ζημία) περιόδου	X		X	
Καθαρό εισόδημα που αναγνωρίστηκε στη περίοδο	X		X	
Κατανεμόμενο σε:				
Μετόχους μητρικής	X		X	
Δικαιώματα μειοψηφίας	X		X	
		<u>X</u>		<u>X</u>
Επίδραση των μεταβολών από λογιστικές αρχές και λάθη				
Μέτοχοι μητρικής			X	
Δικαιώματα μειοψηφίας			X	
				<u>X</u>

Πίνακας 6 : Υπόδειγμα Κατάστασης Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων κατά τα Δ.Α.Π.

	Μετοχικό	Υπέρτο άρτιο	Διαφορές	Αποθεματικό μετατροπής	Κέρδη	Σύνολο
Υπόλοιπο κατά την 31/12/Χ1	XXX	XXX	XXX	(XXX)	XXX	XXX
Μεταβολές λογιστικών μεθόδων					(XXX)	(XXX)
Διορθωμένο υπόλοιπο	XXX	XXX	XXX	(XXX)	XXX	XXX
Πλεόνασμα επανεκτίμησης ακινήτων			XXX			XXX
Πλεόνασμα επανεκτίμησης των επενδύσεων			(XXX)			(XXX)
Συναλλαγματικές διαφορές				(XXX)		
Καθαρά κέρδη και ζημίες μη καταχωρημένες στην κατάσταση αποτελεσμάτων			XXX	(XXX)		XXX
Καθαρό κέρδος χρήσεως					XXX	XXX
Μερίσματα					(XXX)	(XXX)
Έκδοση μετοχικού	XXX	XXX				XXX

κεφαλαίου						
Υπόλοιπο κατά την 31/12/X2	XXX	XXX	XXX	(XXX)	XXX	XXX
Έλλειμμα επανεκτίμησης των ακινήτων			(XXX)			(XXX)
Πλεόνασμα επανάκτησης των επενδύσεων			XXX			XXX
Συναλλαγματικές διαφορές				(XXX)		(XXX)
Καθαρά κέρδη και ζημίες μη καταχωρημένες στην κατάσταση αποτελεσμάτων			(XXX)	(XXX)		(XXX)
Καθαρό κέρδος περιόδου					XXX	XXX
Μερίσματα					(XXX)	(XXX)
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	XXX	XXX				XXX
Υπόλοιπο κατά την 31/12/X3	XXX	XXX	XXX	(XXX)	XXX	XXX

2.3.3 Ισολογισμός

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 1, ο Ισολογισμός παρουσιάζει σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, δηλαδή τα στοιχεία του ενεργητικού, τις υποχρεώσεις και τα ίδια κεφάλαιά της. Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στον Ισολογισμό θα πρέπει να έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- Σαφήνεια, ώστε να μπορούν να γίνονται κατανοητές από τους χρήστες
- Συνάφεια, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών
- Αξιοπιστία, ώστε τα στοιχεία τους να είναι αληθή
- Συγκρισιμότητα, καταρτισμένες κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορούν να είναι συγκρίσιμες από τους χρήστες τους

Στον πίνακα του Ισολογισμού πρέπει να περιλαμβάνονται τα εξής²⁰:

1. η επωνυμία της επιχείρησης
2. η κάλυψη της επιχείρησης από τις οικονομικές καταστάσεις μεμονωμένα ή ως όμιλος επιχειρήσεων
3. η ημερομηνία του Ισολογισμού
4. το τηρούμενο νόμισμα
5. οι ελάχιστες θέσεις κονδυλίων δηλαδή:
 - α) οι ενσώματες ακινητοποιήσεις
 - β) τα άυλα περιουσιακά στοιχεία
 - γ) οι συμμετοχές και άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία
 - δ) οι επενδύσεις που λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης
 - ε) τα αποθέματα κ.λ.π.
6. ο διαχωρισμός των περιουσιακών στοιχείων σε κυκλοφορούντα ή μη και των υποχρεώσεων σε βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες, ανάλογα με την φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης
7. για την καθαρή θέση η επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί είτε στον πίνακα Ισολογισμού είτε στο Προσάρτημα τα εξής:
 - α) για κάθε κατηγορία μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να αναγράφονται ο αριθμός των εγκεκριμένων μετοχών, ο αριθμός των μετοχών που εκδόθηκαν ανεξάρτητα

²⁰ Π. Βρουστούρης & Ν. Πρωτοψάλτης (2002),ό.π. σ. 60

αν έχει γίνει η εξόφλησή τους ή όχι, η ονομαστική αξία κατά μετοχή, η συμφωνία του αριθμού των μετοχών που κυκλοφορούν στην αρχή και το τέλος του έτους, οι μετοχές που κατέχονται από την ίδια την επιχείρηση ή τη θυγατρική της ή συγγενείς επιχειρήσεις και οι υπό έκδοση μετοχές με συμβάσεις.

β) η φύση και ο σκοπός κάθε αποθεματικού που περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια

γ) το ποσό των μερισμάτων που προτάθηκαν ή ανακοινώθηκαν μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού, αλλά πριν οι οικονομικές καταστάσεις εγκριθούν προς έκδοση

δ) τα ποσά των σωρευμένων μερισμάτων προνομιούχων μετοχών τα οποία δεν έχουν λογισθεί.

2.3.4 Αποτελέσματα Χρήσεως

Η κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως της επιχείρησης πληροφορεί τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων σχετικά με την απόδοση της επιχείρησης. Τα Αποτελέσματα Χρήσεως προσδιορίζονται από τα έσοδα²¹ και τα έξοδα²² ή το κέρδος και τη ζημία.

Η κατάσταση αυτή των αποτελεσμάτων χρήσης μπορεί να αναλυθεί με δύο τρόπους: είτε με την **ανάλυση των δαπανών κατά λειτουργία**, είτε με την **ανάλυση των δαπανών κατ' είδος**. Όταν η επιχείρηση χρησιμοποιεί την ανάλυση των δαπανών κατά λειτουργία, γνωστοποιεί πληροφορίες σχετικά με τις δαπάνες αποσβέσεων των ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων καθώς και των δαπανών μισθοδοσίας είτε μέσω του πίνακα των Αποτελεσμάτων είτε μέσω του Προσαρτήματος.

²¹ Τα έσοδα είναι η μικτή εισροή οφελών κατά τη διάρκεια μιας χρήσης, που προκύπτει από τις δραστηριότητες της επιχείρησης. Στο Grant Thornton, (2004) ό.π. τ. , σ. 379, τόμος Α

²² Τα έξοδα είναι η μείωση των οικονομικών οφελών κατά τη διάρκεια μιας χρήσης με την μορφή εκροών ή μειώσεων των στοιχείων του ενεργητικού ή αυξήσεως των υποχρεώσεων Στο Grant Thornton, (2004) ό.π. τ. , σ.

2.3.5 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Για να γίνει πληρέστερη η πληροφόρηση των οικονομικών καταστάσεων σχετικά με την αποδοτικότητα και την οικονομική θέση της επιχείρησης στα Δ.Λ.Π. επιβάλλεται η κατάρτιση της «Κατάστασης Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων»²³.

Η κατάσταση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει τις παρακάτω πληροφορίες²⁴ :

- Το καθαρό κέρδος ή ζημία της χρήσης
- Κάθε έσοδο, έξοδο, κέρδος ή ζημία που μεταφέρεται στα ίδια κεφάλαια
- Το σύνολο των εσόδων και των εξόδων της περιόδου και τη διανομή των ποσών στους μετόχους της μητρικής εταιρείας καθώς στα δικαιώματα μειοψηφίας
- Την επίδραση που ασκεί η μεταβολή στις λογιστικές μεθόδους και τη διόρθωση λαθών
- Τις αυξήσεις και τις μειώσεις των κεφαλαίων από και προς τους μετόχους και τη διανομή των μερισμάτων
- Το υπόλοιπο των αδιανέμητων κερδών στην αρχή της χρήσης, την κίνηση του λογαριασμού μέσα στη χρήση και το υπόλοιπο αυτού κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού
- Τη συμφωνία μεταξύ της λογιστικής αξίας έναρξης και λήξης της χρήσης για κάθε κατηγορία κεφαλαίου για τη διαφορά υπέρ το άρτιο και για κάθε αποθεματικό, γνωστοποιώντας ξεχωριστά την κάθε μεταβολή.

Ο τρόπος παρουσίασης της Κατάστασης των Ιδίων Κεφαλαίου γίνεται με τους εξής τρόπους:

α) Με την Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Statement of Changes in Equity), όπου παρουσιάζονται η συμφωνία μεταξύ του υπολοίπου έναρξης και λήξης της χρήσης για κάθε στοιχείο ιδίων κεφαλαίων.

β) Με την Κατάσταση Αναγνωρισμένων Εσόδων – Εξόδων (Statement of Recognized Income and Expenses), όπου παρουσιάζεται το σύνολο των εσόδων ή εξόδων, κερδών ή ζημιών που αναγνωρίστηκε τόσο στο αποτέλεσμα χρήσης όσο και απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

²³ Ίδια κεφάλαια ή καθαρή θέση είναι η υπολειμματική αξία που προκύπτει αν από το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού μιας επιχείρησης αφαιρεθούν το σύνολο των υποχρεώσεών της.

²⁴ Μ.Λασαγιάνου & Γ. Λέου,(2004) «IAS – Παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων», *Λογιστής*, τ. 591

2.3.6 Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Η κατάσταση Ταμειακών Ροών²⁵ παρέχει στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα της επιχείρησης να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα, το χρόνο και την βεβαιότητα της δημιουργίας των διαθεσίμων αυτών καθώς και τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση αυτών από τη διοίκηση της επιχείρησης.

Η κατάσταση Ταμειακών Ροών αναγράφεται στο Δ.Λ.Π. 7 το οποίο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις ιστορικές μεταβολές στα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα μιας επιχείρησης.

Οι Ταμειακές Ροές κάθε επιχείρησης ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες, οι οποίες είναι οι εξής:

➤ Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες: οι ροές από τις κύριες δραστηριότητες δημιουργίας εσόδων της επιχείρησης και δύναται να παρουσιαστούν είτε με την άμεση είτε την έμμεση μέθοδο. Μέσω της παρουσίασης των ταμειακών ροών με την άμεση μέθοδο γνωστοποιούνται οι κύριες κατηγορίες ακαθάριστων εισπράξεων και ακαθάριστων πληρωμών σε μετρητά, καθώς επίσης παρέχονται χρήσιμες πληροφορίες στην εκτίμηση μελλοντικών ταμειακών ροών. Αντίθετα με την έμμεση μέθοδο τα ποσά καθαρό κέρδος ή ζημία αναμορφώνονται σύμφωνα με τις επιδράσεις των συναλλαγών μη ταμειακής φύσης (π.χ. αποσβέσεις), των προεισπραχθέντων εσόδων, των προπληρωμένων εσόδων, των εισπρακτέων εσόδων, των πληρωτέων εξόδων και των στοιχείων εσόδων ή εξόδων που συνδέονται με επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές ταμειακές ροές²⁶. Σύμφωνα με την έμμεση μέθοδο παρουσιάζονται οι καθαρές ταμειακές ροές από τις λειτουργικές δραστηριότητες, όπου τα έσοδα και τα έξοδα απεικονίζονται στην κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως καθώς και στις μεταβολές κατά τη διάρκεια

²⁵ Ταμειακές ροές είναι οι εισροές και οι εκροές των ταμειακών διαθεσίμων και των ταμειακών ισοδυνάμων, όπου ταμειακά διαθέσιμα είναι τα μετρητά στο ταμείο της επιχείρησης καθώς και οι καταθέσεις της επιχείρησης που μπορούν να αναληφθούν άμεσα και ταμειακά ισοδύναμα είναι οι βραχυπρόθεσμες, υψηλής ρευστότητας επενδύσεις που είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων και δεν μεταβάλλεται η αξία τους και κατέχονται από την επιχείρηση με σκοπό την αντιμετώπιση των βραχυχρόνιων ταμειακών της και όχι για την επένδυση ή άλλους σκοπούς. Στο Grant Thornton, (2004) ό.π. τ. , σ. 116, τόμος Α.

²⁶ Grant Thornton, (2004), ό.π. τ. Α, σ. 123

της χρήσης στα αποθέματα, στις αναγκαίες απαιτήσεις και στους πληρωτέους λογαριασμούς.

Ορισμένες κατηγορίες συναλλαγών που περιλαμβάνονται στις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες είναι οι ακόλουθες:

1. Εισπράξεις απαιτήσεων από πωλήσεις ή παροχή υπηρεσιών.
2. Εισπράξεις από αμοιβές, προμήθειες και άλλα έσοδα.
3. Πληρωμές μισθών στο προσωπικό.
4. Πληρωμές φόρων (Φ.Π.Α., φόρου εισοδήματος κ.λ.π.) καθώς και ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλονται για λογαριασμό των εργαζομένων.

➤ Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες: οι ροές εκείνες από την απόκτηση και διάθεση μακροπρόθεσμων στοιχείων ενεργητικού και άλλων επενδύσεων που δεν συμπεριλαμβάνονται στα ταμειακά ισοδύναμα. Αντιπροσωπεύουν την έκταση κατά την οποία έχουν πραγματοποιηθεί οι επενδύσεις, οι οποίες θα δημιουργήσουν μελλοντικά έσοδα και ταμειακές ροές, αλλά και εισπράξεις από τέτοιες επενδύσεις!!!!!!!

Ορισμένες κατηγορίες που περιλαμβάνονται στις ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες είναι οι ακόλουθες:

1. Πληρωμές για αγορά ενσώματων παγίων και άλλων μακροπρόθεσμων απαιτήσεων.
2. Εισπράξεις από τόκους, μερίσματα, μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και συμμετοχές.
3. Πληρωμές τοις μετρητοίς για απόκτηση συμμετοχών στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων (εκροές) καθώς πωλήσεις τέτοιων στοιχείων (εισροές).

➤ Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες: οι ροές από δραστηριότητες που καταλήγουν σε μεταβολές στο μέγεθος και στη συγκρότηση των ιδίων κεφαλαίων και του δανεισμού της επιχείρησης. Αντιπροσωπεύουν τις ροές που προέρχονται και απευθύνονται από και προς τους ιδιοκτήτες, τις τράπεζες και το κοινό και όχι από το κύριο αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης.

Ορισμένες κατηγορίες που περιλαμβάνονται στις ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες είναι οι ακόλουθες:

1. Εισπράξεις από την έκδοση μετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων.
2. Πληρωμές μερισμάτων κοινών και προνομιούχων μετοχών.
3. Εισπράξεις μετρητών από έκδοση μετοχών ή άλλων συμμετοχικών τίτλων.

2.3.7 Προσάρτημα

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 1 το προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης πρέπει:

- να αναφέρει τις βάσεις κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων καθώς και τις λογιστικές αρχές που χρησιμοποιήθηκαν
- να γνωστοποιεί τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Δ.Λ.Π.
- να παρέχει τις απαραίτητες πρόσθετες πληροφορίες για την ακριβοδίκαιη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων

Στο προσάρτημα πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνονται τα παρακάτω²⁷:

- i. Οι σημειώσεις συμμόρφωσης προς τα Δ.Λ.Π.
- ii. Οι σημειώσεις βάσεως αποτίμησης και λογιστικών μεθόδων που εφαρμόστηκαν
- iii. Οι επεξηγηματικές ή συμπληρωματικές πληροφορίες των στοιχείων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις
- iv. Οι γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και συνδέσεις
- v. Οι μη οικονομικές γνωστοποιήσεις
- vi. Η έδρα, η νομική μορφή, η χώρα ίδρυσης και η διεύθυνση της έδρας της επιχείρησης
- vii. Η φύση των εργασιών και οι κύριες δραστηριότητες της επιχείρησης
- viii. Η επωνυμία της μητρικής επιχείρησης
- ix. Ο αριθμός των εργαζομένων στο τέλος της χρήσης.

2.4 Η ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ Δ.Λ.Π. Ή Δ.Π.Χ.Π. ΑΠΟ 1.1.2005 ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Ε.Ε. με κανονισμούς της υιοθέτησε τα Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π. και από 1.1.2005 γίνεται υποχρεωτική η εφαρμογή τους από τις εισηγμένες εταιρείες στο χρηματιστήριο. Σύμφωνα με τον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου 1606/ 2002/ Ε.Κ. / 19.7.2002 «Για την εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων» ορίζεται ότι:

- Η απόφαση «ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής στην Κοινότητα διεθνών

²⁷ Γ.Φίλου, «Ανάλυση (των κατά Δ.Λ.Π.) οικονομικών καταστάσεων», *Λογιστής*, τ. 567

λογιστικών προτύπων λαμβάνεται από την Επιτροπή» και ότι «τα υιοθετούμενα διεθνή λογιστικά πρότυπα δημοσιεύονται εξ ολοκλήρου σε καθεμία από τις επίσημες γλώσσες της Κοινότητας, υπό τύπον κανονισμού της επιτροπής στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων(άρθρο 3)²⁸.

➤ Από 1.1.2005 οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών με μετοχές εισηγμένες στα χρηματιστήρια οποιουδήποτε κράτους- μέλους, καταρτίζονται υποχρεωτικά με βάση τα Δ.Λ.Π.

➤ Ο παραπάνω κανονισμός είναι δεσμευτικός σε όλα τα μέλη του και ισχύει για όλα τα κράτη- μέλη.

Η ελληνική νομοθεσία προσαρμόστηκε στις οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 2001/ 65/ Ε.Κ. και 2003/ 41/ Ε.Κ., όπου σύμφωνα με αυτούς δίνεται «η δυνατότητα εφαρμογής της μεθόδου της αναπροσαρμογής της αξίας και τις μεθόδου της εύλογης αξίας σύμφωνα με τις διεθνείς εξελίξεις όπως αυτές εκφράζονται με τα πρότυπα που εκδίδει το Σώμα των Δ.Λ.Π.(IASB)²⁹.

Στην Ελλάδα τα Δ.Λ.Π. καθιερώνονται με τον Νόμο 2992/ 2002 που αφορά μέτρα για την ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς και της επιχειρηματικότητας. Βάσει του άρθρου 1 καθίσταται υποχρεωτική η εφαρμογή τους κατά την κατάρτιση των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων στις ελληνικές Α.Ε. με μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.) και προαιρετικά για τις υπόλοιπες Α.Ε. από 1.1.2003. Μαζί με τους ισολογισμούς του 2003 κατά τα Δ.Λ.Π. είχε αποφασιστεί για λόγους συγκρισιμότητας και η δημοσίευση των ισολογισμών του 2003 με βάση τα ελληνικά πρότυπα. Ωστόσο τον Απρίλιο του 2003 ψηφίστηκε στη Βουλή τροπολογία σχετικά με την μετάθεση της εφαρμογής των Δ.Λ.Π. κατά ένα οικονομικό έτος. Βασικός λόγος της επανεξέτασης της χρονικής ισχύος αποτελεί η μη υιοθέτηση από την Επιτροπή των προτύπων 30 και 39 σχετικά με την αποτίμηση, καταχώρηση και γνωστοποίηση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Για τις ελληνικές επιχειρήσεις εισηγμένες στο Χ.Α.Α., η ανάγκη παράθεσης συγκριτικών στοιχείων κατά τη δημοσίευση των πρώτων οικονομικών καταστάσεων για

²⁸ Θ. Γρηγοράκος, (2007). *Σχέδιο Λογαριασμών και Υποδείγματα Οικονομικών Καταστάσεων*, Αθήνα: Σάκκουλας, σ. 11

²⁹ Θ. Γρηγοράκος, (2005) « Οι κυριότερες διαφορές μεταξύ των Δ.Λ.Π. και των προερχόμενων από τις λογιστικές οδηγίες της Ε.Ε. Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ε.Λ.Π.)», *Λογιστής*, τ. 603.

το έτος 2005, καθιστά το 2004 ως έτος μετάβασης από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα στα Δ.Λ.Π.³⁰.

2.5 ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ (Ε.Λ.Π.)

Η Ε.Ε. έχει εκδώσει Λογιστικές Οδηγίες προσαρμοσμένες στα δικά της Λογιστικά Πρότυπα. Η Ελλάδα και τα άλλα κράτη- μέλη έχουν προσαρμόσει τα δικά τους λογιστικά πρότυπα στην κατεύθυνση αυτή³¹. Στη χώρα μας αυτές οι Λογιστικές Οδηγίες της Ε.Ε. ονομάζονται Ε.Λ.Π.

Τα Λογιστικά Πρότυπα σε σχέση με τα Δ.Λ.Π. παρουσιάζουν ορισμένες διαφορές, οι οποίες είναι οι εξής:

- Τα Λογιστικά Πρότυπα της Ε.Ε. και επομένως τα Ε.Λ.Π. ενδιαφέρονται πρωτίστως για την προστασία της βιωσιμότητας της επιχείρησης «ως κυττάρου της κοινωνικής οικονομίας»³², ενώ τα Δ.Λ.Π. ασχολούνται περισσότερο με την πληροφόρηση των επενδυτών και την εξυπηρέτηση της λειτουργικότητας των Χρηματιστηρίων Αξιών, αφού πλέον δίνουν τη δυνατότητα σύγκρισης των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών των χωρών- μελών, όχι μόνο σε κοινοτικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο.
- Ουσιαστικές διαφορές μεταξύ των Λογιστικών προτύπων και Ε.Λ.Π. και των Δ.Λ.Π. εντοπίζονται στην εφαρμογή διαφορετικών κανόνων σχετικά με την αποτίμηση ορισμένων επιμέρους περιουσιακών στοιχείων, όπως η αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων στην *εύλογη αξία* τους.³³
- Οι Λογιστικές Οδηγίες της Ε.Ε. και τα Ε.Λ.Π. υιοθετούν την **αρχή του ιστορικού κόστους**, βάσει του οποίου ορίζεται ότι «τα ποσά των ετήσιων οικονομικών

³⁰ Π. Κρυσταλλάκος, «Διατλαντικό Λογιστικό Πρόβλημα», *Ναυτεμπορική*, 11/09/ 2004

³¹ Θ. Γρηγοράκος, (2007), ό.π. σ. 15

³² Στο ίδιο σ. 14

³³ Ως εύλογη αξία νοείται η πραγματική ή τρέχουσα ή ανακτήσιμη αξία ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου. Στο Grant Thornton, 2004, *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα*, Αθήνα: Grant Thornton, τ. Α', σ. 379

καταστάσεων πρέπει να προκύπτουν από περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποτιμηθεί με βάση την αρχή της τιμής κτήσεως ή του κόστους παραγωγής...»³⁴. Αντίθετα τα Δ.Λ.Π. υιοθετούν την αρχή της εύλογης αξίας που παρέχει τη δυνατότητα υποκειμενικών εκτιμήσεων, που είναι δυνατή η επαλήθευσή τους³⁵. Συνεπώς μπορούμε να πούμε ότι τα Ε.Λ.Π. υιοθετώντας την αρχή του ιστορικού κόστους έχουν την δυνατότητα αντικειμενικών εκτιμήσεων, ενώ τα Δ.Λ.Π. με την αρχή της εύλογης αξίας, των υποκειμενικών εκτιμήσεων.

➤ Τα Λογιστικά Πρότυπα της Ε.Ε. που περιλαμβάνονται στις Λογιστικές Οδηγίες και τα Ε.Λ.Π. εκτός του βασικού τους στόχου σχετικά με την προστασία της βιωσιμότητας της επιχείρησης, επίσης συμβάλλουν στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο και ανάπτυξη. Θεωρούν το μέτοχο ως πρόσωπο που αποκτά τις μετοχές για μόνιμη κατοχή και επιπροσθέτως ενδιαφέρεται για την πρόοδο και ανάπτυξη της εταιρείας χωρίς να επιδιώκει την άμεση ωφέλεια του από αυτήν αλλά την μελλοντική ωφέλεια η οποία είναι παράλληλη της αύξησης και της προόδου της εταιρείας. Αντιθέτως, τα Δ.Λ.Π. αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση της λειτουργικότητας των Χρηματιστηρίων Αξιών και αναφέρονται στο μέτοχο ο οποίος μπορεί να είναι και προσωρινός ή στιγμιαίος επιδιώκοντας την άμεση ωφέλειά του μέσω της χρηματιστηριακής αγοραπωλησίας μετοχών ανεξάρτητα από την πρόοδο και ανάπτυξη της εταιρείας.

2.6 ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ Δ.Λ.Π.

Οι οικονομικές καταστάσεις των εισηγμένων εταιρειών για τις χρήσεις 2003 και 2004 δημοσιεύτηκαν με βάση το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Ε.Γ.Λ.Σ.). Αυτές οι καταστάσεις διακρίνονταν από ομοιομορφία, προσανατολιζόνταν στην παροχή πληροφοριών στο κύριο σώμα των οικονομικών καταστάσεων και διέπονταν από την αρχή του ιστορικού κόστους. Το προσάρτημα το οποίο συνόδευε τις οικονομικές καταστάσεις περιείχε ορισμένο αριθμό πληροφοριών και αναλύσεων. Τα πιστοποιητικά

³⁴ Θ. Γρηγοράκος, (2007), ό.π. σ. 15

³⁵ Στο ίδιο σ. 15

των Ορκωτών Ελεγκτών τα οποία συνόδευαν τις οικονομικές καταστάσεις περιείχαν παρατηρήσεις ιδιαίτερα σημαντικές, χωρίς όμως να λαμβάνονται υπόψη από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις κλήθηκαν να εφαρμόσουν τα Δ.Λ.Π. μέσα σε ένα εξαιρετικά δύσκολο θεσμικό και οικονομικό περιβάλλον και να ξεπεράσουν τις πρόσθετες δυσκολίες του χαρακτήρα τους.

Ειδικότερα, οι ελληνικές επιχειρήσεις έπρεπε να εφαρμόσουν τα Δ.Λ.Π. τόσο για τις ενοποιημένες όσο και για τις εξατομικευμένες οικονομικές τους καταστάσεις. Η επιλογή της χώρας μας να υιοθετήσει αυτόν τον τρόπο εφαρμογής των Δ.Λ.Π. αποδείχτηκε ιδιαίτερα επωφέλης, αφού ανάγκασε τις εγχώριες επιχειρήσεις να πειθαρχήσουν σε ατομική βάση στους κανόνες που επιβάλλουν τα Δ.Λ.Π.

Οι κυριότερες λοιπόν δυσκολίες που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν οι ελληνικές επιχειρήσεις κατά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. είναι οι εξής:

- Η εφαρμογή των Δ.Λ.Π. από τις ελληνικές επιχειρήσεις κατέδειξε πρώτιστα την αναγκαιότητα αναπροσαρμογής της νοοτροπίας τους. Η νομοθεσία όσον αφορά τα λογιστικά θέματα χαρακτηρίζονταν από διατάξεις, οι οποίες απαιτούσαν την εφαρμογή άκαμπτων κανόνων. Τα Δ.Λ.Π. ως κείμενα αρχών απομακρύνονται από την εφαρμογή άκαμπτων κανόνων και επιβάλλουν στις επιχειρήσεις να κρίνουν υποκειμενικά συναλλαγές και γεγονότα και να τα απεικονίζουν λογιστικά με τρόπο που να εξασφαλίζει τους αντικειμενικούς σκοπούς που θέτουν τα Δ.Λ.Π.
- Οι ελληνικές επιχειρήσεις προηγήθηκαν στην εφαρμογή των Δ.Λ.Π. από τις άλλες επιχειρήσεις της Ε.Ε., αφού όφειλαν να συντάξουν οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π. από το πρώτο τρίμηνο του 2005. Αυτό είχε ως συνέπεια, εξαιτίας της απειρίας και της ελλιπούς ενημέρωσης, στο τρίμηνο αυτό να σημειωθούν σημαντικά σφάλματα, στα οποία θα αναφερθούμε στην παρακάτω υποενότητα (2.4)
- Οι ελληνικές επιχειρήσεις έπρεπε να ξεπεράσουν το τυπολατρικό σύστημα που επιβάλλονταν από την εφαρμογή του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) στην τήρηση των λογιστικών τους βιβλίων και στον τομέα αυτό φαίνεται ότι προσαρμόστηκαν στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ώστε αφενός μεν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις της ελληνικής νομοθεσίας και αφετέρου τη σωστή εφαρμογή των Δ.Λ.Π.³⁶.

³⁶ www.epixeirisi.gr

2.7 ΤΑ ΣΥΝΗΘΕΣΤΕΡΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ Δ.Λ.Π.

Η μετατροπή των κατά Ε.Λ.Π. οικονομικών καταστάσεων σε αντίστοιχες κατά Δ.Λ.Π. απαιτούν προσοχή εξαιτίας: της πολυπλοκότητας κάποιων θεμάτων, των επιλογών κατά Ε.Λ.Π. στον υπολογισμό κάποιων κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων, με αποτέλεσμα να μην αναγνωρίζονται οι αριθμητικές διαφορές που προέκυπταν μεταξύ Ε.Λ.Π. και Δ.Λ.Π. Επίσης λόγω της ελάχιστης έως ανύπαρκτης εμπειρίας των στελεχών που υποχρεούνται να καταρτίσουν ή να ελέγξουν εργασίες που αφορούν τη μετατροπή από Ε.Λ.Π. σε Δ.Λ.Π.

Έτσι κατά τη μετατροπή αυτή παρουσιάζονται αρκετά σφάλματα, τα οποία είναι τα εξής³⁷:

- i. Η χρησιμοποίηση μη επικαιροποιημένης έκδοσης των Δ.Λ.Π.
- ii. Ο εσφαλμένος υπολογισμός και χειρισμός υπεραξίας
- iii. Ο εσφαλμένος υπολογισμός αποσβέσεων
- iv. Οι εσφαλμένες μεταβολές σε χαρτοφυλάκια χρεογράφων
- v. Η ασυμφωνία ή πλασματική συμφωνία λογαριασμού « Αποτελέσματα εις νέο»
- vi. Ο εσφαλμένος υπολογισμός ή και η παρουσίαση Δικαιωμάτων Μειοψηφίας
- vii. Ο εσφαλμένος υπολογισμός αναβαλλόμενων φόρων
- viii. Τα σφάλματα κοστολόγησης
- ix. Η χρησιμοποίηση λογαριασμών «ευκολίας» για τακτοποίηση των διαφορών
- x. Η διαφορετική αντιμετώπιση από διαφορετικές εταιρείες του ομίλου.

2.8 ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ Ε.Γ.Λ.Σ.

Η λογιστική επιστήμη έχει αναπτυχθεί με βασικό άξονα την ορθή πληροφόρηση των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων και στηρίζεται σε συγκεκριμένες βασικές αρχές, η τήρηση των οποίων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την κατάρτιση ορθών και

³⁷ Γ. Φίλου,(2003) «Τα δέκα πλέον συνήθη σφάλματα στην εφαρμογή των Δ.Λ.Π.», *Λογιστής*, τ. 574

αποδεκτών οικονομικών καταστάσεων. Παρακολουθεί τις εξελίξεις της επιχειρηματικής δραστηριότητας και με βάση τις αρχές και τους κανόνες της λογιστικής επιστήμης μελετώνται και προωθούνται οι λογιστικές αντιμετώπισεις νέων συνθηκών και μορφών λογιστικών γεγονότων με τη μορφή νέων λογιστικών προτύπων ή τροποποιήσεις παλαιότερων Λογιστικών Προτύπων.

Σε παγκόσμιο επίπεδο η λογιστική πρακτική έχει ως κύριο και πλέον αποδεκτό μέσο έκφρασης τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.). Ωστόσο διαφέρει από χώρα σε χώρα και η διαφορά αυτή οφείλεται κυρίως στις λογιστικές αρχές που θεσπίζει κάθε χώρα και στο βαθμό απόκλισής τους από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Τα Δ.Λ.Π. δημοσιεύονται από την IASC και δεν υπερισχύουν των τοπικών κανόνων που διέπουν την έκδοση οικονομικών καταστάσεων σε κάθε συγκεκριμένη χώρα. Όπου οι τοπικοί κανόνες απαιτούν παρέκκλιση από τα Δ.Λ.Π., τα τοπικά μέλη της IASC οφείλουν να προσπαθήσουν να πείσουν τις αρμόδιες αρχές για τα πλεονεκτήματα της εναρμόνισης με τα Δ.Λ.Π. Στην Ελλάδα καθορίζεται από το κύριο λογιστικό πλαίσιο που δημιουργήθηκε με την εφαρμογή του εμπορικού νόμου (Ν.2190/1920) και του Ε.Γ. Λ.Σ. καθώς και των Κλαδικών Λογιστικών Σχεδίων. Υπάρχουν όμως και φορολογικές ή άλλες διατάξεις, οι οποίες επηρεάζουν τη λογιστική πρακτική σε μεγάλο βαθμό, ενίοτε καθοριστικά.

Οι διαφορές που προκύπτουν ακολουθώντας τη λογιστική πρακτική της ελληνικής νομοθεσίας σε σχέση με την τήρηση των διεθνών λογιστικών προτύπων γίνονται εμφανείς από τις μέχρι σήμερα δημοσιευθείσες οικονομικές καταστάσεις ελληνικών επιχειρήσεων με βάση τα Δ.Λ.Π. (σε σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις που συνέταξαν με βάση την ελληνική νομοθεσία).

Οι κύριες διαφορές μεταξύ των Δ.Λ.Π. και της ελληνικής νομοθεσίας μπορούν να ενταχθούν σε δύο κατηγορίες:

- στις συντασσόμενες οικονομικές καταστάσεις και στις πληροφορίες που παρέχονται από αυτές, διαφορές οι οποίες παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 7: Διαφορές Δ.Λ.Π. και ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, Α΄ κατηγορία

Στήλη1	Δ.Λ.Π.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	Απαιτούν τη σύνταξη κατάστασης ταμειακών ροών.	Δεν απαιτεί την κατάσταση αυτή. Διότι δεν βοηθά στον υπολογισμό της φορολογητέας ύλης.
Πίνακας μεταβολών Καθαρής Θέσης	Υποχρεωτική η κατάρτισή του πίνακα αυτού.	Δεν απαιτείται τέτοια κατάσταση διότι όσον αφορά τις οικονομικές καταστάσεις καταρτίζεται ο πίνακας διάθεσης των αποτελεσμάτων, ενώ για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δεν απαιτείται κάτι τέτοιο ανάλογο.
Προσάρτημα	Στο περιεχόμενο του προσαρτήματος περιλαμβάνονται πολλές πληροφορίες.	Στο περιεχόμενο του προσαρτήματος δεν περιλαμβάνονται πολλές πληροφορίες.

- στη διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιπτώσεων και γεγονότων.

Πίνακας 8 : Διαφορές Δ.Λ.Π. και ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, Β΄ κατηγορία

Στήλη1	Δ.Λ.Π.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	Απαιτούν τη σύνταξη κατάστασης ταμειακών ροών.	Δεν απαιτεί την κατάσταση αυτή. Διότι δεν βοηθά στον υπολογισμό της φορολογητέας ύλης.
Πίνακας μεταβολών Καθαρής Θέσης	Υποχρεωτική η κατάρτιση του πίνακα αυτού.	Δεν απαιτείται τέτοια κατάσταση διότι όσον αφορά τις οικονομικές καταστάσεις καταρτίζεται ο πίνακας διάθεσης των αποτελεσμάτων, ενώ για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δεν απαιτείται κάτι τέτοιο ανάλογο.
Προσάρτημα	Στο περιεχόμενο του προσαρτήματος περιλαμβάνονται πολλές πληροφορίες.	Στο περιεχόμενο του προσαρτήματος δεν περιλαμβάνονται πολλές πληροφορίες.

Οι οικονομικές καταστάσεις είτε καταρτίζονται σύμφωνα με τις αρχές των Δ.Λ.Π., είτε κατά την ελληνική εμπορική νομοθεσία, πρέπει να εμφανίζουν με απόλυτη σαφήνεια την πραγματική εικόνα της περιουσιακής διάρθρωσης της επιχείρησης, της χρηματοοικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων χρήσεως αυτής. Πρέπει επίσης να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την απόδοση, τις ταμειακές ροές και τα αποτελέσματα της διαχείριση από την διοίκηση αλλά και των πόρων που της εμπιστεύτηκαν για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων της.

Ο Ν.2190/1920 περί Α.Ε. με το άρθρο 42^α ορίζει τις απαιτούμενες οικονομικές καταστάσεις που πρέπει να καταρτίζουν οι επιχειρήσεις. Το Δ.Λ.Π. 1 παρουσιάζει ορισμένες ουσιαστικές διαφορές με το λογιστικό σχέδιο της χώρας μας. Αναλυτικότερα, οι διαφορές εντοπίζονται αρχικά στις καταρτιζόμενες οικονομικές καταστάσεις. Στον πίνακα 9 απεικονίζονται οι οικονομικές καταστάσεις που πρέπει να καταρτίζονται με βάση τα Ε.Λ.Π. για τις μεμονωμένες επιχειρήσεις καθώς και οι οικονομικές καταστάσεις που πρέπει να καταρτίζονται με βάση τα Δ.Λ.Π.

Πίνακας 9 : Συντασσόμενες Οικονομικές Καταστάσεις Κατά τα Δύο Πρότυπα

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ
Ισολογισμός	Ισολογισμός
Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως	Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως
Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων	Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
Προσάρτημα	Κατάσταση Ταμειακών Ροών
	Προσάρτημα

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι τα Δ.Λ.Π. απαιτούν την κατάρτιση δύο νέων οικονομικών καταστάσεων :

- την κατάσταση ταμειακών ροών και
- την κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων

Από την ελληνική νομοθεσία το κενό των ανωτέρω οικονομικών καταστάσεων καλύπτεται από τη σύνταξη του Πίνακα διάθεσης Αποτελεσμάτων όπου εμφανίζονται οι μεταβολές της καθαρής θέσης της επιχείρησης, οι οποίες προήλθαν κατά τη διάρκεια της χρήσης. Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, η ελληνική νομοθεσία δεν απαιτεί τη χρήση μέσω της διανομής των αποτελεσμάτων στο τέλος της αλλά, απαιτεί την κατάρτιση του πίνακα διάθεσης, γεγονός που αυξάνει τις πιθανότητες να περιλαμβάνονται σφάλματα στις δημοσιευμένες ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσης. Τα σφάλματα αυτά συνήθως δεν μπορούν να επισημανθούν από τους ελεγκτές αλλά και όποτε συμβαίνει αυτό δεν υπάρχει σαφές πλαίσιο για να γίνεται αναγκαία η λογιστική εγγραφή.

Όσον αφορά την Κατάσταση Ταμειακών Ροών, ο Ν. 2190/1920 περί Α.Ε. και το λογιστικό σχέδιο της χώρας δεν επιβάλλει τη σύνταξη της. Η προφανής αιτία είναι ότι αυτή η περίπτωση δε βοηθά στον υπολογισμό της φορολογητέας ύλης. Από το 2000, η ελληνική νομοθεσία απαιτεί τη σύνταξη και τη δημοσίευση μιας τέτοιας κατάστασης για τις εισηγμένες στο Χ.Α.Α. μετά την απόφαση του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (υπ' αριθμό 5/204/14.11.2000). Επίσης σημειώνεται ότι κατά τα Δ.Λ.Π. υπάρχουν δύο μέθοδοι παρουσίασης των καταστάσεων ταμειακών ροών.

Σχετικά με τη δομή και το περιεχόμενο του Ισολογισμού και της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης υπάρχουν διαφορές μεταξύ των οποίων σημαντικότερες είναι οι ακόλουθες:

- κατά το Πρότυπο η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης δείχνει και τα «Αποτελέσματα προ φόρων» και τα «Αποτελέσματα μετά από φόρους» αφού ο φόρος εισοδήματος παρουσιάζεται ως τελευταίο αφαιρετικό κονδύλι στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως και όχι σε πίνακα όπως στα ελληνικά πρότυπα.
- στον ισολογισμό δεν γίνεται ανάλυση της αξίας ενσώματων ή ασώματων παγίων στοιχείων σε επιμέρους κατηγορίες και αναφέρονται μόνο τα συνολικά μεγέθη.
- τα δικαιώματα μειοψηφίας και οι επιχορηγήσεις κατά τα Δ.Λ.Π. πρέπει να εμφανίζονται σε ξεχωριστό κονδύλι από τα Ίδια Κεφάλαια σε αντίθεση με το Ε.Γ.Λ.Σ. όπου πρέπει να περιλαμβάνονται σε αυτά.

Αξίζει τέλος να επισημάνουμε ότι δεν υπάρχουν αξιόλογες διαφορές σε ότι αφορά τις βασικές λογιστικές αρχές με τις οποίες γίνεται η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων ανάμεσα στον ν. 2190/1920 και στα Δ.Λ.Π. Η εναρμόνιση επετεύχθητε σε μεγάλο βαθμό με τη συμμόρφωση του Ε.Γ.Λ.Σ. και του Ν. 2190/1920 και του Ν. 3190/1955 (εταιρικό δίκαιο) προς τις οδηγίες της Ε.Ε.

2.9 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Η καθαρή θέση (ίδια κεφάλαια) λογιστικώς προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του ενεργητικού και των υποχρεώσεων προς τρίτους. Είναι το οικονομικό μέγεθος που εκφράζει τα ποσά τα οποία έχουν επενδύσει στην οικονομική μονάδα οι φορείς της, είτε

εισφέροντας σε αυτήν μετρητά ή άλλα αποτιμήσιμα σε χρήμα οικονομικά αγαθά, είτε μη αναλαμβάνοντας κέρδη τα οποία προέκυψαν από την δραστηριότητα³⁸.

Στις ατομικές επιχειρήσεις, για την παρακολούθηση της καθαρής θέσης, επαρκεί ο μοναδικός λογαριασμός «κεφάλαιο» και για το λόγο αυτό η έννοια της καθαρής θέσης ή των ίδιων κεφαλαίων συγχέεται με το περιεχόμενο του λογαριασμού αυτού.

Όταν όμως περάσουμε στο χώρο της λογιστικής των εταιρειών, η οποία διέπεται από την αρχή της σταθερότητας του κεφαλαίου, πρέπει να πραγματοποιήσουμε μια διαστολή ανάμεσα στην έννοια του εταιρικού κεφαλαίου και στην γενικότερη έννοια των ιδίων κεφαλαίων ή της καθαρής θέσης.

Στις ατομικές επιχειρήσεις γεγονότα που προξενούν μεταβολές της καθαρής θέσης, φέρονται αδιακρίτως στο λογαριασμό «κεφάλαιο», πράγμα το οποίο δεν πρέπει να γίνεται στις εταιρείες. Στις τελευταίες, το εταιρικό κεφάλαιο αποτελεί ένα μόνο συστατικό της καθαρής θέσης, της οποίας η έννοια είναι ευρύτερη και το μέγεθος προκύπτει ως αλγεβρικό άθροισμα περισσότερων λογαριασμών. Τα συνολικά ίδια κεφάλαια εκφράζουν την εσωτερική ή λογιστική αξία της εταιρικής επιχείρησης³⁹.

2.10 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

Η περιουσιακή διάρθρωση μιας εταιρείας απεικονίζεται συνήθως στον Ισολογισμό που καταρτίζει στο τέλος κάθε χρήσης. Επειδή όμως για την σύνταξη του ανωτέρου Ισολογισμού εφαρμόζονται λογιστικές αρχές που στηρίζονται κυρίως στην αρχή του Ιστορικού Κόστους, δεν είναι δυνατόν η αγοραία αξία μιας εταιρείας να απεικονίζεται αντιπροσωπευτικά λαμβάνοντας υπόψη μόνο τα στοιχεία που εμφανίζει ο Ισολογισμός της. Τα στοιχεία τα οποία προσδίδουν σε μία εταιρεία αξία είναι τα ακόλουθα:

- η εμπειρία και η γνώση του ανθρώπινου δυναμικού της,
- η δημιουργία του ονόματος των προϊόντων της και των υπηρεσιών της που έχει διαμορφώσει στην αγορά,
- η ποιότητα των προϊόντων της και των υπηρεσιών της,

³⁸ Αν. Παπαναστασάτος, (1992), ο.π. σ.132

³⁹ Αν. Παπαναστασάτος, (1992), ο.π. σ. 133

- η τεχνογνωσία της,
- αλλά και η ποιοτική δημιουργία μελλοντικών κερδών, τα οποία δεν είναι δυνατόν να απεικονιστούν με αριθμούς στις ετήσιες οικονομικές της καταστάσεις, ενώ στις διαπραγματεύσεις μεταξύ αγοραστών και πωλητών αποτελούν στοιχεία που λαμβάνονται σημαντικά υπόψη στη διαμόρφωση της τελικής τιμής.

Σκοπός λοιπόν της μελέτης αποτίμησης μιας δρώσας οικονομικής μονάδας δηλαδή μιας επιχείρησης με συνεχιζόμενη δραστηριότητα είναι η εύρεση μιας Εύλογης Αγοραίας Αξίας.

Για τον υπολογισμό της Εύλογης Αγοραίας Αξίας μιας επιχείρησης εφαρμόζονται διεθνώς διάφορες μεθοδολογίες, βασική αρχή των οποίων είναι η συνεκτίμηση της οικονομικής πορείας της εταιρείας μέχρι σήμερα με την προοπτική της στο μέλλον σε συνδυασμό με τους κινδύνους που παρουσιάζει γενικά η αγορά και τους ιδιαίτερους κινδύνους που επηρεάζουν την πορεία της συγκεκριμένης εταιρείας.

Ο προσδιορισμός της ακριβούς αξίας μιας επιχείρησης, είναι ένα εξαιρετικά σύνθετο πρόβλημα. Αυτό οφείλεται αφενός στις υπάρχουσες αντικειμενικές δυσκολίες στη διαμόρφωση μαθηματικών μοντέλων που περιλαμβάνουν όλες τις παραμέτρους που επιδρούν στη διαμόρφωση της αξίας μιας επιχείρησης, λόγω του πλήθους της μεταβλητότητας και της αδυναμίας παραμετροποίησης τους και αφετέρου στο ότι υπεισέρχεται ο υποκειμενικός παράγοντας των επιθυμιών, προσδοκιών και εκτιμήσεων των πωλητών και αγοραστών, που ενισχύονται από την αδυναμία διαμόρφωσης αδιαμφισβήτητων μοντέλων εκτίμησης. Επομένως οι όποιοι υπολογισμοί και εκτιμήσεις γίνονται για την αξία μιας επιχείρησης, αποτελούν προσεγγίσεις που πρέπει να εξετάζονται κριτικά.

Ο εκτιμητής, με βάση τα δεδομένα που έχει στη διάθεσή του, εφαρμόζοντας κοινά αποδεκτά μαθηματικά μοντέλα, επιδιώκει την καλύτερη δυνατή προσέγγιση, αξιολογώντας τις ιδιομορφίες της επιχείρησης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτών των μοντέλων, ώστε να επιλέξει τα πλέον κατάλληλα για την εκτίμηση, σταθμίζοντας πολλές φορές τα αποτελέσματα τους, για να καταλήξει σε μία αποδεκτή και τεκμηριωμένη αξία.

Το κάθε ένα από τα μαθηματικά μοντέλα, επειδή κατά τεκμήριο προσεγγίζει το πρόβλημα από ιδιαίτερη σκοπιά, οδηγεί σε διαφορετικές αξίες, που πολλές φορές απέχουν σημαντικά η μία από την άλλη.

Στο τέλος, η τελική απόφαση για την αξία της επιχείρησης, είναι η επιχειρηματική απόφαση την οποία λαμβάνουν οι πωλητές με τους αγοραστές, βασιζόμενοι ασφαλώς στη μελέτη αποτίμησης, αλλά μετά από συνεκτίμηση και άλλων αντικειμενικών παραμέτρων ή υποκειμενικών βλέψεων, ώστε να επιτευχθεί μια σχέση ισορροπίας στη δεδομένη χρονική στιγμή που γίνεται η πράξη.

Στη διεθνή πρακτική εφαρμόζονται ως επί το πλείστον οι παρακάτω μέθοδοι για την αποτίμηση μιας επιχείρησης σε λειτουργία⁴⁰:

- Η μέθοδος των προεξοφλημένων ελεύθερων ταμειακών ροών.
- Η μέθοδος του οικονομικού κέρδους.
- Η μέθοδος των κεφαλαιοποιημένων μελλοντικών κερδών.
- Η μέθοδος της αναπροσαρμοσμένης καθαρής περιουσιακής θέσης.
- Η μέθοδος των δεικτών κεφαλαιαγοράς.
- Η μέθοδος των συγκρίσιμων συναλλαγών.
- Η μέθοδος των πολλαπλασιαστών.

⁴⁰ Απολλώνιες Ακτές Α.Ε. Κώστας Κύπρης ορκωτός ελεγκτής λογιστής Αθήνα 3/08/2004 στο www.epixeirisi.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η αξία ενός κεφαλαίου καθορίζεται από τις ταμειακές ροές που θα αποδώσει αυτό το κεφάλαιο στο μέλλον. Πρέπει όμως να δούμε και με ποιο τρόπο συνδέεται η αξία και οι αναμενόμενες ταμειακές ροές, και ποια η σαφής διαδικασία αποτίμησης ενός κεφαλαίου. Θα δούμε ότι η αξία οποιουδήποτε κεφαλαίου είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων ταμειακών ροών αυτού του κεφαλαίου. Η αξία οποιουδήποτε κεφαλαίου λειτουργεί βάση δύο μεταβλητών: πόσο το κεφάλαιο δημιουργεί ταμειακές ροές, όταν αυτές είναι αναμενόμενες να συμβούν, και ποιος είναι ο βαθμός αβεβαιότητας που συνεταιρίζεται με αυτές τις ταμειακές ροές. Όλες αυτές οι μεταβλητές μαζί υπολογίζοντας την αξία οποιουδήποτε κεφαλαίου ως παρούσα αξία των αναμενόμενων ταμειακών ροών σχετίζονται με τον παρακάτω τύπο

$$\text{Value} = \sum_{t=1}^{\infty} \frac{\text{CF}_t}{(1+r)^t} \quad [3.1]$$

όπου

V = αξία (value)

n = ζωή του κεφαλαίου (life of the asset)

CF_t = Ταμειακές ροές κατά την χρονική περίοδο t (cash flow in period t)

r = προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά την επικινδυνότητα των εκτιμημένων ταμειακών ροών.

Οι ταμειακές ροές (cash flows) από κεφάλαιο σε κεφάλαιο – διαιρούνται ανά μετοχή, τόκους και ονομαστική αξία τίτλων και τις μετά τους φόρους ταμειακές ροές του πραγματικού σχεδιασμού. Το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι μια λειτουργία των

εκτιμώμενων ταμειακών ροών. Τα ριψοκίνδυνα κεφάλαια φέρουν υψηλότερα επιτόκια, ασφαλέστερα σχέδια φέρουν χαμηλότερα επιτόκια.

Εξετάζοντας όμως το θέμα αποτίμηση, παρατηρούμε ότι υπάρχουν κεφάλαια τα οποία έχουν ένα συγκεκριμένο τέλος, (το τέλος είναι το σημείο εκείνο στο οποίο σταματούν να δημιουργούν πλέον ταμειακές ροές) και κεφάλαια που έχουν ατελείωτη ζωή. Ένα άλλο θέμα άξιο προς μελέτη είναι και τα κεφάλαια εκείνα των εταιριών που είναι φημισμένα για την σιγουριά τους αλλά καταλήγουν να θεωρούνται αβέβαια κατά την αποτίμηση τους.

3.1 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΜΕ ΕΓΓΥΗΜΕΝΕΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ

Το απλούστερο είδος προς αποτίμηση είναι η αποτίμηση των κεφαλαίων εκείνων που έχουν εγγυημένες ταμειακές ροές. Τέτοιου είδους κεφάλαια δεν είναι ριψοκίνδυνα και αντίστοιχα το επιτόκιο τους ονομάζεται επιτόκιο χωρίς κίνδυνο. Η αξία ενός τέτοιου κεφαλαίου είναι η παρούσα αξία των ταμειακών ροών του, αφαιρουμένου του χωρίς κίνδυνο επιτοκίου. Σε γενικές γραμμές αυτού του είδους οι επενδύσεις που στηρίζονται σε κεφάλαια με εγγυημένες ταμειακές ροές απορρέουν συνήθως από κυβερνήσεις οι οποίες έχουν τη δύναμη να τυπώνουν χρήματα για να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις εκείνες που δεν μπορούν να καλύψουν διαφορετικά. Δεν είναι οι υποχρεώσεις όλων των κυβερνήσεων χωρίς κίνδυνο. Μερικές κυβερνήσεις έχουν ερημοδικήσει τις υποσχόμενες υποχρεώσεις.

Το απλούστερο κεφάλαιο προς αποτίμηση είναι ένα ομόλογο που δεν πληρώνει τοκομερίδιο αλλά έχει μια ονομαστική αξία που είναι εγγυημένη αθέτηση-ελευθέρου μηδενικού τοκομεριδίου ομολόγου. Χρησιμοποιώντας μια γραμμή χρονική, μπορούμε να δείξουμε τις ταμειακές ροές σ' αυτό το ομόλογο.

Η αξία αυτού του ομολόγου μπορεί να γραφτεί σαν παρούσα αξία ενός μεμονωμένου cash flow εκ του οποίου έχει αφαιρεθεί το χωρίς κίνδυνο επιτόκιο. Όλα τα παραπάνω εκφράζονται με τον εξής τύπο.

$$\text{Value of zero coupon bond} = \frac{\text{face value of bond}}{(1+r)^N} \quad [3.2]$$

όπου

Value of zero coupon bond (ονομαστική αξία τοκομεριδίου με μηδενικό επιτόκιο
face value of bond = ονομαστική αξία τοκομεριδίου ομολόγου (face value of bond)
r = μη επικίνδυνο επιτόκιο σε μηδενικό τοκομερίδιο ομολόγου (riskless rate on the zero coupon)

N= είναι το στάδιο ωριμότητας του μηδενικού τοκομεριδίου ομολόγου

Εάν οι ταμειακές ροές αυτού του ομολόγου είναι προκαθορισμένες, η αξία του ομολόγου ποικίλει με διαφορετικό τρόπο σε σχέση το μη επικίνδυνο επιτόκιο. Όσο το μη επικίνδυνο επιτόκιο αυξάνεται, η αξία του ομολόγου θα μειώνεται.

Αν θεωρήσουμε τώρα ότι υπάρχει ένα ελεύθερο αθέτησης τοκομερίδιο ομολόγου με προκαθορισμένες ταμειακές ροές (τοκομερίδια) που συμβαίνουν σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους (συνήθως δύο φορές το χρόνο) και ένα τελικό cash flow (ονομαστικής αξίας) στο στάδιο της ωριμότητας. Η χρονική γραμμή γι' αυτό το ομόλογο παρουσιάζεται στο σχήμα 3.2 (όπου με C παρουσιάζεται η αξία του ομολόγου κάθε χρονική περίοδο και το N να παρουσιάζει το στάδιο της ωριμότητας του ομολόγου.

Αυτό το ομόλογο μπορεί πραγματικά να ληφθεί σαν μια σειρά από μηδενικού τοκομεριδίου ομόλογα, από τα οποία το καθένα μπορεί να αποτιμηθεί με το μη ριψοκίνδυνο επιτόκιο που ανταποκρίνεται στο χρόνο όπου οι ταμειακές ροές γίνονται ληξιπρόθεσμες. Έτσι προκύπτει ο παρακάτω τύπος:

$$\text{Value of coupon Bond} = \sum_{t=1}^{t=N} \frac{\text{Coupon}}{(1+r_t)^t} + \frac{\text{Face Value of Bond}}{(1+r_N)^N} \quad 3.2]$$

όπου

Value of coupon bond = αξία τοκομεριδίου κεφαλαίου

r_t = επιτόκιο που ανταποκρίνεται σε μια t χρονική περίοδο που είναι το

τοκομερίδιο ομολόγου είναι μηδενικό και το ομόλογο έχει μια ζωή N χρονικών περιόδων.

3.2 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

Ακόμα και η αβεβαιότητα μπορεί να διαφέρει στην διαδικασία αποτίμησης κεφαλαίων. Το ένα από τα δύο είδη αβεβαιότητας εμφανίζεται στο πλαίσιο των χρεογράφων εκείνων που είναι όπως τα ομόλογα (εκείνα τα οποία υπόσχονται ταμειακές ροές στον κάτοχο τους σε μελλοντικές περιόδους). Ο κίνδυνος να μην παραδοθούν αυτές οι ταμειακές ροές ονομάζεται αθετούμενο ρίσκο (default – risk). Όσο μεγαλύτερο είναι το αθετούμενο ρίσκο του ομολόγου αυτού του είδους, στην απόδοση ταμειακών ροών, τόσο μειώνεται η αξία του ομολόγου.

Ο δεύτερος τύπος ρίσκου είναι πιο πολύπλοκος. Όταν οι επενδύσεις στα κεφάλαια είναι αμερόληπτες, σε γενικές γραμμές δεν υπόσχονται συγκεκριμένες ταμειακές ροές αλλά καθορίζουν αντί για αυτές, τις ταμειακές ροές που έχουν αναβληθεί αφού άλλοι διεκδικητές (όπως οι πιστωτές) πληρωθούν. Αυτού του είδους οι ταμειακές ροές ονομάζονται υπολειμματικές ταμειακές ροές (residual cash flows). Εδώ η αβεβαιότητα περιστρέφεται γύρω από το τι θα είναι αυτές οι υπολειμματικές ταμειακές ροές, σχετικά με αυτό που αναμένεται.

Σε αντίθεση με το αθετούμενο ρίσκο (default risk) όπου το ρίσκο μπορεί να φέρει αποτέλεσμα μόνο με αρνητικά επακόλουθα (οι ταμειακές ροές που θα αποδοθούν θα είναι λιγότερες από τις υποσχόμενες), η αβεβαιότητα (οι ταμειακές ροές αυτού του είδους μπορεί να είναι χαμηλότερες από τις αναμενόμενες) η αβεβαιότητα στο κομμάτι των επενδύσεων σε τίτλους μπορεί να είναι και τα δύο. Οι ενεργές ταμειακές ροές μπορεί να είναι υψηλότερες. Αυτό το είδος ρίσκου ονομάζεται ρίσκο ιδίων κεφαλαίων (ρίσκο ιδίων κεφαλαίων - equity risk).

3.3 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΗΣ (- ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΗΣ – DISCOUNT RATES)

Σημαντικό σε αυτήν την ενότητα είναι να αναλύσουμε και να παρουσιάσουμε τον υπολογισμό των επιτοκίων προεξόφλησης. Η πιο συνηθισμένη μέθοδος χρηματοδότησης των τραπεζών είναι όπως γνωρίζουμε αυτή της πολιτικής του προεξοφλητικού επιτοκίου. Προκειμένου να ερμηνεύσουμε το προεξοφλητικό επιτόκιο θα χρησιμοποιήσουμε ένα απλό παράδειγμα. Αν υποθέσουμε ότι ένας επιχειρηματίας πουλάει εμπόρευμα και πληρώνεται με γραμμάτιο. Αν για κάποιο λόγο βρεθεί στην ανάγκη να εξοικονομήσει χρήματα έχει την δυνατότητα να πουλήσει το γραμμάτιο αυτό πριν από την ημερομηνία λήξης του στην τράπεζα και να προμηθευτεί τα χρήματα αυτά. Η εμπορική τράπεζα όμως δεν του πληρώνει όλο το ποσό αλλά αφαιρεί έναν ορισμένο τόκο επειδή και η ίδια θα εισπράξει ολόκληρο το ποσό πολύ αργότερα αφού λήξει η ημερομηνία εξόφλησης. Αυτή η διαδικασία ονομάζεται προεξόφληση. Στην περίπτωση που η εμπορική τράπεζα βρεθεί στην ανάγκη να αποκτήσει όλο το ποσό τότε προσφεύγει στη κεντρική τράπεζα όπου καταθέτει το γραμμάτιο που απέκτησε από τον επιχειρηματία για να προεξοφληθεί. Στην ουσία έχουμε αναπροεξόφληση. Με την σειρά της και η Κεντρική Τράπεζα δεν θα πληρώσει όλο το ποσό στην εμπορική αλλά θα αφαιρέσει κάποιον τόκο. Ο τόκος αυτός ονομάζεται προεξοφλητικός τόκος.

Η αυξομείωση της προσφοράς του χρήματος συνοδεύεται από μια αυξομείωση του τόκου, ο οποίος επιδρά ανάλογα όπως και στην περίπτωση της πολιτικής υποχρεωτικών διαθεσίμων επί της οικονομικής δραστηριότητας. Εκτός όμως από αυτή την επίδραση του τόκου, μια αύξηση του προεξοφλητικού τόκου θα επιφέρει αύξηση του πραγματικού κόστους για την προεξόφληση.

Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι η πολιτική του προεξοφλητικού επιτοκίου δεν αποτελεί ένα ιδιαίτερα ισχυρό μέσο ελέγχου της ποσότητας του χρήματος, του τόκου και της οικονομικής δραστηριότητας. Έτσι χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με άλλα μέσα όπως είναι η πολιτική των υποχρεωτικών διαθεσίμων με τα οποία μπορεί να αποδώσει ικανοποιητικά.

3.4 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ ΠΡΟΞΟΦΛΗΣΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Όπως είναι γνωστό το κόστος κεφαλαίου κάτω από συνθήκες απόλυτης βεβαιότητας και ορθολογικής συμπεριφοράς του επενδυτή είναι ίσο με το καθαρό επιτόκιο (ϵ). Συνεπώς οι επενδυτικές προτάσεις που έχουν εσωτερικό συντελεστή προεξοφλήσεως a , τέτοιο ώστε $a > \epsilon$ θα γίνουν αποδεκτές. Επιπλέον σε ένα παρόμοιο καθεστώς βεβαιότητας δεν υπάρχει σχεδόν καμία ουσιαστική διαφορά μεταξύ ξένων και ιδίων κεφαλαίων ως πηγών κεφαλαίων. Οι αποδόσεις από την τοποθέτηση ιδίων κεφαλαίων σε κάποιο συγκεκριμένο έργο είναι το ίδιο βέβαιες με το κόστος κεφαλαίου στην περίπτωση χρηματοδοτήσεως εξ' ολοκλήρου με δανεισμό.

Βέβαια υπάρχουν δύο βασικά προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν και αφορούν στην μέτρηση του κόστους κεφαλαίου και την ενσωμάτωση αυτού του κριτηρίου στην ανάλυση. Για παράδειγμα στην απλή περίπτωση της βεβαιότητας και τα δύο παραπάνω προβλήματα λύνονται αφού στην περίπτωση του υπολογισμού υπάρχει εξίσωση μεταξύ του κόστους και του επιτοκίου ($k = \epsilon$) ενώ στην περίπτωση του δεύτερου προβλήματος της ενσωμάτωσης αυτή μπορεί να γίνει με τους εξής τρόπους:

1. Το ισχύον επιτόκιο χρησιμοποιείται χαρακτηριστικά για την αναγωγή των τιμών των αποδόσεων και του κόστους σε ένα απλό χρονικό σημείο αναφοράς. Συνεπώς είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί η καθαρή παρούσα αξία ή η καθαρή τελική αξία για την μέτρηση της προσδοκώμενης αποδοτικότητας του έργου.
2. Εναλλακτικά οι προβλεπόμενες ταμειακές ροές μπορούν να εκφραστούν ως δείκτης διαχρονικά προσαρμοσμένος. Επομένως μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο δείκτης ωφέλειας – κόστους είτε προεξοφλημένος σε κάποια παρούσα αξία είτε ανατοκισμένος σε κάποια μελλοντική
3. Τέλος τα προβλεπόμενα οφέλη μπορούν να εκφραστούν με την μορφή ενός ετήσιου συντελεστή αποδόσεως ως μέτρου της αποδοτικότητας του έργου.

Εκτός από τα προαναφερθέντα, το κόστος κεφαλαίου παίζει σημαντικό ρόλο στην κατάταξη διαφόρων έργων και στην τελική επιλογή μεταξύ εναλλακτικών λύσεων. Αποτέλεσμα αυτού του ρόλου του είναι να χρησιμεύει ως το σημείο αποδοχής το οποίο οριοθετεί την περιοχή των αποδεκτών επενδυτικών έργων. Σε γενικές γραμμές η έννοια του κόστους κεφαλαίου έχει, ακόμη και στην περίπτωση βεβαιότητας κεντρική

σημασία στην διαδικασία της κατανομής των περιορισμένων πόρων της επιχείρησης μεταξύ των ανταγωνιστικών επενδύσεων. Επιπλέον τονίζει το γεγονός ότι η αποδοτικότητα είναι ένα σχετικό γνώρισμα που εξαρτάται τόσο από τις μεθόδους παραγωγής όσο και από τις επικρατούσες συνθήκες στην αγορά.

Τα πράγματα παύουν να είναι τόσο απλά όταν χαλαρωθεί η υπόθεση της απόλυτης βεβαιότητας ή της βέβαιης ισοδυναμίας των προσδοκώμενων αποδόσεων. Σε αυτή την περίπτωση το τρέχον επιτόκιο παύει να είναι επαρκές μέτρο και παρά το γεγονός ότι οι αποδόσεις μπορούν να εκτιμηθούν, είναι αβέβαιες. Όμως οι συμβατικές δαπάνες του έργου, δηλαδή οι τόκοι και τα χρεολύσια των δανειακών κεφαλαίων είναι ακριβώς προσδιορισμένες και βέβαιες. Επομένως δεν είναι δυνατό να μετρηθεί η αποδοτικότητα συγκρίνοντας αβέβαια έσοδα με βέβαιες δαπάνες. Επίσης ένα σημαντικό μέρος της χρηματοδότησης παρέχει από ίδια κεφάλαια εσωτερικής ή εξωτερικής προελεύσεως το κόστος των οποίων δεν μπορεί να ταυτιστεί με το καθαρό επιτόκιο της αγοράς.

Από την ανάλυση που προηγήθηκε προκύπτει η ανάγκη για ένα ρεαλιστικό τρόπο μετρήσεως του κόστους κεφαλαίου για πραγματικές επιχειρηματικές αποφάσεις το οποίο θα χρησιμεύσει ως α) χρηματοοικονομικό πρότυπο συγκριτικής αποδοτικότητας, β) ελάχιστος αποδεκτός συντελεστής αποδόσεως και γ) σημείο αποδοχής για την λήψη επενδυτικών αποφάσεων.

Ένα ρεαλιστικό μέτρο του κόστους κεφαλαίου πρέπει να λάβει υπόψη του τα ακόλουθα χαρακτηριστικά των αποφάσεων επενδυτικού προγραμματισμού:

α) την γενική αβεβαιότητα των προσδοκώμενων μελλοντικών αποδόσεων των επενδυτικών έργων

β) τις διαφορές στο βαθμό αβεβαιότητας των αποδόσεων αυτών που προκύπτουν από τις διαφορετικές χρήσεις κεφαλαίων μέσα στην επιχείρηση,

γ) τις επιπτώσεις της αβεβαιότητας μιας νέας επενδύσεως στην συνολική αβεβαιότητα των αποδόσεων ολόκληρου του συνδυασμού περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως,

δ) την ποικιλία των χρηματοδοτικών πηγών που έχει αυτή στην διάθεση της,

ε) τις διαφορικές επιπτώσεις των εναλλακτικών χρηματοδοτικών σχημάτων στο μέγεθος και την ποιότητα των καθαρών κερδών τα οποία συσσωρεύονται για λογαριασμό των μετόχων,

στ) τις διακυμάνσεις των κεφαλαιαγορών από όπου σε τελική ανάλυση προέρχονται όλα τα κεφάλαια της επιχείρησης.

Τα προαναφερθέντα επιθυμητά χαρακτηριστικά ενός ρεαλιστικού μέτρου του κόστους κεφαλαίου περιγράφουν μια ιδεώδη κατάσταση ή οποία δεν είναι απαραίτητα εφικτή. Το πρόβλημα είναι πολυσύνθετο και ίσως είναι χρήσιμο από την διδακτική σκοπιά να παραβλεφθούν βασικές αρχές του⁴¹.

Για την εκτίμηση του κόστους κεφαλαίου από συγκεκριμένες χρηματοδοτικές πηγές θα χρησιμοποιήσουμε το μοντέλο του Solomon. Η απλή αλγεβρική μορφή αυτού του μοντέλου είναι η ακόλουθη:

$$T = M / \kappa_i + (KAM)_{\beta\rho} \quad [3.3]$$

όπου το

T = τρέχουσα τιμή της κοινής μετοχής

κ_i = επιτόκιο κεφαλαιοποίησης ιδίων κεφαλαίων

KAM = κέρδη ανά μετοχή

M = μέρισμα ανά μετοχή

B = συντελεστής παρακρατήσεως των κερδών της επιχείρησης

$\rho = a / \kappa_i$ όπου το $a = 0$ προσδοκώμενος συντελεστής αποδόσεως της νέας επένδυσης και το $\rho > 1$

Η θεωρητική αξιοπιστία του μοντέλου το οποίο εκφράζεται από την παραπάνω εξίσωση στηρίζεται στις ακόλουθες τρεις υποθέσεις:

1. Οι αποσβέσεις της επιχείρησης ανέρχονται στο ιδεώδες εκείνο ποσό που επιτρέπει την διατήρηση των κερδών της στο παρόν επίπεδο
2. Οι αποδόσεις των νέων επενδύσεων είναι ανεξάρτητες από τις τρέχουσες αποδόσεις της επιχειρήσεως (δηλ. δεν υπάρχουν φαινόμενα διαφοροποιήσεως)
3. Υποθέτουμε ότι η επιχείρηση έχει $\beta=0$

⁴¹ Γ. Κ Φιλίππας & Π. Ι Αθανασόπουλος, (1986) *Κόστος κεφαλαίου και πολιτική μερισμάτων και χαρτοφυλακίου*, Αθήνα: Παπαζήσης

Με βάση τις παραπάνω υποθέσεις η εξίσωση παίρνει την μορφή

$$T = KAM / \kappa_i \quad [3.4]$$

Υπό αυτή την μορφή, το μοντέλο υποστηρίζει ότι η τρέχουσα αξία της κοινής μετοχής είναι πολλαπλάσια των ΚΑΜ με πολλαπλασιαστή $1/\kappa_i$.

3.5 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Οι βασικές πηγές χρηματοδότησης των επιχειρήσεων προέρχεται κυρίως από τα ίδια κεφάλαια αλλά και από ξένα κεφάλαια. Συνεπώς προκειμένου να γίνει σωστά ο υπολογισμός προεξόφλησης του συνόλου του κεφαλαίου μας ενδιαφέρει να προσδιορίσουμε το μέσο κόστος της εταιρίας. Το κόστος αυτό θα προκύψει από το κόστος του μετοχικού κεφαλαίου και από το κόστος των δανειακών κεφαλαίων δηλαδή των χρημάτων που δανείζεται η επιχείρηση.

Για τον καλύτερο προσδιορισμό του υποδείγματος υπολογισμού του συνόλου των κεφαλαίων θα πρέπει να γνωρίζουμε την επενδυτική πολιτική της εταιρίας, την μερισματική της πολιτική και την αναμενόμενη αύξηση στα κέρδη / μερίσματα.

Το κόστος των δανειακών κεφαλαίων ορίζεται ως ο συντελεστής αποδόσεως που πρέπει να εξασφαλιστεί από έργα τα οποία χρηματοδοτούνται με δάνεια ώστε να διατηρηθεί αμετάβλητη η αξία των μετοχών της επιχείρησης. Ο συντελεστής αυτός θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με το καταβαλλόμενο επιτόκιο όμως σε μερικές περιπτώσεις ίσως χρειαστεί να είναι μεγαλύτερος από αυτό, ώστε να αποζημιωθούν οι μέτοχοι της επιχείρησης για τον πρόσθετο κίνδυνο στον οποίο εκτίθενται εξαιτίας του δανεισμού. Ο κίνδυνος αυτός προκύπτει από το γεγονός ότι η επιχείρηση αναλαμβάνει μια συγκεκριμένη υποχρέωση να καταβάλλει τόκους για τα δανειακά της κεφάλαια ενώ παράλληλα έχει επενδύσει σε κάποιο παρακινδυνευμένο έργο από τα έσοδα του οποίου θα εξαρτηθεί η εκπλήρωση της υποχρέωσης της επιχείρησης.

Όταν οι αποδόσεις του έργου είναι μεγαλύτερες από τους τόκους τότε οι κοινοί μέτοχοι έχουν όφελος. Αντίθετα όταν τα κέρδη του έργου είναι χαμηλότερα από τους τόκους η συμβατική υποχρέωση της καταβολής τόκων οδηγεί στην μείωση των κερδών που αναλογούν στους κοινούς μετόχους. Κατά γενική διαπίστωση η χρηματοδότηση της

επιχειρήσεως με δανεισμό οδηγεί σε αύξηση των προσδοκώμενων αποδόσεων της όσο και του κινδύνου αυτών των αποδόσεων⁴².

3.6 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

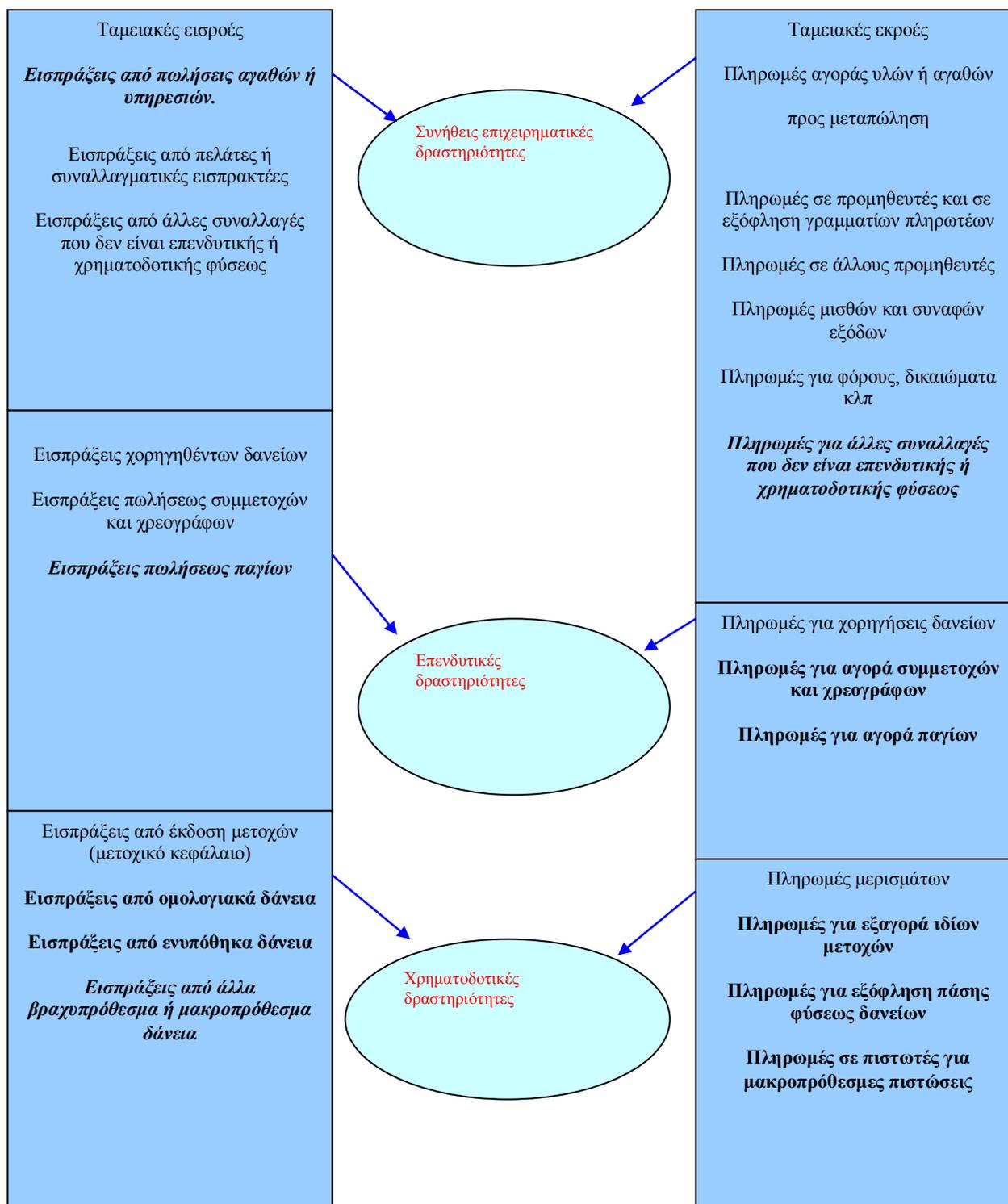
Η κατάσταση των ταμειακών ροών μιας λογιστικής περιόδου πρέπει να περιλαμβάνει τις ταμιακές ροές της περιόδου αυτής ταξινομημένες κατά κατηγορία δραστηριοτήτων της επιχειρήσεως. Οι κατηγορίες αυτές σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο έχουν ως εξής:

1. Συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες
2. Επενδυτικές δραστηριότητες
3. Χρηματοδοτικές δραστηριότητες

Οι ταμειακές ροές μπορούν να παρασταθούν στον πίνακα 10 που ακολουθεί:

⁴²Γ. Κ Φιλίππατος & Π. Ι Αθανασόπουλος, (1986) ο.π. σ.

Πίνακας 10

Έχοντας μέσω του παραπάνω πίνακα παρουσιάσει τις κατηγορίες των ταμειακών ροών στην συνέχεια της ενότητας μας θα αναλύσουμε τις κατηγορίες των ταμειακών ροών.

Στην περίπτωση των **συνήθων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων** οι ταμειακές ροές είναι οι ταμειακές επιδράσεις των συναλλαγών και των άλλων πράξεων που υπεισέρχονται στον προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος της επιχειρήσεως.

Τα ποσά των ταμειακών ροών που προέρχονται από τις συνήθειες επιχειρηματικές δραστηριότητες μαρτυρούν κατά πόσο οι συνθήκες επιχειρηματικές δραστηριότητας έχουν δημιουργήσει επαρκείς ταμιακές εισροές για την πληρωμή των δανείων, για την διατήρηση της επιχειρηματικής ικανότητας της επιχειρήσεως, την πληρωμή μερίσματος και την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων χωρίς προσφυγή σε εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης.

Στην περίπτωση των επενδυτικών δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται η χορήγηση των δανείων και η είσπραξη αυτών, η απόκτηση και η διάθεση πάσης φύσεως χρεογράφων, η αγορά και η πώληση παγίων και άλλων μέσων παραγωγής αγαθών ή υπηρεσιών

Η ξεχωριστή αποκάλυψη των ταμειακών ροών από τις επενδυτικές δραστηριότητες έχει ιδιαίτερη σημασία καθότι οι ταμειακές ροές που αφορούν επενδύσεις πραγματοποιούνται για να δημιουργήσουν τις πηγές των μελλοντικών εσόδων και ταμειακών ροών της επιχείρησης.

Όσον αφορά τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι χρηματοδοτήσεις από τους κεφαλαιούχους ιδιοκτήτες αυτής αλλά και η επιστροφή σε αυτή των επενδυθέντων και των ωφελειών. Επίσης περιλαμβάνεται η ανάληψη οποιουδήποτε δανείου ή πιστώσεως και η επιστροφή του⁴³.

⁴³N. Πρωτοψάλτης, (1999) *Καταστάσεις ταμειακών ροών*, Αθήνα: Σταμούλης

3.7 ΣΤΑΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών χρησιμοποιείται συνήθως η άμεση ή ευθεία μέθοδος ή η έμμεση ή βραχεία μέθοδος.

Οι μέθοδοι αυτοί αφορούν μόνο τον προσδιορισμό της καθαρής ταμειακής εισροής ή εκροής από τις συνήθεις τρέχουσες συναλλαγές της επιχείρησης και δεν καλύπτουν όλες τις πηγές και χρήσεις ταμείου.

Άμεση ή ευθεία μέθοδος

Η καθαρή ταμιακή εισροή της χρήσεως από τις συνήθεις (τρέχουσες) συναλλαγές της επιχειρήσεως προσδιορίζεται με βάση την άμεση ή ευθεία μέθοδο. Τα έξοδα και τα έσοδα που απεικονίζονται στους λογαριασμούς των αποτελεσμάτων της χρήσεως διέπονται από την λογιστική αρχή της πραγματοποιήσεως.

Μέσα από την μέθοδο αυτή αλλάζει η βάση και από πραγματική έγινε ταμειακή, δηλαδή τα έξοδα και τα έσοδα κρίνονται από ταμιακής απόψεως δηλαδή αν προκαλούν ταμιακή εκροή ή εισροή.

Η μέθοδος αυτή απεικονίζεται με τον εξής τύπο:

Πωλήσεις

Πλέον: Μείωση εισπρακτέων λογαριασμών (απαιτήσεων)

Μείον: Αύξηση εισπρακτέων λογαριασμών (απαιτήσεων)

= Εισπράξεις επί των πωλήσεων

Πλέον: Άλλα έσοδα

± προσαρμογές για τα έσοδα που δεν επηρεάζουν το ταμείο

= εισπράξεις από συνήθεις συναλλαγές της επιχειρήσεως

Κόστος πωληθέντων

Πλέον: Έξοδα διοικητικής λειτουργίας

Έξοδα λειτουργίας ερευνών

Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως

Άλλα έξοδα

Πλέον: Αυξήσεις αποθεμάτων

Αυξήσεις μεταβατικών λογαριασμού ενεργητικού

Μειώσεις βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων

Μειώσεις μεταβατικών λογαριασμών παθητικού

Μείον: Μειώσεις αποθεμάτων

Μειώσεις μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού

Αυξήσεις βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων

Αυξήσεις μεταβατικών λογαριασμών παθητικού

= ταμιακές ροές από συνήθεις συναλλαγές

Φόροι εισοδήματος

Πλέον: Μείωση υποχρεώσεων από φόρους

Μείον: Αύξηση υποχρεώσεων από φόρους

= ταμιακές ροές για φόρους

= καθαρή ταμειακή εισροή ή εκροή από συνήθεις συναλλαγές

Αξίζει με βάση τα παραπάνω να επισημανθεί ότι:

α) στο κόστος των πωληθέντων και τα λειτουργικά έξοδα δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στοιχεία που δεν επηρεάζουν το ταμείο όπως για παράδειγμα αποσβέσεις ή προβλέψεις

β) οι αυξομειώσεις των διαφόρων λογαριασμών πρέπει να έχουν σχέση με τις συνήθεις συναλλαγές της επιχειρήσεως και να μην αφορούν άλλες δραστηριότητες αυτής όπως για παράδειγμα επενδυτικής φύσεως

γ) αν ληφθούν υπόψη και οι ταμιακές ροές για φόρους εισοδήματος πρέπει να ληφθεί πρόνοια για τις αυξομειώσεις των αντίστοιχων υποχρεώσεων να μην συμπεριληφθούν και στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Έμμεση ή βραχεία μέθοδος

Έχουμε σημειώσει ότι είναι προτιμότερη η εφαρμογή της βραχείας μεθόδου για τον προσδιορισμό της καθαρής εισροής ή εκροής κεφαλαίου κινήσεως από τις συνήθεις συναλλαγές της επιχειρήσεως γιατί είναι απλούστερη. Η παρατήρηση αυτή ισχύει και για τον προσδιορισμό της καθαρής ταμειακής εισροής ή εκροής από τις συνήθεις συναλλαγές της επιχειρήσεως.

Το πρώτο μέρος αυτής της μεθόδου είναι αυτό που απαιτείται για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου κίνησης από τις συνήθεις συναλλαγές της επιχειρήσεως ενώ το δεύτερο μέρος της μεθόδου αποτελείται από τις μεταβολές των λογαριασμών που συγκροτούν το κεφάλαιο κίνησης, πλέον λογαριασμών των διαθεσίμων (ταμείου).

Ο τύπος της βραχείας μεθόδου διαμορφώνεται ως εξής:

Κεφάλαιο κινήσεως από τις συνήθεις συναλλαγές

Πλέον:

- μειώσεις λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού (αποθέματα και απαιτήσεις)
- μειώσεις μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού
- αυξήσεις βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (πλην δανείων, μερισμάτων πληρωτέων)
- αυξήσεις μεταβατικών λογαριασμού παθητικού

Μείον:

- αυξήσεις λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού (αποθέματα και απαιτήσεις)
- αυξήσεις μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού
- μειώσεις βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (πλην δανείων, μερισμάτων πληρωτέων)
- μειώσεις μεταβατικών λογαριασμών παθητικού

= Καθαρή ταμειακή εισροή ή εκροή από συνήθεις συναλλαγές

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι αυξήσεις ή οι μειώσεις του κυκλοφορούντος ενεργητικού δεν αφορούν τα διαθέσιμα και τα χρεόγραφα (εφόσον αυτά δεν λαμβάνονται ως ταμειακά ισοδύναμα στοιχεία). Οι αυξομειώσεις των χρεογράφων αφορούν στον επενδυτικό τομέα της επιχείρησης. Επίσης οι αυξήσεις ή οι μειώσεις των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων δεν αφορούν τις αυξομειώσεις των δανείων και

των μερισμάτων πληρωτέων γιατί οι τελευταίες αφορούν το χρηματοδοτικό τομέα της επιχείρησης. Είναι λοιπόν χρήσιμο να εξετάζεται προσεκτικά το περιεχόμενο των εμπλεκόμενων λογαριασμών για τον ορθότερο προσδιορισμό της καθαρής ταμιακής εισροής ή εκροής από τις συναλλαγές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ Δ.Π.Χ.Π.

Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στις αξίες κτήσεώς τους. Κατά την 1^η Ιανουαρίου 2004 τα ιδιόκτητα γήπεδα – οικόπεδα και κτίρια μιας εταιρείας που αποκτήθηκαν στην εύλογη αξία τους η οποία προσδιορίστηκε βάσει μελέτης αναγνωρισμένων ανεξάρτητων εκτιμητών ακινήτων. Οι εύλογες αξίες χρησιμοποιήθηκαν ως τεκμαρτό κόστος κατά την ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Π. Η υπεραξία που προέκυψε πιστώθηκε στα κέρδη εις νέον. Οι αξίες αυτές απεικονίζονται μειωμένες κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απαξίωση των παγίων.

Οι αποσβέσεις επιβαρύνουν την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, με βάση την σταθερή μέθοδο της απόσβεσης, καθ' όλη τη διάρκεια την εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής των πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Οι εδαφικές εκτάσεις δεν αποσβένονται. Η εκτιμώμενη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, κατά την κατηγορία παγίων, έχει ως εξής:

- κτίρια – εγκαταστάσεις κτιρίων 40 έτη
- Μηχανήματα και εγκαταστάσεις 5 έτη
- Μεταφορικά μέσα 10-15 έτη
- Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 5-10 έτη

Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Σχετικά με τα άυλα περιουσιακά στοιχεία οι εταιρείες χρησιμοποιούν το Δ.Λ.Π. 38: Άυλο Ενεργητικό. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν από μία εταιρεία εμφανίζονται στην τιμή κτήσεως τους, μειωμένα με τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις επιβαρύνουν το λογαριασμό αποτελεσμάτων, με βάση την σταθερή μέθοδο απόσβεσης. Η εκτιμώμενη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του λογισμικού είναι 5 έτη.

Απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων

Οι ενσώματες και οι ασώματες ακινητοποιήσεις και άλλα μη κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία εξετάζονται για πιθανή ζημία απομείωσης, οπότε γεγονότα ή αλλαγές στις περιστάσεις δείχνουν ότι η λογιστική αξία τους μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του τότε η αντίστοιχη ζημία απομείωσης του καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης και αναγνωρίζεται ως έσοδο. Ο αντιλογισμός της ζημίας απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που λογίστηκε σε προηγούμενα έτη, γίνεται μόνο όταν υπάρχουν ικανές ενδείξεις ότι η απομείωση αυτή δεν υπάρχει πλέον ή έχει μειωθεί. Στις παραπάνω περιπτώσεις ο αντιλογισμός αναγνωρίζεται σαν έσοδο.

Απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων

Σε έλεγχο απομείωσης της αξίας, σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, υπόκεινται τα περιουσιακά στοιχεία εκείνα που έχουν απεριόριστη ωφέλιμη ζωή και δεν αποσβένονται. Τα αποσβεσμένα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους, όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξία χρήσεως. Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Οι ζημιές απομείωσης καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα χρήσεως όταν προκύπτουν. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσώματων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, οι διαφορές απομείωσης καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα χρήσεως.

Έσοδα

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωληθέντων αγαθών και της παροχής υπηρεσιών, καθαρά από φόρους και εκπτώσεις. Τα οποία αναγνωρίζονται ως εξής⁴⁴ :

➤ Έσοδα από την πώληση αγαθών

Στα έσοδα αυτά περιλαμβάνονται τα αγαθά εκείνα τα οποία παράγει, κατασκευάζει ή αγοράζει η επιχείρηση με απώτερο σκοπό την πώλησή τους.

➤ Έσοδα από την παροχή υπηρεσιών

Στα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών περιλαμβάνεται η εκτέλεση ενός τυπικά συμφωνημένου έργου κατά τη διάρκεια μιας συμφωνημένης περιόδου. Η περίοδος αυτή μπορεί να εκτείνεται πέραν της μίας χρήσης.

➤ Έσοδα από τη χρήση στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης σε τρίτους

Σε αυτά τα έσοδα περιλαμβάνονται τα έσοδα από τόκους, τα οποία καταχωρούνται βάσει χρονικής αναλογίας και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, τα δικαιώματα χρήσης και τα μερίσματα προς τους μετόχους τα οποία λογίζονται ως έσοδα, όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους, δηλαδή όταν εγκρίνονται από την γενική συνέλευση που είναι το κατά νόμο αρμόδιο όργανο να τα χορηγεί.

Έξοδα

➤ Λειτουργικές μισθώσεις

Οι πληρωμές που γίνονται για τις λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στον λογαριασμό αποτελεσμάτων ως έξοδα, εφόσον αντιστοιχούν στο χρόνο χρήσεως του μισθού.

⁴⁴ Grant Thornton, (2004) ό.π. τ. Α', σ. 377-378

➤ **Χρηματοδοτικές μισθώσεις**

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αντιμετωπίζονται ως δανειακές συμβάσεις, κατά συνέπεια απεικονίζονται τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία μιας εταιρείας και αποσβένονται με αντίστοιχη αναγνώριση της χρηματοδοτικής υποχρέωσης προς τον εκμισθωτή ή τους εκμισθωτές. Το κόστος της χρηματοδότησης μεταφέρεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως ως έξοδο μόνο όταν αντιστοιχεί στη χρονική περίοδο που αφορούν οι οικονομικές καταστάσεις.

➤ **Κόστος χρηματοδότησης**

Το καθαρό χρηματοδοτικό κόστος των χορηγούμενων από πιστωτικά ιδρύματα χρηματοδοτήσεων, αποτελείται από τους δεδουλευμένους τόκους της περιόδου που αφορούν οι οικονομικές καταστάσεις.

Μετοχικό Κεφάλαιο

Οι κοινές μετοχές χαρακτηρίζονται ως κεφάλαιο. Το προσαυξημένο εξωτερικό κόστος άμεσα αποδοτέο στην έκδοση νέων μετοχών εμφανίζεται στο κεφάλαιο αφαιρετικά του εισπρακτέου ποσού. Κατά την απόκτηση των ιδίων μετοχών, το καταβληθέν τίμημα, συμπεριλαμβανομένων και σχετικών δαπανών, απεικονίζεται μειωτικά των ιδίων κεφαλαίων.

Ίδιες Μετοχές

Κατά την απόκτηση των ιδίων μετοχών, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 32, το καταβληθέν τίμημα συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών δαπανών, απεικονίζεται μειωτικά των ιδίων κεφαλαίων έως ότου ακυρωθούν, επανεκδοθούν ή πωληθούν. Ο αριθμός των ιδίων κεφαλαίων από την μητρική εταιρεία δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την μητρική δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος.

Αποθέματα

Τα αποθέματα απεικονίζονται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσεως ή παραγωγής τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμής τους αξίας. Ως καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης των αποθεμάτων ,κατά τη συνήθη πορεία της επιχείρησης, μειωμένη κατά το εκτιμώμενο κόστος ολοκλήρωσης της παραγωγής και το εκτιμώμενο κόστος που είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί η πώληση⁴⁵. Το κόστος των αποθεμάτων, προσδιορίζεται με την μέθοδο FIFO (First In First Out) και με τη μέθοδο του Μέσου Σταθμικού Κόστους (Weighted Average Cost) και περιλαμβάνει τις δαπάνες απόκτησης των αποθεμάτων, τις δαπάνες παραγωγής τους (εφόσον πρόκειται για ιδιοπαραγόμενα προϊόντα) και τις δαπάνες μεταφοράς τους στην τοποθεσία που βρίσκονται.

Με τη μέθοδο **FIFO** το κόστος των μενόντων προέρχεται από τις τελευταίες αγορές και παραγωγές. Αυτό συμβαίνει λόγω της παραδοχής ότι τα είδη που αγοράστηκαν ή παράχθηκαν πρώτα, αυτά πωλούνται και πρώτα. Ενώ με την μέθοδο του **Μέσου Σταθμικού Κόστους**, το κόστος του αποθέματος προσδιορίζεται από το μέσο σταθμικό κόστος των όμοιων ειδών που αγοράστηκαν ή παράχθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης και το μέσο σταθμικό κόστος των όμοιων ειδών στην αρχή της περιόδου⁴⁶.

Διαθέσιμα

Στα διαθέσιμα περιλαμβάνονται και τα ταμειακά διαθέσιμα, όπως είναι οι καταθέσεις όψεως και οι καταθέσεις προθεσμίας βραχείας διάρκειας. Τραπεζικές υπεραναλήψεις που είναι αποπληρωτέες σε πρώτη ζήτηση και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαχείρισης των διαθεσίμων των εταιρειών περιλαμβάνονται, για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών ως συστατικό στοιχείο των ταμειακών διαθεσίμων. Δηλαδή αναγνωρίζονται στην κατηγορία των ταμειακών διαθεσίμων τα μετρητά και οι υψηλές ρευστότητας και χαμηλού κινδύνου επενδύσεις.

⁴⁵ Grant Thornton, (2004)ό.π τ. Α, σ. 91

⁴⁶ Grant Thornton, (2004), ό.π. τ. Α', σ. 102

Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποκτώνται με σκοπό την αποκόμιση οφέλους από την είσπραξη ενοικίων και την αύξηση της εμπορικής αξίας αυτών. Τα υπόλοιπα ιδιόκτητα ακίνητα χρησιμοποιούνται προς εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων των εταιρειών καθώς και για διοικητικούς σκοπούς. Οι επενδύσεις σε ακίνητα παρακολουθούνται ως μακροπρόθεσμες επενδύσεις και αποτιμώνται στη δίκαιη αξία τους, η οποία ισούται με την τρέχουσα τιμή τους και η οποία προσδιορίζεται από ανεξάρτητους αναγνωρισμένους εκτιμητές ακινήτων. Μεταβολές στη δίκαιη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως.

Προβλέψεις

Με τον όρο προβλέψεις αναγνωρίζονται εκείνες οι υποχρεώσεις αβέβαιου χρόνου και ποσού. Οι προβλέψεις για αποκατάσταση περιβάλλοντος, κόστη αναδιοργάνωσης και αποζημιώσεις καταχωρούνται όταν:

- Υπάρχει μια παρούσα νόμιμη ή αποδεικνυόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος
- Είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για διακανονισμό της δέσμευσης
- Τα απαιτούμενα ποσά μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα.\

Ενσώματες ακινητοποιήσεις (αποτίμηση)

Στα ενσώματα πάγια αναγνωρίζονται τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού (οικόπεδα, μηχανήματα, κτήρια, μεταφορικά μέσα, έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση) είτε αυτά είναι ιδιόκτητα είτε κατέχονται από την επιχείρηση με χρηματοοικονομική μίσθωση. Τα ενσώματα πάγια, εκτός των ακινήτων, αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις ζημίες απομείωσης. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες για την απόκτηση στοιχείων. Το κόστος μπορεί επίσης να περιλαμβάνει κέρδη ή ζημίες από την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου κατά την αγορά αυτών των στοιχείων τα οποία είχαν καταχωρηθεί σε αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων.

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αναγνωρίζονται οι έντοκες υποχρεώσεις της επιχείρησης, οι οποίες λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσης, δηλαδή οι υποχρεώσεις οι οποίες η προθεσμία πληρωμής ή η περίοδος εξόφλησης υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες από την ημερομηνία του ισολογισμού.

Παροχές στο προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους, εκτός από τις παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης, σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2112/20 μια εταιρεία καταβάλλει αποζημιώσεις στους αποχωρούντες ή απολύμενους υπαλλήλους του, το οποίο ύψος των σχετικών αποζημιώσεων εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο εξόδου από την υπηρεσία απόλυση είτε συνταξιοδότηση. Στην περίπτωση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης το ύψος της αποζημίωσης που θα πρέπει να καταβάλει η επιχείρηση είναι ίσο με το 40% του σχετικού ποσού που θα καταβάλλονταν σε περίπτωση απόλυσης.

Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές ή χρηματιστήρια, προσδιορίζεται από τις δημοσιευμένες τιμές που

ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού χρησιμοποιείται η τιμή προσφοράς και για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του παθητικού χρησιμοποιείται η τιμή ζήτησης. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης και παραδοχών που στηρίζονται σε δεδομένα της αγοράς κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Συμμετοχές – χρεόγραφα (επενδύσεις)

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία

Σε αυτή την κατηγορία ταξινομούνται οι επενδύσεις με σκοπό το βραχυπρόθεσμο κέρδος και περιλαμβάνουν μετοχές εισηγμένες στο Χ.Α.Α. και μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Μετά την αρχική τους καταχώρηση, αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από την αποτίμηση καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται με βάση την τρέχουσα χρηματιστηριακή αξία την ημέρα κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων. Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες, καθώς και τα χρεόγραφα της εταιρείας ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Συμμετοχές – χρεόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές τους καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Στην κατηγορία αυτή καταχωρούνται οι συμμετοχές – χρεόγραφα που αποκτώνται με σκοπό το κέρδος.
- Διαθέσιμα για πώληση χρεόγραφα – συμμετοχές. Στην κατηγορία αυτή καταχωρούνται οι συμμετοχές – χρεόγραφα που, κατά την απόκτησή τους, δεν υπάρχει ο σκοπός του κέρδους και αποτιμώνται στο κόστος μείον τις τυχόν ζημίες απομείωσης.

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού

επιτοκίου, αφαιρούμενων και των ζημιών απομείωσης. Οι ζημιές απομείωσης⁴⁷, αναγνωρίζονται όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι μια εταιρεία δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους συμβατικούς όρους. Το ποσό της ζημίας απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλούμενων με το πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημίας απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα χρήσεως.

Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και η εταιρεία θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους. Κρατικές επιχορηγήσεις, που καλύπτουν έξοδα, καταχωρούνται στην κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων μέσα σε μία περίοδο τέτοια ώστε να υπάρχει αντιστοίχιση με τα έξοδα που προορίζονται να καλύψουν. Οι κρατικές επιχορηγήσεις, που σχετίζονται με την αγορά ενσώματων παγίων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως, με τη σταθερή μέθοδο, με βάση την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

⁴⁷ Ζημιές απομείωσης στις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις νοούνται οι απώλειες από τις επισφαλείς απαιτήσεις.

Ενοποίηση- θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις

➤ Θυγατρικές επιχειρήσεις

Στις θυγατρικές επιχειρήσεις περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις εκείνες που διοικούνται και ελέγχονται, άμεσα ή έμμεσα, από άλλη επιχείρηση που ονομάζεται μητρική, είτε μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των μετόχων της εταιρείας στην οποία έγινε η επένδυση, είτε μέσω της εξάρτησής της από την τεχνογνωσία που της παρέχει η Εταιρεία. Έτσι μπορούμε να πούμε ότι θυγατρικές εταιρείες είναι οι επιχειρήσεις πάνω τις οποίες ασκείται έλεγχος από την μητρική.

➤ Συγγενείς επιχειρήσεις

Στις συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις εκείνες πάνω στις οποίες η εταιρεία μπορεί να ασκήσει σημαντική επιρροή αλλά δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστούν είτε ως θυγατρικές είτε ως συμμετοχή σε κοινοπραξία. Οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από την εταιρεία συνιστούν ότι το κατεχόμενο ποσοστό έως και 30% των δικαιωμάτων ψήφου μιας εταιρείας υποδηλώνει σημαντική επιρροή πάνω στην εταιρεία αυτή.

Υπεραξία (Goodwill)

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει την διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσεως και της εύλογης αξίας του ποσοστού της εταιρείας επί του καθαρού ενεργητικού της θυγατρικής εταιρείας κατά την ημερομηνία κτήσεως. Η υπεραξία στις εξαγορές θυγατρικών συμπεριλαμβάνεται στις ασώματες ακινητοποιήσεις. Στο τέλος κάθε χρήσης, η εταιρεία αξιολογεί εάν υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη απομείωσης της υπεραξίας. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, εκτελείται μια ανάλυση αξιολόγησης της ανακτησιμότητας της λογιστικής αξίας της υπεραξίας. Σε περίπτωση που η λογιστική αξία υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό, σχηματίζεται άμεσα πρόβλεψη υποτίμησης. Το κέρδος ή η ζημία κατά την πώληση μιας εταιρείας συμπεριλαμβάνει και τη λογιστική αξία της υπεραξίας που σχετίζεται με την εταιρεία που πωλήθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Στο παρόν κεφάλαιο της εργασίας εξετάζεται η διαφορά στα μεγέθη του ισολογισμού μετά την πρώτη εφαρμογή των Δ.Λ.Π. στην κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, κατόπιν ελέγχου σε ένα δείγμα επιχειρήσεων από τον κλάδο ταξιδιών και αναψυχής που περιλαμβάνει αεροπορικές εταιρείες, ξενοδοχεία, εστίαση, ταξίδια και τουρισμό για την περίοδο 2004-2005.

Βασική προϋπόθεση για την διεξαγωγή της έρευνας, ήταν να είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.) όλες οι εταιρείες που περιελήφθησαν στην έρευνα αυτή.

Το δείγμα για την κατηγορία ταξίδια και αναψυχή αποτελείται από 12 συνολικά επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες στο Χ.Α.Α., οι οποίες αναλύονται ακολούθως :

- Για τον κλάδο αεροπορικών εταιρειών 1 επιχείρηση,
- Για τον κλάδο ξενοδοχειακών επιχειρήσεων 4 επιχειρήσεις,
- Για τον κλάδο εταιρειών εστίασης 1 επιχείρηση,
- Για τον κλάδο εταιρειών ταξιδιών και τουριστικών επιχειρήσεων 7 επιχειρήσεις.

Στο τέταρτο μέρος του παραρτήματος γίνεται η σύγκριση των λογιστικών δεδομένων στον ισολογισμό και συγκεκριμένα στο ενεργητικό, τα οποία απεικονίζονται ταυτόχρονα και με τα δύο πρότυπα, δηλαδή τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π.) και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.).

Έτσι λοιπόν για το ίδιο δείγμα εταιρειών και για τις ίδιες χρονικές περιόδους συγκρίνονται οι Ισολογισμοί και ιδίως το ενεργητικό που έχουν ετοιμαστεί και με τα δύο πρότυπα. Επιπροσθέτως παραθέτουμε πως η υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. μετέβαλε βασικά λογιστικά μεγέθη (σύνολο ενεργητικού, σύνολο υποχρεώσεων, αξία καθαρής θέσης και καθαρά κέρδη).

Η παρακάτω δομή της εμπειρικής μελέτης έχει ως ακολούθως:

- Αρχικά γίνεται περιγραφή του δείγματος των επιχειρήσεων για τις οποίες εξετάζονται οι ισολογισμοί και συγκεκριμένα το ενεργητικό αυτών και
- δεύτερον γίνεται σύγκριση μεταξύ των λογιστικών δεδομένων με τα δύο πρότυπα Ε.Λ.Π. και Δ.Λ.Π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό παραθέτουμε τις μεταβολές που προκύπτουν μετά την μετάβαση στα Δ.Λ.Π. για το έτος 2004.

6.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

6.1.1 ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.⁴⁸

Οι οικονομικές καταστάσεις του ομίλου ως την 31 Δεκεμβρίου 2004 συντάσσονται σύμφωνα με τα Ε.Λ.Π. τα οποία διαφέρουν από τα Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π. σε διάφορα σημεία. Η διοίκηση της εταιρείας κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων προέβη σε όλες τις αναγκαίες προσαρμογές στις μεθόδους λογιστικής, αποτίμησης και ενοποίησης ώστε να είναι σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. Τα συγκριτικά στοιχεία του 2004 έχουν επίσης αναμορφωθεί ώστε να καταστούν συγκρίσιμα.

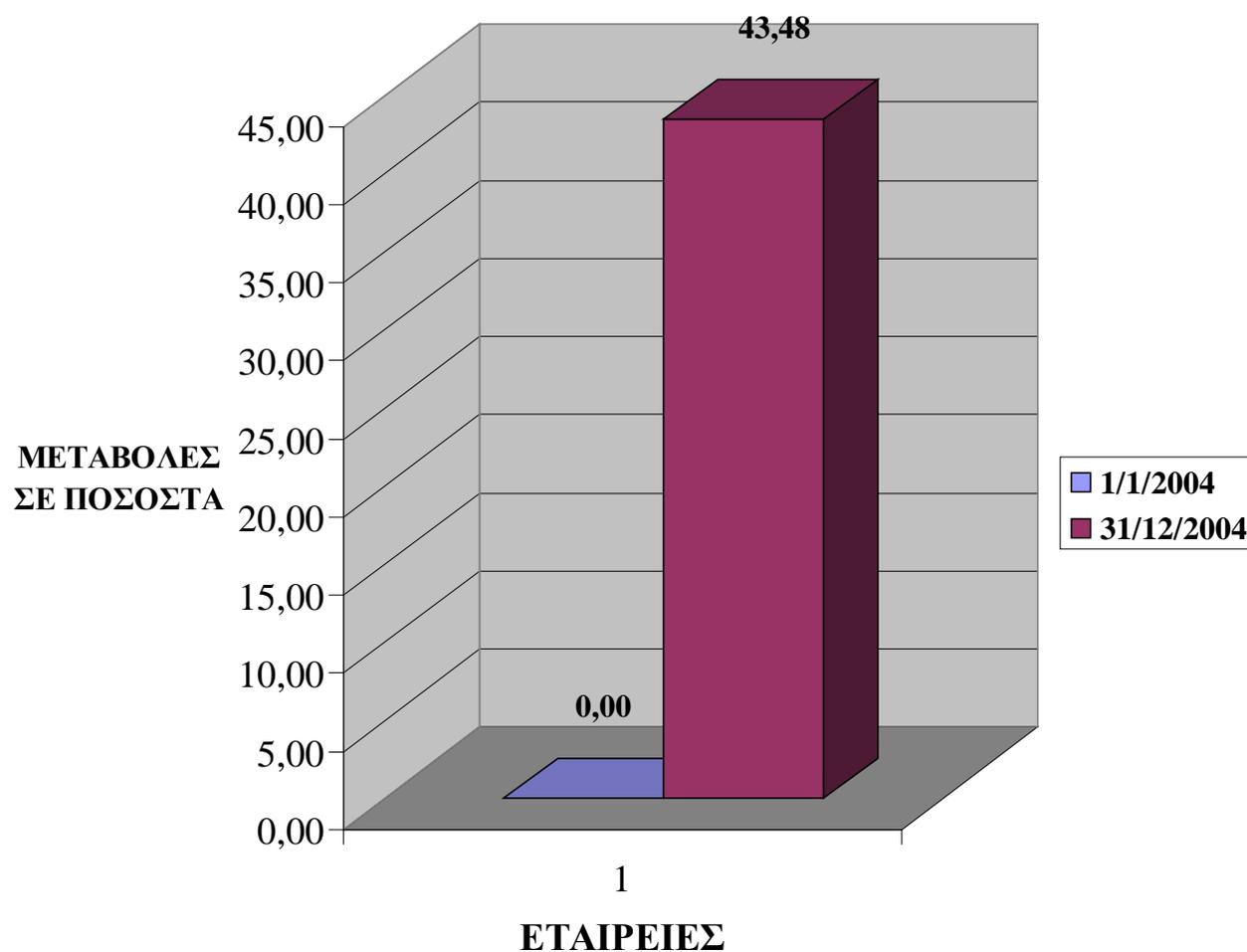
Η εταιρεία επέλεξε για τα συγκριτικά στοιχεία της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2004 να εφαρμόσει τις γενικά λογιστικές αρχές (Ε.Λ.Π.), που ίσχυαν για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού. Από την 1^η Ιανουαρίου 2005 η εταιρεία εφαρμόζει τις αρχές των Δ.Λ.Π. 31 και Δ.Λ.Π. 39 για την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.

⁴⁸ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.aegeanair.com

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ**31.12.2004**

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	860.992,00	597.000,00
Ενσώματα πάγια στοιχεία	71.199,00	52.994,00
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	12.239,00	2.531,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	910,00	910,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	945.340,00	653.435,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Αποθέματα	5.347,00	5.347,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	34.745,00	27.503,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.709,00	1.709,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	41.801,00	34.559,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	987.141,00	687.994,00

ΓΡΑΦΗΜΑ 1
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥ
ΚΛΑΔΟΥ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

6.1.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Είναι γεγονός ότι κατά την μετάβαση από το Ε.Γ.Λ.Σ. στα Δ.Π.Χ.Π. υπάρχει αύξηση ή μείωση στα στοιχεία του Ενεργητικού των επιχειρήσεων, ανάλογα με το σύνολο των προσαρμογών είτε αυτό είναι θετικό είτε αρνητικό. Στον παραπάνω πίνακα μπορούμε να δούμε αν τα στοιχεία του Ενεργητικού για τον κλάδο των «Αεροπορικών εταιρειών» αυξήθηκαν ή μειώθηκαν. Επειδή όμως, στον κλάδο αυτό είναι εισηγμένη μόνο μια επιχείρηση γι' αυτό ο πίνακας περιλαμβάνει μόνο αυτήν.

Την 01.01.2004 δεν γνωρίζουμε αν έχει κάποια μεταβολή. Ενώ στις 31.12.2004 έχουμε μεταβολή κατά 299.147, με ποσοστό ίσο με 43,48%, άρα τα στοιχεία του Ενεργητικού αυξήθηκαν. Αυτό οφείλεται στην αποτίμηση της εύλογης αξίας και στον σχηματισμό υπεραξίας από την αποτίμηση των παγίων. Ανάλογος των ποσών αυτών είναι και ο Μ.Ο. αλλά και το σύνολο, αφού εισηγμένη είναι μόνο η εταιρεία ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε..

6.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

6.2.1 ΙΟΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ⁴⁹

ΙΟΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΙΟΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους με εξαίρεση τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει του κανονισμού αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19 Ιουλίου 2002.

Οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2004, συντάχθηκαν σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 και τις Ελληνικές Λογιστικές Αρχές, οι οποίες σε αρκετές περιπτώσεις, διέφεραν από τις διατάξεις των Δ.Π.Χ.Π. Σύμφωνα με τον κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 1606/2002 και του Νόμου 3229/04, όπως τροποποιήθηκε από τον Νόμο 3301/04), οι ελληνικές εταιρείες που είναι εισηγμένες σε οποιοδήποτε χρηματιστήριο αξιών εσωτερικού ή εξωτερικού, υποχρεούνται να συντάσσουν τις οικονομικές τους καταστάσεις για τις χρήσεις με ημερομηνία έναρξης 1^η Ιανουαρίου 2005 και μετά, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. Βάσει του Δ.Π.Χ.Π. «Η εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοπιστωτικής Πληροφόρησης» και του προαναφερθέντος θεσμικού πλαισίου οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να παρουσιάζουν συγκριτικές

⁴⁹ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.ionianhe.gr

οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. τουλάχιστον για μία χρήση, με ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Π. την 1^η Ιανουαρίου 2004.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ

01.01.2004

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	01.01.2004	01.01.2004	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ Δ.Λ.Π.
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματες ακινήτοποιήσεις	233.144,00	234.317,00	-1.173,00
Ασώματες ακινήτοποιήσεις	676,00	14.383,00	-13.707,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	11.720,00	0,00	11.720,00
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	0,00	0,00	0,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	67,00	67,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	245.607,00	248.767,00	-3.160,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα	477,00	477,00	0,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	4.114,00	4.167,00	-53,00
Λοιπές απαιτήσεις	14.932,00	14.958,00	-26,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	8.037,00	8.037,00	0,00

Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	27.560,00	27.639,00	-79,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	273.167,00	276.406,00	-3.239,00

**ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ
31.12.2004**

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ Δ.Λ.Π.
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματες ακινήτοποιήσεις	232.537,00	236.333,00	-3.796,00
Ασώματες ακινήτοποιήσεις	498,00	10.298,00	-9.800,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	8.530,00	0,00	8.530,00
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	4.046,00	4.046,00	0,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	60,00	60,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	245.671,00	250.737,00	-5.066,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα	1.185,00	1.185,00	0,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	4.581,00	4.842,00	-261,00

Λοιπές απαιτήσεις	3.578,00	3.629,00	-51,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.427,00	2.427,00	0,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	11.771,00	12.083,00	-312,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	257.442,00	262.820,00	-5.378,00

6.2.2 ΛΑΜΨΑ Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ⁵⁰

Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει του κανονισμού αριθ.1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19 Ιουλίου 2002. Οι Οικονομικές Καταστάσεις της εταιρίας συντάσσονταν έως την 31 Δεκεμβρίου 2004, σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 και τις Ελληνικές Λογιστικές Αρχές, οι οποίες, σε αρκετές περιπτώσεις, διέφεραν από τις διατάξεις των Δ.Π.Χ.Π. Σύμφωνα με τον κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 1606/2002 και βάσει του Νόμου 3229/04 (όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο 3301/04) οι ελληνικές εταιρίες που είναι εισηγμένες σε οποιοδήποτε Χρηματιστήριο Αξιών (εσωτερικού ή εξωτερικού) υποχρεούνται να συντάσσουν τις οικονομικές τους καταστάσεις, για τις χρήσεις που ξεκινούν από την 1 Ιανουαρίου 2005 και μετά, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π., ειδικότερα

⁵⁰ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.lampsa.gr

βάσει του Δ.Π.Χ.Π. 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης» και του προαναφερθέντος θεσμικού πλαισίου. Οι ανωτέρω εταιρίες είναι υποχρεωμένες να παρουσιάζουν συγκριτικές Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π., τουλάχιστον για μία χρήση (31 Δεκεμβρίου 2004), με ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Π. την 1 Ιανουαρίου 2004. Η Εταιρία συντάσσει και δημοσιεύει τις πρώτες ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις με βάση τα Δ.Π.Χ.Π., εντός του θεσμικού χρονικού πλαισίου, και η ημερομηνία κλεισίματος των ανωτέρω Οικονομικών Καταστάσεων είναι η 31 Δεκεμβρίου 2005.

**ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ
31.12.2004**

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Ενσώματες ακινήτοποιήσεις	88.670,00	87.559,00
Ασώματες ακινήτοποιήσεις	35,00	0,00
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	18,00	0,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	56,00	74,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	713,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	89.492,00	87.633,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Αποθέματα	387,00	2.180,00
Πελάτες	2.190,00	1.925,00
Λοιπές απαιτήσεις	1.521,00	1.521,00
Λοιπά κυκλοφορ. στοιχεία ενεργητικού	88,00	88,00

Προκαταβολές	6,00	0,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	8.026,00	8.026,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	12.218,00	13.740,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	101.710,00	101.373,00

6.2.3 ΑΣΤΗΡ ΠΑΛΑΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ Α.Ε.Ε.⁵¹

Η Εταιρεία υιοθετεί τα Δ.Π.Χ.Π. για πρώτη φορά με σκοπό τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση με 31 Δεκεμβρίου 2005. Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του Δ.Π.Χ.Π. 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης» και λοιπών σχετικών προτύπων, η Εταιρεία εφαρμόζει για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών αναφορών, τα Δ.Π.Χ.Π. που αναμένεται να έχουν τεθεί σε ισχύ και να έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την 31η Δεκεμβρίου 2005 με εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2005, με εξαίρεση τα πρότυπα που σχετίζονται με τα χρηματοπιστωτικά μέσα (Δ.Λ.Π. .39).

Η Εταιρεία έκανε χρήση των μεταβατικών διατάξεων του Δ.Π.Χ.Π. 1 σχετικά με το προαναφερόμενο πρότυπο στη διαμόρφωση των υπολοίπων έναρξης και κατά συνέπεια δεν εφάρμοσε το πρότυπο αυτό για τα συγκριτικά στοιχεία του 2004. Η τυχόν επίδραση του προτύπου αυτού αντανακλάται μέσω περαιτέρω προσαρμογών στα ίδια κεφάλαια κατά την 1^η Ιανουαρίου 2005. Στα συγκριτικά του 2004, τα χρηματοπιστωτικά μέσα συμπεριλαμβάνονται σύμφωνα με τις ελληνικές λογιστικές αρχές.

⁵¹ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.astir-palace.com

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Λ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ**31.12.2004**

	Λ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31.12.2004	31.12.2004
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Ασώματες ακινητοποιήσεις	69,00	49,00
Ενσώματα πάγια στοιχεία	175.954,00	175.998,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	692,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	176.715,00	176.047,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Αποθέματα	307,00	307,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	469,00	569,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.736,00	4.736,00
Λοιπές απαιτήσεις	5.248,00	4.771,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	10.760,00	10.383,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	187.475,00	186.430,00

6.2.4. ΓΕΚΕ Α.Ε.⁵²

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της εταιρείας συντάσσονταν ως τις 31 Δεκεμβρίου 2004, σύμφωνα με τον νόμο Κ.Ν. 2190/1920 και τις Ελληνικές Λογιστικές Αρχές, οι οποίες, σε αρκετές περιπτώσεις διέφεραν από τις διατάξεις των Δ.Π.Χ.Π. Σύμφωνα με τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 1606/2002 και βάσει του Νόμου 3229/04 οι Ελληνικές Εταιρείες που είναι εισηγμένες σε οποιοδήποτε Χρηματιστήριο Αξιών (εσωτερικού ή εξωτερικού) υποχρεούνται να συντάσσουν τις οικονομικές τους καταστάσεις, για τις χρήσεις που ξεκινούν από 1^η Ιανουαρίου 2005 και μετά, σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π.⁵³. Βάσει του Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π. 1 «Πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων» του προαναφερθέντος θεσμικού πλαισίου οι ανωτέρω εταιρείες είναι υποχρεωμένες να παρουσιάζουν συγκριτικές Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π., τουλάχιστον για μία χρήση, με ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Λ.Π. την 1^η Ιανουαρίου 2004.

⁵²Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.president.gr

⁵³ www.president.gr/ΓΕΚΕ-%20ΕΤΗΣΙΟ%20ΔΕΛΤΙΟ/202005.pdf

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ**01.01.2004**

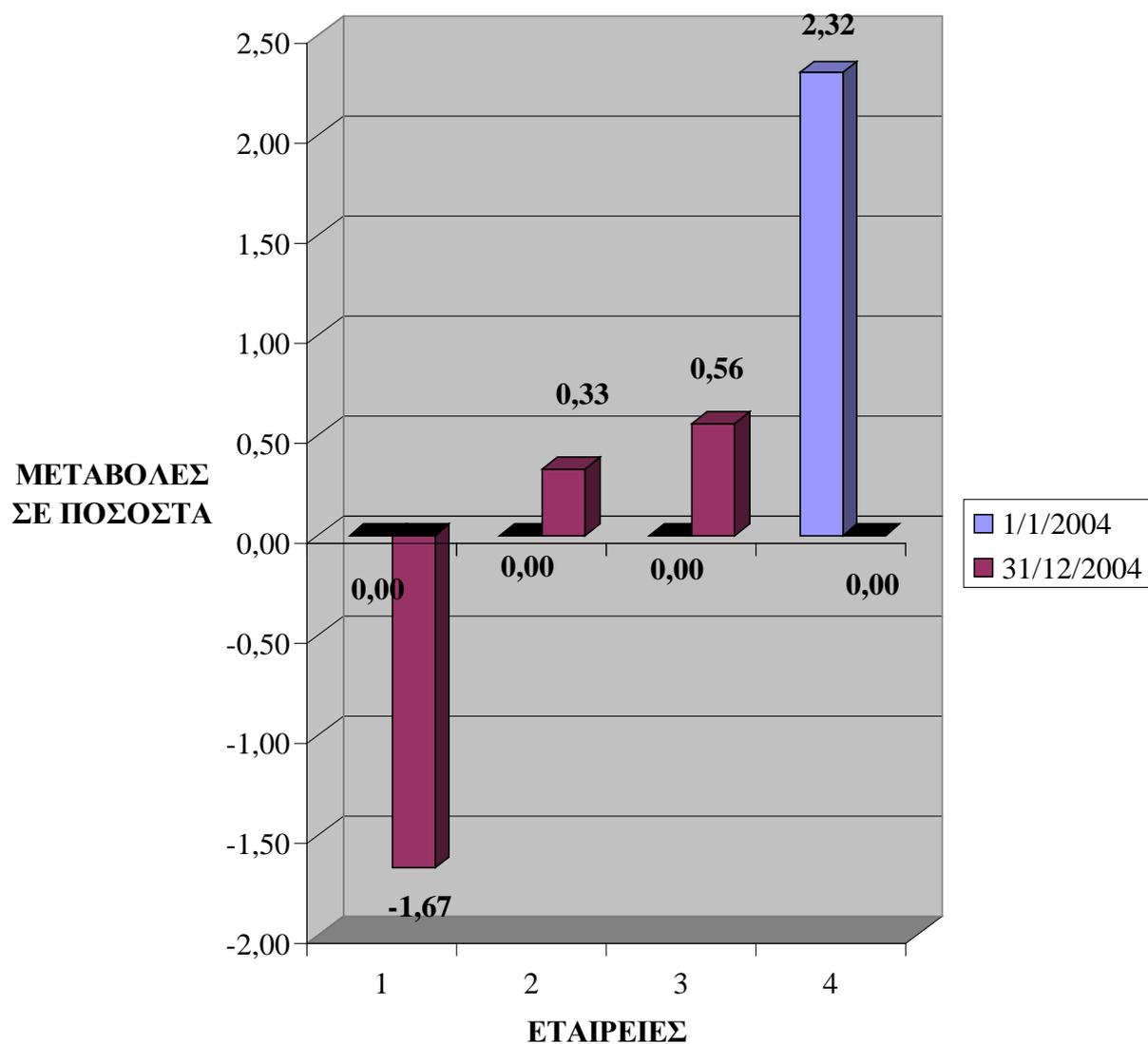
	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	01.01.2004	01.01.2004	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ Δ.Λ.Π.
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	12.719.929,00	11.898.307,00	821.622,00
Ασώματες ακινητοποιήσεις	0,00	247.104,00	-247.104,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	5.576,00	5.576,00	0,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	114.923,00	0,00	114.923,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	12.840.428,00	12.150.987,00	689.441,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα	75.099,00	75.099,00	0,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	338.516,00	338.516,00	0,00
Λοιπές απαιτήσεις	756.361,00	756.361,00	0,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	16.414.946,00	16.414.946,00	0,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	17.584.922,00	17.584.922,00	0,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	30.425.350,00	29.735.909,00	689.441,00

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π.
ΣΤΙΣ 31.12.2004

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	12.518.639,00	13.398.878,00
Ασώματες ακινητοποιήσεις	0,00	60.080,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	5.576,00	5.576,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	0,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	12.524.215,00	12.524.215,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Αποθέματα	89.069,00	89.069,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	490.954,00	490.954,00
Λοιπές απαιτήσεις	766.671,00	766.671,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	23.464.452,00	23.464.452,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	24.811.146,00	24.811.146,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	37.335.361,00	37.335.361,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2							
ΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΑΛΩΔΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ							
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ							
04	01.01.2004	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%	31.12.2004	31.12.2004	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%
	Α.Α.Π.			Ε.Α.Π.	Α.Α.Π.		
0,00	0,00	0,00	0,00	262.820,00	258.442,00	-4.378,00	-1,67
0,00	0,00	0,00	0,00	101.373,00	101.710,00	337,00	0,33
0,00	0,00	0,00	0,00	186.430,00	187.475,00	1.045,00	0,56

ΓΡΑΦΗΜΑ 2
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

6.2.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Κατά την μετάβαση από το Ε.Γ.Λ.Σ. στα Δ.Π.Χ.Π. υπάρχει αύξηση ή μείωση στο Ενεργητικό των επιχειρήσεων, ανάλογα με το σύνολο των προσαρμογών που έγιναν είτε αυτό είναι θετικό είτε αρνητικό. Στον παραπάνω πίνακα (πίνακας 6.1.) μπορούμε να δούμε εάν το Ενεργητικό για τον κλάδο των Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων αυξήθηκε είτε μειώθηκε.

Παρατηρώντας λοιπόν τον πίνακα 6.1. βλέπουμε ότι την 01.01.2004 η συνολική μεταβολή είναι θετική με ποσό 689.441,00 με ποσοστό ίσο με 2,32%, άρα το Ενεργητικό αυξήθηκε. Όσον αφορά την 31.12.2004 η μεταβολή είναι -2.996,00 με ποσοστό -0,77% , άρα το Ενεργητικό μετά την εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π. μειώθηκε. Αυτό οφείλεται στη διαγραφή των επισφαλών απαιτήσεων και στην προσαρμογή των μακροχρόνιων απαιτήσεων σε τρέχουσες αξίες.

Υπολογίζοντας τον Μ.Ο. για τις συγκεκριμένες εταιρείες, συμπεραίνουμε ότι για την 01.01.2004 η μεταβολή είναι θετική με τιμή ίση με 689.441,00 και ποσοστό 2,32% ενώ για την 31.12.2004 αρνητική με τιμή ίση με -1.198,40 και με ποσοστό ίσο με -0,19. Συνεπώς για την 01.01.2004 έχουμε αύξηση του Ενεργητικού ενώ για την 31.12.2004 μετά την εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π. έχουμε μείωση του Ενεργητικού.

Συγκεκριμένα η εταιρεία Γ.Ε.Κ.Ε. Α.Ε. (Ξενοδοχείο President) παρουσιάζει θετική ποσοστιαία μεταβολή την 01.01.2004 με ποσοστό 2,32% ενώ τις 31.12.2004 παρουσιάζει μηδενική μεταβολή. Αντίθετα η εταιρεία ΙΟΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ παρουσιάζει τις 31.12.2004 αρνητική μεταβολή με τιμή ίση με -1,67 και οι εταιρείες ΛΑΜΨΑ Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ και ΑΣΤΗΡ ΠΑΛΑΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ Α.Ξ.Ε. παρουσιάζουν θετική μεταβολή με τιμές 0,33% και 0,56% αντίστοιχα.

6.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

6.3.1 OLYMPIC CATERING A.E.⁵⁴

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως 1/1-31/12/2005 έχουν καταρτισθεί βάσει της αρχής του ιστορικού κόστους, εκτός από την αποτίμηση ορισμένων μέσων εσωτερικών μεταφορών, τα οποία κατά την ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Π. (1/1/2004) αποτιμήθηκαν στο αποσβέσιμο κόστος αντικατάστασής τους. Επίσης, οι εν λόγω οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτισθεί βάσει της αρχής της συνέχισης της λειτουργίας της Εταιρείας.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως 1/1-31/12/2005 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και τις Διερμηνείες που εκδόθηκαν από τη Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών. Οι παραπάνω ετήσιες οικονομικές καταστάσεις είναι οι πρώτες οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π.. Με εξαίρεση το Δ.Π.Χ.Π. 1 "Πρώτη Χρήση Εφαρμογής των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης", οι διατάξεις του οποίου χρησιμοποιήθηκαν κατά τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσεως 1/1-31/12/2005, δεν υπάρχουν Πρότυπα που να έχουν εφαρμοσθεί πριν την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής τους.

⁵⁴ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.olympic-catering.gr

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ**31.12.2004**

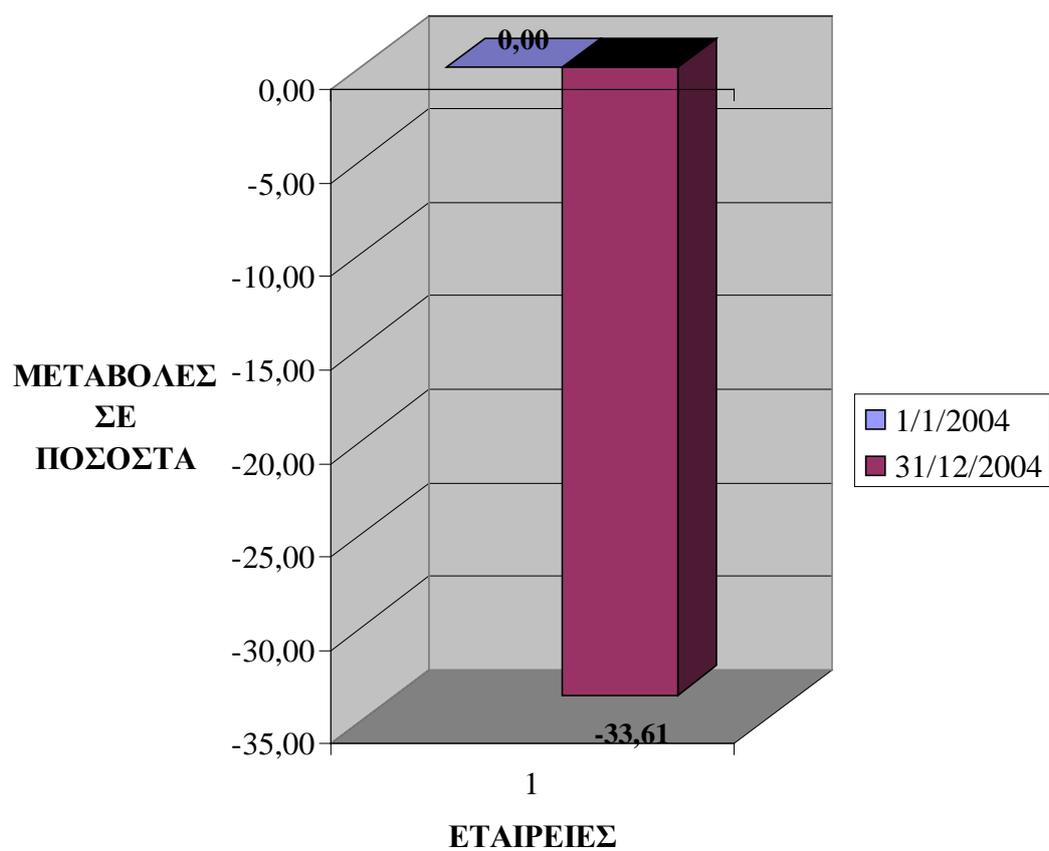
	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	22.333,00	13.864,00
Ασώματες ακινητοποιήσεις	502,00	679,00
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	6,00	6,00
Λοιπές επενδύσεις	117,00	26,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	251,00	251,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	3.173,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	26.382,00	14.826,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Αποθέματα	845,00	845,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	15.091,00	15.388,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.442,00	2.442,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	18.378,00	18.675,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	44.760,00	33.501,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3

ΒΟΛΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΑΛΩΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

	Α.Α.Π.	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%	Ε.Α.Π.	Α.Α.Π.	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%
4	01.01.2004			31.12.2004	31.12.2004		
	Α.Α.Π.	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%	Ε.Α.Π.	Α.Α.Π.	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%

ΓΡΑΦΗΜΑ 3
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

6.3.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Είναι γεγονός ότι κατά την μετάβαση από το Ε.Γ.Λ.Σ. στα Δ.Π.Χ.Π. υπάρχει αύξηση ή μείωση στα στοιχεία του Ενεργητικού των επιχειρήσεων, ανάλογα με το σύνολο των προσαρμογών είτε αυτό είναι θετικό είτε αρνητικό. Στον παραπάνω πίνακα μπορούμε να δούμε αν τα στοιχεία του Ενεργητικού για τον κλάδο «Εταιρειών Εστίασης» αυξήθηκαν ή μειώθηκαν. Στον κλάδο αυτό εισηγμένη εταιρεία ήταν μόνο μία η “Olympic Catering” γι’ αυτό τα ποσά της εταιρείας τις 31.12.2004 είναι ίσα με το ποσό του συνόλου άλλα και τον Μ.Ο.

Τις 31.12.2004 η συνολική μεταβολή είναι αρνητική κατά -11.259, με ποσοστό ίσο με -33,61, άρα τα στοιχεία του Ενεργητικού μειώθηκαν. Αυτό οφείλεται στην διαγραφή των επισφαλών απαιτήσεων και στην προσαρμογή των μακροχρόνιων απαιτήσεων σε τρέχουσες αξίες.

6.4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

6.4.1 ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. (Ν.Ε.Λ. Α.Ε.)⁵⁵

Η ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. παρουσιάζει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις μαζί με τις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο αυτών για την περίοδο από 1^η Ιανουαρίου 2005 έως 31 Δεκεμβρίου 2005.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ 31.12.2004

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	153.754.184,00	153.842.628,00
Ασώματες ακινητοποιήσεις	55.610,00	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	14.144,00	14.144,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	153.823.938,00	153.856.772,00

⁵⁵ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.nel.gr

Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Αποθέματα	518.082,00	518.082,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	9.333.746,00	10.338.416,00
Προκαταβολές	947.333,00	123.164,00
Επενδύσεις	205.249,00	205.249,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.629.349,00	1.629.349,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	12.633.759,00	12.814.260,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	166.457.697,00	166.671.032,00

6.4.2 ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ Μ.Κ.Ν. Α.Ε.⁵⁶

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑΙ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. την 31η Δεκεμβρίου 2005 (ημερομηνία μετάβασης αποτελεί η 1η Ιανουαρίου 2004) που καλύπτουν περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2005, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε τρέχουσες αξίες, την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern) και είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.) όπως αυτά έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών

⁵⁶ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.kiriakoulis.com

Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των ερμηνειών τους, όπως αυτές έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.) της IASB.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ

31.12.2004

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Ασώματες ακινητοποιήσεις	3.490,00	3.864,00
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	24.147.757,00	24.108.499,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	1.390.773,00	11.814.648,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	25.542.020,00	35.927.011,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Αποθέματα	0,00	0,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	5.048.740,00	5.235.312,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	462.760,00	462.760,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	5.511.500,00	5.698.072,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	31.053.520,00	41.625.083,00

6.4.3 ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ε.⁵⁷

Οι ενοποιημένες και οι εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της 3^{ης} Δεκεμβρίου 2005 έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε εύλογες αξίες, την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern), την αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων και την ομοιομορφία παρουσίασης και είναι σύμφωνες με τα Δ.Π.Χ.Π., τα οποία έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.) καθώς και τις ερμηνείες τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνειών Δ.Λ.Π. ή Δ.Π.Χ.Π. (I.F.R.I.C.) της I.A.S.B. που έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε. με τον κανονισμό αριθμ. 1606/2002 της Ε.Ε. κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2005.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ 01.01.2004

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	01.01.2004	01.01.2004	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ Δ.Λ.Π.
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			

⁵⁷ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.minoan.gr

Ενσώματα πάγια	752.423,00	751.380,00	1.043,00
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	7.908,00	3.466,00	4.442,00
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	72.224,00	62.547,00	9.677,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	34,00	34,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	832.589,00	817.427,00	15.162,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα	3.877,00	3.877,00	0,00
Απαιτήσεις από πελάτες	33.941,00	34.043,00	-102,00
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	24.632,00	5.241,00	19.391,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.854,00	2.854,00	0,00
Λοιπά στοιχεία κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	3.934,00	3.306,00	628,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	69.238,00	49.321,00	19.917,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	901.827,00	866.748,00	35.079,00

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ**31.12.2004**

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ Δ.Λ.Π.
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματα πάγια	682.629,00	685.384,00	-2.755,00
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	3.466,00	6.466,00	-3.000,00
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	62.547,00	62.547,00	0,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	35,00	35,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	748.677,00	754.432,00	-5.755,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα	3.723,00	3.723,00	0,00
Απαιτήσεις από πελάτες	36.562,00	37.601,00	-1.039,00
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	22.201,00	13.867,00	8.334,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	998,00	998,00	0,00
Λοιπά στοιχεία κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	6.168,00	3.557,00	2.611,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	69.652,00	59.746,00	9.906,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	818.329,00	814.178,00	4.151,00

6.4.4 ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. (Α.Ν.Ε.Κ. Α.Ε.)⁵⁸

Οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις οι οποίες αποτελούν τις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας, έχουν συνταχθεί βάσει της αρχής του ιστορικού κόστους, εκτός από τα επενδυτικά ακίνητα τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, επίσης ορισμένα ιδιοχρησιμοποιούμενα ασώματα πάγια κατά την ημερομηνία μετάβασης (1^η Ιανουαρίου 2004) στα Δ.Π.Χ.Π. αποτιμήθηκαν σε εύλογες αξίες, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν ως τεκμαρτό κόστος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Π.1 «Πρώτη εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π.» . Οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π., όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε. Για την κατάρτιση έχει εφαρμοστεί το Δ.Π.Χ.Π.1 με ημερομηνία μετάβασης 01/01/2004.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ 01.01.2004

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	01.01.2004	01.01.2004	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ Δ.Λ.Π.
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματα πάγια	370.856,00	407.407,00	-36.551,00
Έξοδα εγκαταστάσεως	0,00	17.785,00	-17.785,00
Συμμετοχές	10.383,00	53.116,00	-42.733,00

⁵⁸ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.aneek.gr

Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	28,00	29,00	-1,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	381.267,00	478.337,00	-97.070,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα	8.551,00	8.551,00	0,00
Απαιτήσεις από πελάτες	46.562,00	46.562,00	0,00
Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	2.305,00	2.217,00	88,00
Διαθέσιμες προς πώληση απαιτήσεις	286,00	0,00	286,00
Χρεόγραφα	0,00	881,00	-881,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	6.199,00	6.199,00	0,00
Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού	0,00	88,00	-88,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	63.903,00	64.498,00	-595,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	445.170,00	542.835,00	-97.665,00

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ 31.12.2004

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ Δ.Λ.Π.
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματα πάγια	361.233,00	404.908,00	-43.675,00
Έξοδα εγκατάστασης	0,00	13.326,00	-13.326,00

Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	4.861,00	38.184,00	-33.323,00
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	5,00	15.011,00	-15.006,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	37,00	37,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	366.136,00	471.466,00	-105.330,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα	9.060,00	9.060,00	0,00
Απαιτήσεις από πελάτες	48.233,00	51.215,00	-2.982,00
Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	1.754,00	1.263,00	491,00
Διαθέσιμες προς πώληση απαιτήσεις	226,00	0,00	226,00
Συμμετοχή σε συγγενή διακρατούμενη προς πώληση	2.656,00	0,00	2.656,00
Χρεόγραφα	0,00	2.552,00	-2.552,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.495,00	4.495,00	0,00
Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού	0,00	9,00	-9,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	66.424,00	68.594,00	-2.170,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	432.560,00	540.060,00	-107.500,00

6.4.5 AUTOHELLAS ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (HERTZ)⁵⁹

Οι παρακάτω οικονομικές καταστάσεις της AUTOHELLAS Α.Τ.Ε.Ε. αφορούν την χρήση του 2005 και έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί στα πλαίσια του ιστορικού κόστους με εξαίρεση τα διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτιμήθηκαν στην εύλογη αξία τους με μεταβολές αναγνωριζόμενες στην καθαρή θέση και τα παράγωγα που αποτιμήθηκαν στην εύλογη αξία με μεταβολές αναγνωριζόμενες στα αποτελέσματα.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ 31.12.2004

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004
Μη κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία		
Ενσώματα πάγια	194.420.811,00	163.915.948,00
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	3.011.842,00	3.011.842,00
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	2.541.220,00	0,00
Επενδύσεις σε λοιπές επιχειρήσεις	16.607.963,00	15.415.229,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	4.562.893,00	0,00
Άλλα χρημ/κα στοιχεία	336.189,00	336.189,00
Σύνολο μη κυκλοφορ. Περιουσιακών στοιχείων	221.480.918,00	182.679.208,00

⁵⁹Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.hertz.com

Κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία		
Αποθέματα	42.624,00	42.624,00
Πελάτες	21.100.631,00	9.213.725,00
Λοιπές απαιτήσεις	3.302.958,00	14.664.405,00
Προκαταβολές	5.370.403,00	40.439,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	8.081.143,00	8.081.143,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	37.897.759,00	32.042.336,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	259.378.677,00	214.721.544,00

6.4.6 ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ⁶⁰

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και τις διερμηνείες που συντάχθηκαν από την Επιτροπή Διερμηνειών τα οποία έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επίσης οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, της αρχής της συνέχισης της λειτουργίας του Ομίλου, της αυτοτέλειας των χρήσεων, της ομοιομορφίας της παρουσίασης και τη σημαντικότητα των στοιχείων. Στον όμιλο αυτό ανήκουν οι εταιρείες Blue Star Ferries και η Strintzis

⁶⁰ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα www.attica-group.com

Ferries, για τις οποίες δεν γίνεται περαιτέρω ανάλυση αφού γίνεται ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων του ομίλου και συμπεριλαμβάνονται στοπ σύνολό του.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ
01.01.2004

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	01.01.2004	01.01.2004	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΕ Δ.Λ.Π.
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματα πάγια	4,00	4,00	0,00
Αύλα πάγια	852,00	115,00	737,00
Επενδύσεις σε θυγατρικές- συγγενείς εταιρείες	223.224,00	201.773,00	21.451,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	0,00	0,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	224.080,00	201.892,00	22.188,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα	0,00	0,00	0,00
Απαιτήσεις από πελάτες και προκαταβολές	0,00	0,00	0,00
Απαιτήσεις από φόρους- τέλη	0,00	0,00	0,00
Απαιτήσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	30.000,00	30.000,00	0,00
Λοιπές απαιτήσεις	708,00	400,00	308,00
Χρηματοοικονομικά πάγια περιουσιακά στοιχεία προς πώληση	2.903,00	2.903,00	0,00

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	22.372,00	22.372,00	0,00
Έξοδα επόμενων χρήσεων	0,00	0,00	0,00
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	23,00	23,00	0,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	56.006,00	55.698,00	308,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	257.898,00	279.778,00	-21.880,00

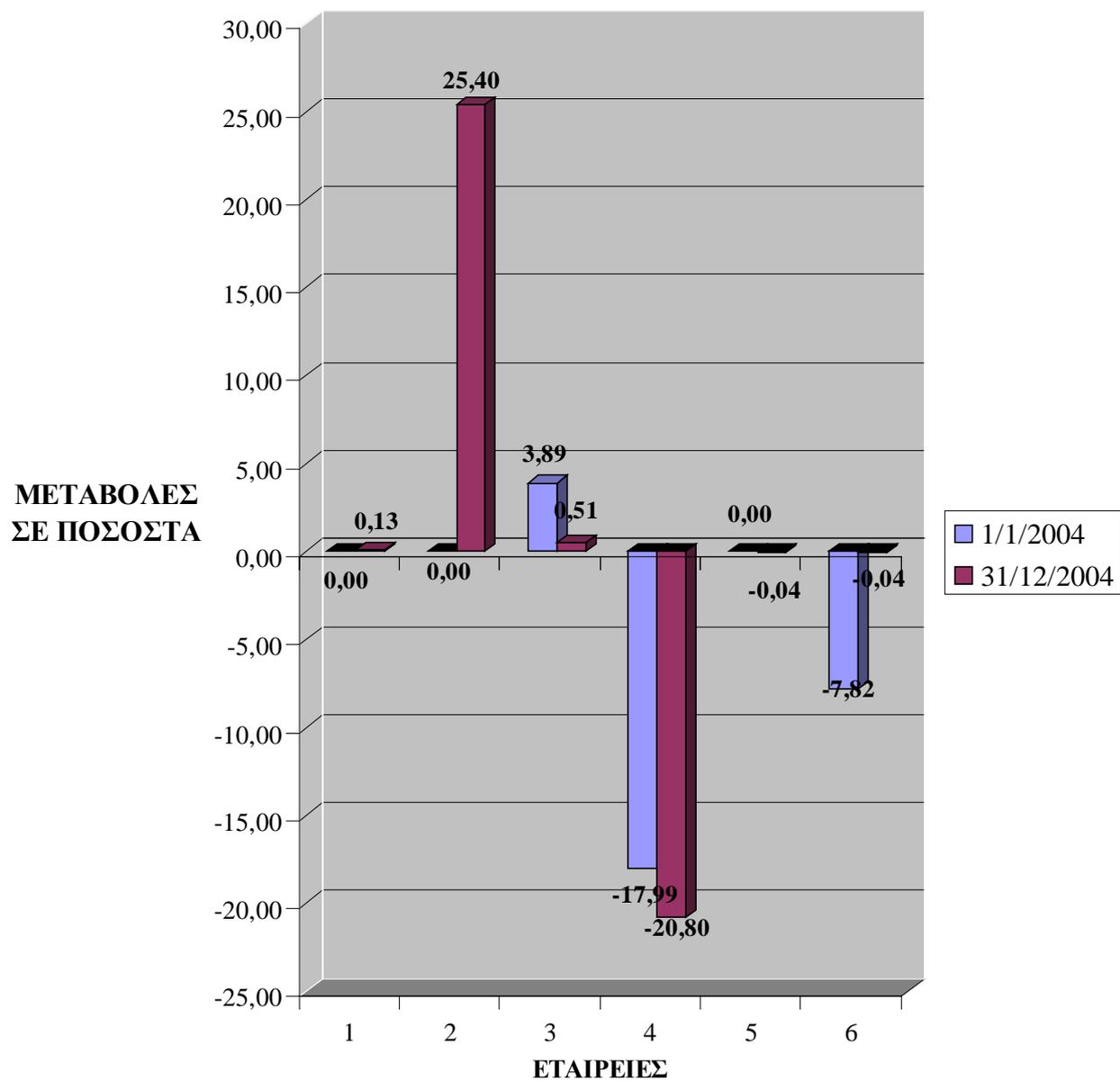
**ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΑ Ε.Λ.Π. ΣΤΙΣ
31.12.2004**

	Δ.Λ.Π.	Ε.Λ.Π.	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31.12.2004	31.12.2004	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΕ Δ.Λ.Π.
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματα πάγια	3,00	421,00	-418,00
Άυλα πάγια	118,00	80,00	38,00
Επενδύσεις σε θυγατρικές- συγγενείς εταιρείες	184.756,00	184.470,00	286,00
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	0,00	0,00	0,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	184.877,00	184.971,00	-94,00
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα	0,00	0,00	0,00

Απαιτήσεις από πελάτες και προκαταβολές	0,00	0,00	0,00
Απαιτήσεις από φόρους-τέλη	101,00	101,00	0,00
Απαιτήσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	30.000,00	30.000,00	0,00
Λοιπές απαιτήσεις	3,00	3,00	0,00
Χρηματοοικονομικά πάγια περιουσιακά στοιχεία προς πώληση	3.280,00	3.280,00	0,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	22.181,00	22.181,00	0,00
Έξοδα επόμενων χρήσεων	0,00	0,00	0,00
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	4,00	4,00	0,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	55.569,00	55.569,00	0,00
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	240.446,00	240.540,00	-94,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.4						
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥΣ ΤΑΞΙΑΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ						
004	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%	31.12.2004	31.12.2004	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	%
I.			Ε.Α.Π.	Α.Α.Π.		
0,00	0,00	0,00	166.671.032,00	166.457.697,00	213.335,00	0,13
0,00	0,00	0,00	41.625.083,00	31.053.520,00	10.571.563,00	25,40

ΓΡΑΦΗΜΑ 4
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΑΞΙΔΙΑ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

6.4.7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Στον πίνακα 6.2 παρατηρούμε την ποσοστιαία μεταβολή των στοιχείων του Ενεργητικού του κλάδου «Ταξίδια και Τουρισμός» τόσο συνολικά όσο και ανά εταιρεία ξεχωριστά. Κατά την μετάβαση από το Ε.Γ.Λ.Σ. στα Δ.Π.Χ.Π. για την 01.01.2004 η συνολική μεταβολή είναι θετική με ποσό ίσο με 84.466 και ποσοστό ίσο με 25,40% , καθώς και κατά την 31.12.2004 παρατηρείται αύξηση των στοιχείων του Ενεργητικού αφού η μεταβολή είναι θετική με τιμή 33.768.792,00 και ποσοστό ίσο με 5,16%, συνεπώς τις ημερομηνίες αυτές έχουμε αύξηση των στοιχείων του Ενεργητικού.

Υπολογίζοντας τον Μ.Ο. των εταιρειών του κλάδου συμπεραίνουμε ότι για την 01.01.2004 η μεταβολή είναι αρνητική με ποσό -14.077,67 και ποσοστό ίσο με -3,65% , έτσι μπορούμε να πούμε ότι τα στοιχεία του Ενεργητικού μειώθηκαν. Ομοίως για τις 31.12.2004 η μεταβολή είναι θετική 5.622.613,00 και με ποσοστό μεταβολής ίσο με 0,86%.

Βέβαια υπάρχουν εταιρείες οι οποίες παρουσιάζουν σημαντική μεταβολή στα στοιχεία του Ενεργητικού τις 31.12.2004 είτε αυτή είναι θετική είτε αρνητική. Η μεγαλύτερη αρνητική ποσοστιαία μεταβολή παρατηρείται στην εταιρεία ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ Μ.Κ.Ν. Α.Ε. με μείωση των στοιχείων του Ενεργητικού και τιμή ίση με -25,40% ,επίσης σημαντική μεταβολή παρατηρείται και στην εταιρεία ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. (Α.Ν.Ε.Κ. Α.Ε.) με ποσοστό ίσο με -19,91%. Αντίθετα η εταιρεία AUTOHELLAS Α.Τ.Ε.Ε. (HERTZ) παρουσιάζει τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή με αύξηση των στοιχείων του Ενεργητικού με τιμή ίση με 20,80% στις 31.12.2004.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σκοπός της εργασίας ήταν να εντοπιστούν οι διαφορές στους ισολογισμούς των εισηγμένων ελληνικών επιχειρήσεων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, ναυτιλιακών, ξενοδοχειακών, εστίασης αλλά και γενικότερα των επιχειρήσεων που ανήκουν στους κλάδους των τουριστικών και μεταφορικών επιχειρήσεων, μετά την πρώτη εφαρμογή των Δ.Λ.Π. την 01.01.2005, που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα από τον Νόμο 2992/ 2002 και ορίζει ότι βάσει του άρθρου 1 καθίσταται υποχρεωτική η εφαρμογή τους κατά την κατάρτιση των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων στις ελληνικές Ανώνυμες Εταιρίες με μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.) και προαιρετικά για τις υπόλοιπες Ανώνυμες Εταιρίες από 1.1.2003.

Με την ολοκλήρωση της έρευνας και την ανάλυση των αποτελεσμάτων διαπιστώθηκαν τα εξής:

Η δημιουργία του Ε.Γ.Λ.Σ. συνετέλεσε θετικά τόσο την οικονομία όσο και στις υπηρεσίες των λογιστηρίων ώστε να έχουν μια συγκεκριμένη δομή και μορφή οι οικονομικές καταστάσεις των ελληνικών επιχειρήσεων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αποφεύγεται η λογιστική ανομοιογένεια και ο αυτοσχεδιασμός, καθώς επίσης ελαχιστοποίησε το λογιστικό κόστος και συνέβαλε καθοριστικά στην ορθολογική ανάπτυξη και διαχείριση των οικονομικών μονάδων, παρέχοντας αξιόπιστα στοιχεία τα οποία μπορούν να είναι συγκρίσιμα διαχρονικά και διακλαδικά, κατάλληλα για την κατάρτιση των δεικτών της οικονομίας, πάνω στα οποία βασίζονται κρίσιμες για την Ελλάδα αποφάσεις σχετικά με την οικονομία της. Απόλυτα επιτυχής ήταν λοιπόν ο χαρακτηρισμός τους ως «λογιστική επανάσταση».

Ωστόσο, η ανάγκη των επιχειρήσεων αλλά και των οικονομιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να έχουν μια πλήρη εικόνα είτε των οικονομιών τους είτε των οικονομιών των άλλων χωρών- μελών, καθώς και των επιχειρήσεων που ανήκουν στους ίδιους κλάδους ανεξαρτήτως σε ποιο Χρηματιστήριο Αξιών είναι εισηγμένες, οδήγησε στη δημιουργία και την ανάπτυξη των Δ.Λ.Π.. Την σύνταξη τους ανέλαβε η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.C.) η οποία συνέταξε τόσο τα Δ.Λ.Π. όσο και τα Δ.Π.Χ.Π. καθώς και τις Διερμηνείες τους. Σκοπός της εισαγωγής των Δ.Λ.Π. είναι η αποφυγή ανομοιογένειας, των αντιφάσεων και των αντιθέσεων μεταξύ των οικονομικών καταστάσεων των διαφόρων χωρών έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η σύγκριση των οικονομικών καταστάσεων ομοειδών εταιρειών και επιχειρήσεων εσωτερικού ή εξωτερικού. Διαπιστώνεται, λοιπόν, ότι τα Δ.Λ.Π. συμβάλουν ουσιαστικά στην

ενίσχυση της πληροφόρησης και την αξιοπιστία των δημοσιευμένων χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Η πληροφόρηση που παρέχουν οι οικονομικές καταστάσεις είναι πολύτιμη τόσο για τις διοικήσεις των επιχειρήσεων όσο και για τους επενδυτές των καθώς και των μελετητών αυτών. Οι πληροφορίες αυτές είναι ιδιαίτερες σημαντικές εφόσον επηρεάζουν τις αποφάσεις των χρηστών τους διευκολύνοντάς τους στην διαμόρφωση, την επιβεβαίωση ή την διόρθωση προβλέψεων αναφορικά με την έκβαση προηγθέντων, τρεχόντων ή μελλοντικών συμβάντων. Η κατάρτιση επιπρόσθετων οικονομικών καταστάσεων από αυτές που προβλέπονται από τον Ν.2190/1920 όπως: η κατάσταση ταμειακών ροών ιδίων κεφαλαίων, οι λογιστικές μέθοδοι και τα προσαρτήματα, αυξάνουν τον βαθμό χρησιμότητας της λογιστικής πληροφόρησης παρέχοντας έγκαιρα αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με την πορεία της επιχείρησης με σκοπό την διασφάλιση του κέρδους.

Η Ε.Ε. με την υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. είχε ως όφελος την βελτίωση των όρων ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και τη διευκόλυνση των επενδυτών στην αξιόπιστη εκτίμηση των επιδόσεων των επιχειρήσεων. Οι λογιστικές οδηγίες της Ε.Ε., οι οποίες στη χώρα μας ονομάζονται Ε.Λ.Π., παρουσιάζουν ορισμένες σημαντικές διαφορές με τα Δ.Λ.Π. Μια εξ αυτών είναι ο τρόπος αντιμετώπισης της επιχείρησης, αφού τα Ε.Λ.Π. αντιμετωπίζουν την επιχείρηση ως «κύτταρο» της οικονομίας ενώ τα Δ.Λ.Π. ως μέσο πληροφόρησης των επενδυτών. Βασικές διαφορές όμως εντοπίζονται και στις οικονομικές καταστάσεις μεταξύ των δύο αυτών προτύπων, αφού κατά την μετάβαση από τα Ε.Λ.Π. στα Δ.Λ.Π. καταργείται ο Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων και το κενό αυτό έρχονται να καλύψουν δύο νέες καταστάσεις: η Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και η Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

Μετά την πραγματοποιηθείσα έρευνα, η οποία έγινε με βάση τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών, τα οποία είναι αναρτημένα τόσο στην ηλεκτρονική σελίδα της κάθε εταιρείας για την ενημέρωση των επενδυτών της, όσο και στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, προκύπτει ως γενικό συμπέρασμα ότι τα Δ.Λ.Π. συμβάλουν θετικά στην ανάπτυξη των εταιρειών εφόσον οι εταιρείες μπορούν να έχουν μια συγκεκριμένη μορφή και δομή στις οικονομικές τους καταστάσεις, παρέχοντας αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο τους.

Ειδικότερα, για τον κλάδο των αεροπορικών επιχειρήσεων και τον κλάδο εταιριών εστίασης η μετάβαση από τα Ε.Λ.Π. στα Δ.Λ.Π. που πραγματοποιήθηκε κατά το

οικονομικό έτος 2004 την 01.01.2005 είχε θετικά αποτελέσματα αφού το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της Αεροπορικής Εταιρείας Αιγαίου Α.Ε. από 687.994 που ήταν με βάση τα Ε.Λ.Π. μεταβλήθηκε τις 31.12.2004 με το πέρασμα στα Δ.Λ.Π. σε 987.141 και στην εταιρεία Olympic Catering Α.Ε. από 33.501 που ήταν με βάση τα Ε.Λ.Π. σε 44.760 με βάση τα Δ.Λ.Π.

Αντίθετα στον κλάδο των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων παρατηρήθηκε θετικός επηρεασμός από την μετάβαση από τα Ε.Λ.Π. στα Δ.Λ.Π. την 01.01.2004 με ποσοστιαία μεταβολή 2,32% σε αντίθεση με τις 31.12.2004 οπότε επηρεάστηκε αρνητικά ο κλάδος με ποσοστό -0,19%. Οι μεταβολές αυτές οφείλονται στην αποτίμηση των παγίων που έγινε κατά την διάρκεια της μετάβασης. Επίσης στον κλάδο ταξίδια και τουρισμός παρουσιάστηκε την 01.01.2004 αρνητική μεταβολή με ποσοστό -21,92%, ενώ στο τέλος της χρήσης στις 31/12/2004 υπήρξε θετική μεταβολή με ποσοστό 5,16%.

Συμπερασματικά επισημαίνεται ότι ο επηρεασμός των επιχειρήσεων, που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, είναι θετικός από τα Δ.Λ.Π. και αυτό διότι η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων παίζει βασικό ρόλο στον επηρεασμό των καταστάσεων. Οι διαφορές που προκύπτουν στους ισολογισμούς των επιχειρήσεων των κλάδων των αεροπορικών εταιρειών, των ξενοδοχειακών, των εστίασης, αλλά και στον κλάδο ταξίδια και τουρισμός είναι ιδιαίτερες σημαντικές, αφού οι εταιρείες με την μετάβαση των οικονομικών τους καταστάσεων από τα Ε.Λ.Π. στα Δ.Λ.Π. απέκτησαν μια ενιαία μορφή και δομή, η οποία προσφέρει μεγαλύτερη αξιοπιστία πληροφόρησης από αυτήν που προσέφεραν τα Ε.Λ.Π. Παρόλο που το οικονομικό περιβάλλον ήταν δύσκολο, οι ελληνικές επιχειρήσεις εφάρμοσαν τα Δ.Λ.Π. με επιτυχία. Τα Δ.Λ.Π. καθιερώθηκαν και για τις ενοποιημένες και τις εξατομικευμένες οικονομικές καταστάσεις και η υιοθέτηση τους αποδείχτηκε συνεπώς επωφελής γιατί υποχρέωσε τις εγχώριες επιχειρήσεις να πειθαρχήσουν στους κανόνες της Ε.Ε. τα Δ.Λ.Π.

Επίσης είναι γεγονός ότι τα λογιστικά θέματα στη χώρα μας χαρακτηρίζονται από άκαμπτους κανόνες. Τα Δ.Λ.Π. ως κείμενα αρχών απομακρύνονται από την εφαρμογή άκαμπτων κανόνων και επιβάλλουν στις επιχειρήσεις να αποτιμούν συναλλαγές και γεγονότα και να τα απεικονίζουν λογιστικά σύμφωνα με τους σκοπούς τους. Αξιοσημείωτο είναι να αναφερθεί πως τα Δ.Λ.Π. εφαρμόστηκαν πρώτα στις ελληνικές επιχειρήσεις και ύστερα στις επιχειρήσεις της Ε.Ε., γιατί έπρεπε να συνταχθούν οι οικονομικές καταστάσεις από το πρώτο τρίμηνο του 2005. Παρά το γεγονός ότι κατά

την πρώτη εφαρμογή σημειώθηκαν σημαντικά σφάλματα οι ελληνικές επιχειρήσεις είχαν την ευκαιρία να εργασθούν και να αποκτήσουν εμπειρία πάνω σε αυτά τα πρότυπα για την σωστή εφαρμογή τους.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις εφαρμόζοντας τα Δ.Λ.Π. κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν σημαντικές δυσκολίες η υπέρβαση των οποίων απαιτεί μεγάλη προσπάθεια ώστε να επιτευχθεί η σωστή εφαρμογή των Δ.Λ.Π. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητη η συνεχής εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού των τμημάτων που ασχολείται με την σύνταξή τους. Βασικό ρόλο στην ορθολογική χρήση των Δ.Λ.Π. έχει ο έλληνας λογιστής, αφού έχει το σημαντικότερο ρόλο στην εφαρμογή τους και ως κύριο στόχο έχει την προσαρμογή και την επιμέλεια των καθηκόντων της εργασίας του. Επίσης, η εφαρμογή των Δ.Λ.Π. δίνει τη δυνατότητα αναβάθμισης του επαγγέλματος των ορκωτών λογιστών.

Εν κατακλείδι συμπεραίνουμε ότι τα Δ.Λ.Π. ωφέλησαν τις επιχειρήσεις στην εναρμόνιση των κανόνων, λογιστικών αρχών και διαδικασιών για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την παρούσα εργασία, κατά την σύγκριση του 2004 τόσο για το Ε.Γ.Λ.Σ. όσο και για τα Δ.Λ.Π., είναι ότι μετά την πρώτη εφαρμογή τους τα περιουσιακά στοιχεία των εταιριών σε άλλες αυξήθηκαν ενώ σε άλλες μειώθηκαν. Η αύξηση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων πιθανόν να οφείλεται στην αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, ενώ η μείωση των περιουσιακών στοιχείων κατά την μετάβαση από τα Ε.Λ.Π. στα Δ.Λ.Π. πιθανόν να οφείλεται στην διαγραφή των επισφαλών απαιτήσεων και στην προσαρμογή των μακροχρόνιων απαιτήσεων σε τρέχουσες αξίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βρουστούρης, Π. & Πρωτοψάλτης, Ν. (2002). *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διερμηνείες: Πρακτική ανάλυση και ερμηνεία με Λογιστικά Παραδείγματα εφαρμογής*, Πειραιάς: Σ.Ο.Ε.Λ.
- Γρηγοράκος, Θ. (2007). *Σχέδιο Λογαριασμών και Υποδείγματα Οικονομικών Καταστάσεων*, Αθήνα: Σάκκουλα
- Γρηγοράκος, Θ. (2005) « Οι κυριότερες διαφορές μεταξύ των Δ.Λ.Π. και των προερχόμενων από τις λογιστικές οδηγίες της Ε.Ε. Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ε.Λ.Π.)», *Λογιστής*, τ. 603.
- Παπαναστασάτος, Αν. (1992). *Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο*, Πειραιάς: Σταμούλη
- Πρωτοψάλτης, Ν. (1999). *Καταστάσεις ταμειακών ροών*, Αθήνα: Σταμούλη
- Φιλίππατος, Γ. Κ & Αθανασόπουλος, Π. Ι.(1986) *Κόστος κεφαλαίου και πολιτική μερισμάτων και χαρτοφυλακίου*, Αθήνα: Παπαζήσης
- Φίλου, Γ.,(2003) «Τα δέκα πλέον συνήθη σφάλματα στην εφαρμογή των Δ.Λ.Π.», *Λογιστής*, τ. 574
- Φίλου, Γ. (2002) «Ανάλυση (των κατά Δ.Λ.Π.) οικονομικών καταστάσεων», *Λογιστής*, τ. 567
- Grant Thornton, 2004, *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα*, Αθήνα: Grant Thornton, τ. Α΄ & Β΄,
- Κρυσταλλάκος, Π. «Διατλαντικό Λογιστικό Πρόβλημα», *Ναυτεμπορική*, 11/09/ 2004
- Λασσανιάνου Μ., Λέου Γ.,(2004) «IAS – Παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων», *Λογιστής*, τ. 591

Διαδικτυακοί Τόποι

1. www.ase.gr
2. www.ias.com
3. www.iasb.com
4. www.in.gr
5. www.karpodinis.com
6. www.google.gr
7. www.pandektis.gr
8. www.soe.gr
9. www.soel.gr
10. www.taxheaven.gr
11. www.epixeirisi.gr
12. www.logistis.gr
13. www.naftemporiki.gr

1. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ www.aegeanair.com
2. ΙΟΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ www.ionianhe.gr
3. ΛΑΜΨΑ Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ www.lampsa.gr
4. ΑΣΤΗΡ ΠΑΛΑΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ Α.Ξ.Ε. www.astir-palace.com
5. ΓΕΚΕ Α.Ε. www.president.gr
6. OLYMPIC CATERING Α.Ε. www.olympic-catering.gr
7. ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. www.nel.gr
8. ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ Μ.Κ.Ν. Α.Ε. www.kiriakoulis.com
9. ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ε. www.minoan.gr
10. ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. www.anek.gr
11. AUTOHELLAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ www.hertz.com
12. ΑΤΤΙΚΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ www.attica-group.com